

VEDOLSÖS SAPIKS MEDÜ EL AISOPOS!

Se ,The Aesop for Children, Rand McNally & Company, Chicago, 1919.
Tradutod fa ,Hermann Philipps'.

Jips e svin.

Seimna jipigaledan ätuvom svini pinik su yebalän, kö jips oka äyebidons. Vifiko äfanom svini, kel mu laodiko äleyälon, sosus galädan igleipom oni. Demü leyäl laodik at äkanoy cedön, das svin päviodon-la kruälko. Ye to leyäl e mufed ona ad skeapön, galedan ätovom ed äpedom oni disi brad oka, ed ävegikom lü pugan lä maketapläd.

Jips su bälät ästunons ed äyofons okis dö kondöt svina, ed äsökons galedani e feli oma lü leyan bäläta.

„Kikodo leyälol-li somo?” bal jipas äsäkon. „Galedan suvo fanom e mopolom bali obas. Ab jämobsöv, if jovobsöv so vemo, äsä ol.”

„Klülos, das bo kanol sagön atosi”, svin ägespikom ko yäl e mufed mäpetik. „Ven fanom oli, te vipom laini oli. Tefü ob ye vipom hämi oba! Yi-i-i! yi-i-i! yi-i-i-i-i-i-i!”

Fasilos ad binön kuradik, ven riskäd no dabinon.

The Sheep and the Pig

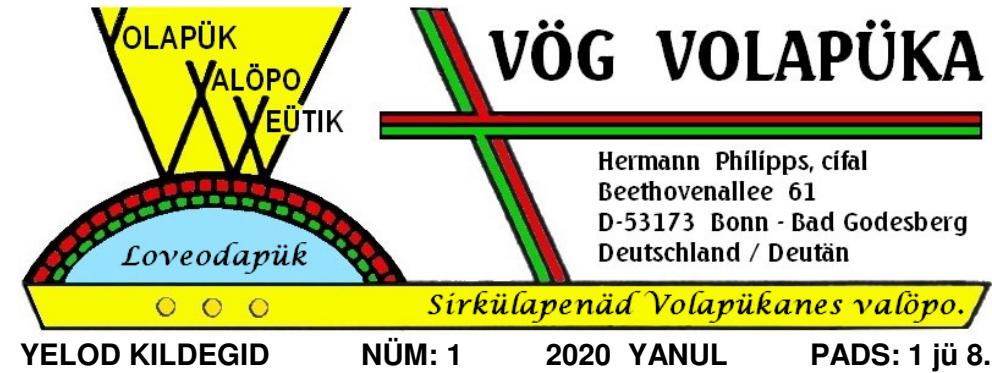
One day a shepherd discovered a fat Pig in the meadow where his Sheep were pastured. He very quickly captured the porker, which squealed at the top of its voice the moment the Shepherd laid his hands on it. You would have thought, to hear the loud squealing, that the Pig was being cruelly hurt. But in spite of its squeals and struggles to escape, the Shepherd tucked his prize under his arm and started off to the butcher's in the market place.

The Sheep in the pasture were much astonished and amused at the Pig's behavior, and followed the Shepherd and his charge to the pasture gate.

“What makes you squeal like that?” asked one of the Sheep. “The Shepherd often catches and carries off one of us. But we should feel very much ashamed to make such a terrible fuss about it like you do.”

“That is all very well,” replied the Pig, with a squeal and a frantic kick. “When he catches you he is only after your wool. But he wants my bacon! gree-ee-ee!”

It is easy to be brave when there is no danger.

YELOD KILDEGID NÜM: 1 2020 YANUL PADS: 1 jü 8.

PÖTÜ YELACEN.

Kösömo sagoy benovipis pötü yelacen, e väitäloy spetiko fütüri. Atna ye tio nemögös ad binön spelik dö fütür menefa lojenots in vol lölük. Fots lefilons in kontinäns vallik plä ut sulüdapova. Milballionats mödik nimas ya epäridikons ün yel: 2019. Milballionats zuik opäridons ün yel: 2020, bi lefils laidulons. Zuo mels e seans aiplu pamiotons dubmekavastöfa-moükots. Mögos, das katastrof levemik otadon.

Katastrof sunokömöl labon kodi te bali: MENS.

Kisi nog daloy spelön? Sapikis reiganis-li bolitik, konömk, relik? Meugavotikami-li süpik pö menef? Dinäds at fümo no ovotikons.

Kludo katastrof ojenon, no adelo ud odelo, ab piano ün degyels okömöl. Spelobsös, das nog okanobs lifön koveniko in topäds plitöfik obas dü yels mödik. Ün paset katastrofs taledi lölük teföls ävedükons levolfis nulik ä gudikis. Kludo too no perobsös speli, igo ven atos odulon lunüpo!

Valikosi gudikün ün yel nulik vipom:

Hermann Philipps

LAK MILAGÖFIK.

Fa ,Frank Roger', tiädü ,The Lake that Worked Miracles'; tradutod fa ,H. Philipp's'.

„Vabam bo olemufükon obis”, hiel Brendan Roncada äsagom lü man näi ok, du veigöm ävakulon ed äkniron äsä naf in melatep.

„Dakipolös gudiko oki”, man ägespikom. „Ovedos nog badikum.”

„Sevol-li kluo süti at?”

„Ya pluna büö ädunob tävi at”, man äplänom. „No nejeron, klu spelob, das atna ogetob bosi tökü mon oba töbido pejäfidöl. Reto, nem oba binon ,George’.”

„Fredob ad seivön oli, o ,George’. Nem obik binon ,Brendan’.” Älütenükoms ode namis, e hiel Brendan äfovom:

„Sagolös obe kluo – o ,George’ –, kikodo üfo kömol-li isio ai dönü?”

Hiel George no sunädo ägespikom. Äplödiologom se fenät, ed el Brendan äsökum logedi oma. Ävabons da belalänod klifagik labü fots natädk e klifafoms pänabajönik. Stad süta äbinon vemo badik. Bo süt nesuvu pägebon e ne plu änätükon. Veigöm onsik ba äbinon vab balik, kel nog äbevegon sfalakuli emaireköl e hogafuliki süta.

„Spelob, das seimna ga nog ologob milagi”, hiel George fino äsagom. „Oge-kömob so suvo, äsä ozesüdos. Ed olo, kis ekoedon-li kömön isio oli?”

Hiel Brendan äsmilülm. „Äsevädkob dö konäd, keli konoy dö kased e lak, e sunädo esludob ad bonedön tävi at. Bo mögos, das evälob timi verätki at belifön milagi.”

„No spelolös atosi tu vemo, o ,Brendan’!. Sevob pösodis, kels ädunons tävi at zao deglulna, e neföro älogons utosi, keli ivipons. Äläbikom te geidan, kel äpokom moni obsik.” Äbruvom nestümiko, e dönü älelogom länedi bei fenät muföli. Hiel Brendan no äfovom, bi iküpom, das el George älecedom dinädi at pefidunöli.

Mödikünans in grup smalik obsik ya äbinons bältiliks, e hiel Brendan äväätä-lom, va ek onas ädunon tävi at balidnaedo, e pösods liomödotik ivedons visitans dönuik, äsä hiel George. Tiko hiel Brendan ägeikom lü köm ädelik ini zifil: ,Shepherd's Cross’. Dü nibudavegam ireidom in tävigeidian dö konäd, kel äbinon stab balik fama zifila. Fagotü milmets zao teldegs de ,Shepherd's Cross’ lak ätopon. Len jols ota äbinon kased, kel bainuniko pibumon ün tumyel degtelid. Ma konäd kased äfifilon ün tumyel degjölid dub nämäd leklära, e bumädafailots blägik pinätükons neföro, klu jen nata äfagon ad vorükön retis kolatiköl, jüs nemödikos ona äreton.

Pösods anik ye älesagons, das ilogons pubodi bisarik: Ömna – ven stipots valik päfölkons – lak äfläkon magodi kaseda no me stad plonabik nuik, ab me grav e magif, äsä ilogoton, büä leklärastral ifinükon jenotemi glorik ona. Tefü atos – ma tävageidian – nunods temunanas de tumyel degzülid latik ädabinons. Nunods nulikum leigo äfümükons atosi medü fotografots e filmotüls. Ots ye pärefudons as dobükots fa anans, du votans äzepon osis asä blöfadinis.

Ven hiel Brendan äkonstatom, das tävabür topik jenöfo ärajanon vabamis lü lak, ätikom sunädo, das äbinos cüt: steif ad dagetön moni de pösods balugälik u lukrediks, u de törans, kels älabons timi e moni saidikis. Äbeigolölo tävabüri: ,Mirage’, inüstepom te kodü nuliäl ed isäkom patis mödikum.

Fövot su pad: 7.

Fövot de pad: 2.

„Vo komandob vabami at”, man po dunetatab isagom. „Fe no kanoy garanön, das obelifol milagi. Ad logön in vat lokamamagodi kaseda, äsä ibinon ettimo, büostipots mutons binön nendöfiks. E leno kanoy büosagön, kiupo atos ojenon. Ab alseimikos ojenon-la, alo opolid züämöpi. Binos lejönik us löpo, vo mu logöfik, igo if mög no dabinonöv ad lögon milagi. Ed if oläbol jenöfo, täno utos, kelosi ologol in vat laka, oreifon oli ini stäat demü jön seledik, ed ospireton oli me klänöf späkik oka.”

Hiel Brendan ismililom, bi idaseivom atosi äsä reklamavödis. Too ibonedom vabami at. Voiko no äspetom milagi, ed ökotenom, if vabam at üklülädon binön belifot nitedik. Igo ökanon givön ome tikodi demü konotil, e fino mögükön ome ad dönüfovöön lauti oka: dun, keli ya inekälom sis lunüp.

Ädulos mö minuts ze luldegs, jüs vaböm äbemastikon milmetis teldeg et, e hiel Brendan äfredom, das fino äkanom sestepön e latemön luti flifik. Äsäkom oki, lio pösods bältilikum isufälöns nekoveni levemik vabama, ab mödikünans onas äjinons glöömön lefeni oksik, ven älogons kasedi.

Hiel Brendan äkonstatom, das utos, keli älogom, vo älejönon. Vaböm iblinon onis lü logamöp süperik, de kel äkanoy stunidön züämöpi. Bims äzüons laki valaflaniko. Sürfat vata äjonon lokamamagodi nendöfik sila blövik, bimis zü lak, e bumädafailots ebo love lak. Nos ätupon taki drimik züämöpa, e failots evorädl äläükons bosi klänöfik e romatik lä valodamagäd. If top ädabinon su tal, kö milags kanons-la jenön, bo äbinos is.

Hiel Brendan äsumodom fotografotis anik ed äsiom kapo. Äkanom suemön, das ek, kel ätikädon brefüpilo süfüli at, öprimon-la ad vätlön nosikami kaseda. Anans ad magäl klienöls fasiliiko äkanons-la fomälön jenotis bisarik e klänöfikis. Ba somo konäd et idavedon-li?

Geidan äropom tikis oma. „Benö! Binolös is lä nibud pos düps kil kuratiko. Zilogolsös u zigololsös! E läbö! – Ba okanols belifön bosi patik adelo.”

Grup äseagolon. Anans äseidons okis sui yeb nilü jol laka, balugiko stebedölo, das milag öjenon ito. Valans ömogolons. Äspikons nelaodiko, äsä ädredons, das vögs laodik ökanons tupön ladälodi saludik, e nosükön mögis alik jenotas milagik.

Luverato mödikünans atanás binons mens balugik – hiel Brendan ätikom –, kels dido kredons konädi et e spelons ad belifön milagi. Ai donü kömons isio, moni mödik pelölo e no küpölo, das pacütöns.

Hiel Brendan äsludom ad golön lü kased. Ävilom lelogön failotis nilao. Igo öninikomöv ini bumädafailots, üf atos no tu öriskädonöv, ad logön züämöpi de flan votik laka. Ögolölo nilo ve lakajol, no ömutomöv golön traväro da fot, no öpölavemöv, ed ai ölogomöv züämöpi süperik.

Ya pos minuts zao degluls ärivom kasedi. Jenöfo stad ona äbinon vemo badik. Palogölo nilao, nos romatik ädabinon pö failots blägik. Ädunom dalogamagoli bre-fik, ed ästeifülm ad konstatön diseinis ettimik geba cemas, kelis ädugolom. Atos äbinos-li kvisinöp, e cem gretikum et ba fidalecem-li? Ed us etflano bo äbinos leceks. Täno äseidom oki sui stonamönil: ret völa < ed älezedom tikodis oka.

Fövot ofovon.

„Ekö! vo binos on!” el Kovaljov ävokädom. „Vö! binos on! Begob ole ad drinönadelo ko ob bosi tiera.”

„Atos vemo oplitonöv obi, ab leno kanob kompenön, bi mutob detävön isao lü lepönäbop... Jerikam vemik esükon pö viktuals valik... Lomü ob i lümot lödof, sevabo mot jimatana obik, i cils; bäldikünan pato jinom labön füfüreti gretik tefü karier, bi binom hipulil vemo sagatik, too monameds alseimik defons pro dugäl...”

[El Kovaljov verätiko äletuvom vödis at, ed igleipölo su tab bankazöti redik⁴, änuseitom oni ini nam galädana, kel, posä ibiegom anna glidölo, äplödiogolom da yan. Ün minut tio ot ‚Kovaljov’ ya älielom tonön vögi otana in süt, kö ämeibom flapölo ta tutem omik lumani fopik bal, kel änu ikoedom lüvabön vabi oka sui pärunaveg.]

Cämacalan pos mogol haratapoldana dü minuts anik äbleibom binön in stad nefümik seimik, e töbo pos minuts anik ädönugetom fägi ad logön e sienön; ini bluv somik ireafom dub fred no pispetöl. Äsumom spalo nudi pituvöll me nams bofik kevio pikoboyümöls, e nogna küpälo älelogom oni.

„Ekö! On! Sio at binon on!” mayor: ‚Kovaljov’ <äsgom. „Ekö! i buläd pö flan nedetik binon, kel esükon ädelo.” Mayor tio äsmilom demü fred.

Ab nos laidulik dabinon in vol, sekü kelos fred ün minut balidfovöll pos balid i ya no binon so liföfik; ün minut kilid nog plu läsikon, e fino pianiko kobiaflumon ko stad kösömkä lana, soäsä su sürfat vata sirk sekü fal stonila edavedöl fino nepubon yumölo ad sürfat kamik. ‚Kovaljov’ äprimom ad letikön ed äreafom ad tiket, das säkäd no nog pituvedon: fe nud pituvon, ab ga ömuton palenyümön, ü papladön sui top lönik oka.

„Ed üf mögädo no polenkleibonöv-li?”

Pö sük somik, keli ilonülom oke it, mayor äpaelikom.

Fövit ofovon in gased febula.

Noets.

- 1 Is e fovo vödemadileds vü kläms gulöfik ädefons in pübots dü lifatim ela Gogol’. In dabükots nutimik Rusänik pö jenets somik vödem penätükön ma namapenäd fa nolavans ä vestigans literatava.
 - 2 In taädam tefü nems okas, pö milit Rusänik ettimik dinit stäfafizira (Stabs-fizira) pälecedon löpikum ka ut löpafizira (Ober-fizira). Too löpafizir ästادom löpikumo ka donafizir (Unter-fizir).
 - 3 El Kovaljov dredäalom demü karier oka. Ma lonem ettimik, men no ädalón dagetön calis ömik sekü koapiviod. Pläots lonas tefik (u pu pänsion saidik) ämögöns te pö jenöt viodas sekü gebäd vafa timü komip.
 - 4 Efe völadü ruabs deg.
-

NUD (IV).

Fa el Nikolaj Gogol’ tiädü ‚Nos’. Petradutöl se Rusänapük fa el Daniil Morozov.

Calan it äjinom pafäkükön dibäliko fa ditretüla el Kovaljov. Iviölo ad trodön boso omi pö ditret at, älecedom plütiki ad notodön pidi oka me vöds anik:

„Dido vemo keliedob, das mijenot soik ereifon oli. Ba vilol-li snüfön tabaki? atos nosükön kapadoli e ladälastadi glifik; atos igo gudon tefü hemoroids.”

Du äsagom atosi, calan äniliüküm tabakiäri lü ‚Kovaljov’, idispladölo donü on vemo skiliko tegoti labü pöträrt voma seimik ko hätil.

Dunot at nen desin badik äsäsuénükön eli Kovaljov.

„No kanob suemön, vio lecedol timi somik pötöfiki pro cogs”, äspikom faviko, „va no logol-li, das no labob ebo ati, me kel fägöböl ad snüfön? Diab mosumonös tabaki olik! Nu no kanob logedön oni, sevabo noe tabaki naudodik olik sota: ‚berezinskij’, abi rapedi, igo if elofolöv obe oni.”

Isagölo osi, äsegolom dibäliko pifavükölo se notedabür gasedik, ed älüodikom lü poldacif diläda, [kelan levemo älöfom juegi. Lomü om föfacem, ü fidacem, päbepladon lölöko me juegakouns, kelis ilüpoloms bundano ome demü flenam tedans. Pö tim et jidünan ädeükof de poldacif diläda militabutis calik; den e harnads krigik ya püdiko pälägons pö guls, e sonil kilyelik oma ya äkontagom häti killienik pabedredöl; ed om it pos belifots me komips fulöls krigana äblümüküm oki ad dajuötön blesiris lifa püdik]¹.

El ‚Kovaljov’ änükömom ini dom oma, ven etan ätenüküm oki, ägrunom koteno, ed äsgom: „Benö! legudiko oslipobös ünü düps tel!” E ma dinäds at imögosöv ad büosenön, das lüküm kämacalana leno äjenon pötatimo. [Kanob niludön, das igo if ettimo iblinomöv ome tiedi mö pauns anik u bosi klöfa, tän töbo päbenogetedomöv-la.] Poldacalan et äbinom vemo benomeugik tefü lekans valik e febods; ye äbüüküm bu valikos bankazöti tatik. „At binon din legik”, so äspikom kösömiko, „nos dabinon gudikum ka din at: no begon ad fidön, no flagon spadi mödik, spadaninäd poka ai saidon pro on, ed if leadoyöv falön oni, no brekonöv!”

Poldacalan ägetedom eli Kovaljov vemo nenladälöfiko ed äspikom, das tim pos fided no binon pötik ad dunön vestigi miduna, das nat it ebüdülon ad takädön boso pos fid (rämacalan äkanom kludön se atos, das poldacif diläda no äbinom nesevan tefü spikeds sapanas yönädk), das no desleitoy-la nudi de men gidöfik [e das dabinoms in vol mayors mödik ut, hikels igo no laboms nikloti in stad gudik e zigliboms pö tops valasotik nepuedik].

Vo notodots kio groböfiks pigebädöns! Mutoy küpetön, das ‚Kovaljov’ äbinom man vemo skaniälik. Äkanom pardön valikosi, kelosi äspikoy dö om it, ab leno äsäkusadom pö jenöt ut, kel ätefon diniti u tituli. Igo äcedom, das in dramats teatik sänsurans kanoms-la dälön valikosi, kelos tefon löpafiziris, ab nek dalonös blamön stäfafiziris!²

Geted poldacalana so ikofudükön omi, das älemufükom kapi oka ed äspikom ko senäl diga, ädeädolo boso namis oka: „Mutob koefön, das pos blamets at so nofiks flanaü ol no plu kanob läükön bosi...” ed äsegolom.

Ven ilomiovegom, lõgs oma sovemo ifenikons, das töbo äkanom senön onis. Ya ilulitikos. Pos suks nensekik valik at löd äjinon binön lü om glifik u vemo gagik. Posä inügolom ini föfacem, äloegom seatön hieli Ivan: domadünan okik < ko bæk su lesöf küirik pineklinüköl, hikel äspukom sui nufed ed alnaedo vemo benofätiko äkoedom drefön spukoti topi ot bal. Lindif somik dünanefa ävutükön omi; äflapom omi ta flom me hät, iläükölo vödis: „Ol, o svin! ai jäfol me stupots!”

El Ivan sunädo älöpiobunom de plac oka ed äjutedom muvifo ad deükön de om mänedi.

Posä mayor inükömom ini cem okik, ön stad fenik e glifafulik äleadom falön oki ini kovenastul, e pos seifs anik fino äsagom:

„Godö! Godö! Demü midunots kinik pasufükob-li neläbe somik? If nam u lög defonöv lä ob, atos ga binonöv gudikum; if lils defonsöv lä ob, atos binonöv neplitik, ab ga sufovistik. Güo men nen nud binon bosi mu bisariki, keli fikulos ad ciòdön: va binon böd u no böd, va tatätan u no tatätan; te kanoy-la sumön e plödijoqedön oni da fenät! Pu pedecöponös pö krig u pö telkomip, ud ob it ebinobös kodädan atosa!³ Too ga emoon vero pro nos, nesiämiko, igo no pro kopekalaf pu bal!... Ye nö! atos no mögon”, äläükom, imeditölo brefüpo. „No binos luveratik, das nud enepubon-la; ön mod alik no binos luveratik. Atos bo padrimon pö slip, u padrimon pö halud; ba seimüpo edrinob pöliko pla vat geini, me kel nüröbob balibi ova pos jeif. El Ivan: fopan < no elüsumom flumoti at, e bo nendesino edrinob oni.”

Ad gevön oke nen dots seimik fümi, das no brietom, mayor äknibom oki so doliko, das om it ävokädom. Dol at lölöfiko isüadükön omi, das äjäfädom ed älifom in jenöf. Nevifiko änilikom lä lok e primo äfääknibom logis oka, labölo tikodi, das nud ba öjonon-la oki pö top okik; ab ün minut ot ägebunom ge, sagölo:

„Kio jemodik logot at binon!”

Fe atos äbinon nesuemovik. Üf imoikonsöv knop, spun largentik, glok, u bos sümik... Ye per somik-li? Zuo in löd lönik!... Mayor: ,Kovaljov’, ivätälölo dinädis valik, äcedom niludi luveratiküno niliküni lä verat utosi, das kodädan atosa ikanon-la binön nek votik, pläämü jiel Podtochina: jimatan stäfafizira, jikel ivilof, das ömatikom ko daut ofik. Fe om it älöfom ad böfülon boso ko lädül et, ab äylom fijenoti finik. E ven jimatan stäfafizira istetof ome stedälo, das vilof matükön dauti oka ko om, pianiko äditom ko plims okik, ispikölo, das nog äbinom tu yunik, das nog ömutomös dunodön pu dü yels lul, dat ürivom bälldoty yelas kurato foldegtelas.

E tefü atos jimatan stäfafizira, bo födü vindit, isludof ad dämükön mayori ed ivobükof demü atos jimagivanis ä jibäldanis seimikis, bi ön mod nonik imögos ad büocedön, das nud oma pidekötön-la: nek inügolon ini cem oma; el Ivan Jakovlevich: jeifan < fümo ijeifom omi nog ün vedel, e dü vedel lölik, igo dü dödel lölik nud oma äblebon nätk, atosi ämemom ed äsevom vo gudiko. Zuo imutomöv senön doli, i nendoto vun no ikanonöv nätkön so vifiko e binön kamik, äsvo paälakek. Ävätälölo desinis: va ösitätön ofi fölölo fomedis ciòdäda, u va visitön ito ofi ad säklänedön midunoti ofik. Medits omik päropsons me lit, kel älunidon da slitods valik yana ed ämalon, das in föfacem fa el Ivan ya pifilidon kandel. Suno id el Ivan it ädajonom oki, äpolölo oni fo ok e litükölo nidiko cemi lölik. Me muf balid ,Kovaljov’ ästeifülm ad gleipön särvätili e koedön nelogädön topi, kö nog ädelo nud ädabinon, dat voiko dünan fopik no ölulogom nenduniko, üküpölo küpädoti somik lä söl oka.

,Ivan’ nog no ämogolom lü lucem okik, ven vög nesevädk ätonon in föfacem, sagölo:

„Is cämacalan: ,Kovaljov’ < lödom-li?”

„Nükömolös! Mayor: ,Kovaljov’ < binom is”, el Kovaljov äspikom, du älöjutedom spidöfiko ed ämaifükom yani.

Änugolom poldacalan ko logot jönik, labü cügabalibs no vemo bloniks e no dofiks, labü cügs vemo klöpöfiks: hiutan, kel pö dil primik konota istanom finotü pon di ,Isakij’.

„Ol eleadol-li paperön nudi olik?” — „Lesi!” — „Enu petuvon.”

„Kisi esagol-li?” mayor: ,Kovaljov’ < ävokädom. Fred äkoedom perön omi fägi ad spikön. Älogetom lü haratapoldan fo om stanöl, su lips e cügs klöpöfiks kelana tulitiko änitudülon genid dremilik kandelalita. „Ön mod kinik-li?”

„Sekü fäd bisarik: edefanoy oni tio pö vegam. Ya äseidon oki ini dilijan ed ävilön motevön lü ,Riga’. Pö on igo dientifäd äbinon, kel ya bü lunüp piregistaroon calöfiko ko nem calana seimik. Binos bisarik, das ob it primo epölacebod oni asä söli. Ye läbo älenlabob lüni, yufü kel sunädo efägob ad küpön, das at binon nud. Ibä binob miopik, ed if upladolöv oli foi ob, tän ologoböv te utosi, das labol logodi, ab no oküpoböv nudi, ni balibi, ni pati votik. Lümot obik, sevabo mot jimatan obik, i logof nosi.”

El Kovaljov inesufädkom.

„Kiöpo üfo binon-li? Kiöpo-li? Onu orönob.”

„No kudolös tefü atos! Ebüocedob, das neodol oni, ed ekeblinob oni. I binos bisarik, das döban cifik in jenotem at binom jäpan: jeifan se süt sülioüvegama, hikel nu stadom in fanäbüp. Ya sis lunüp miniludob omi tefü ludrin e tif; ed idelo id ädeblinom tifölo de selidöpil bal degtelati knopas. Nud olik blebon nätk, soäsä ebinon.”

Pö vöds at haratapoldan änümüfom nami oka ini pok ed äsüramenom usao nudi in papüraräg pivilupöli.

VEDOLSÖS SAPIKS MEDÜ EL AISOPOS!

Se ,The Aesop for Children, Rand McNally & Company, Chicago, 1919.
Tradutod fa ,Hermann Philipps'.

Tävans e böb.

Mens tel ätävons kobo ve süt, ven bal omas ätuvom böbi beno pefulöli.

„Lioläbik binob!” äsagom. „Tuvob böbi, e ma veitot ona bo binon fulü gold.”

„No sagolöd: *Etuvob böbi*”, flenädan oma äsagom. „Sagolöd: *Ätuvobs böbi* e: *lioläbiks binobs!* Vego tävans labomsöd kobädiko e benofädis e mijenotis.”

„Nö! nö!”, votan ägespikom zuniko. „Ob etuvob oni, klu ob odakipob oni.”

Ebo tāno äliloms luvokädi: „Stopö! Gleipolsöd *tifani!*” Igüflekölo okis, logoms trupi menas, kels äpoloms klöbis asä vafis ed änilikoms lü tävans ve süt.

Man, kel ituvom böbi, älejekom.

„Operidobs, ven utuvoms böbi pö obs”, äyamom.

„Nö! nö!”, votan ägespikom, „No ävilon sagön: obs < büö, klu nu blebolöd pö el ob olik. Sagolös: *Operidob!*”

No spetobsöd, das ek osufon kobädo mijenotis obsik, pläsf leigo binobs vilöfiks ad frutidön kobädo benofädis.

The Travellers and the Purse

Two men were traveling in company along the road when one of them picked up a well-filled purse.

“How lucky I am!” he said. “I have found a purse. Judging by its weight it must be full of gold.”

“Do not say ‘I have found a purse,’” said his companion. “Say rather ‘we have found a purse’ and ‘how lucky we are.’ Travelers ought to share alike the fortunes or misfortunes of the road.”

“No, no,” replied the other angrily. “I found it and I am going to keep it.”

Just then they heard a shout of “Stop, thief!” and looking around, saw a mob of people armed with clubs coming down the road.

The man who had found the purse fell into a panic.

“We are lost if they find the purse on us,” he cried.

“No, no,” replied the other, “You would not say ‘we’ before, so now stick to your ‘I’. Say ‘I am lost.’”

We cannot expect any one to share our misfortunes unless we are willing to share our good fortune also.

O Volapükflens valöpo!

Tradut ini pük pestuköl – va Volapük, va el Esperanto, va mekavapük seimik votik – diston prinsipo de tradut ini natapük ud igo de lomapük. Tefü lomapük u foginapük gudiko pemastöл laboy **pükäli**. Senäl at fägükön eki ad küpön, das bos „no tonon verätiko”, ven reidoy u liloy bosi, keli foginan erodon, igo if noms gramata lölko pefölons. Kludo calotradutans tio ai tradutons te ini lomapük lönik okas.

Tefü mekapüks ye pükäl rigik somik leno dabinon. Kludo mutoy gebön as stabanom notoda-modi klülik e tikaviki. Zuo pö tradut ini mekavapük vitoyöd vero ad züpädön setistikotis püka rigik vödema, e leigo i vitoyöd ad steifülon ad givodon „raomi” rigavödema, dat tradutod blebon fasili suemovik. Suvo äküpob pö reid vödemas mekavapükanas, das äkanob suemön tradutodis onas mödo fikulikumo, ka vödemis fa otans it pelautölis. I pö vödems lönik oba äküpedom atosi. Kod atosa bo binon, das tradut vödemas ya dabinölas müton oyi ad tiköm, leigoäsä lautan vödema rigik etikom. Ekö! laboy büäpenädi, e nu mutoy sümadapenön oni me vöds e notodots püka votik. No laboy libi mödik. Dub atos klienoy ad sümadön noe ninädi abi mod penama. Jenöfiko no fasilos ad tradutön.

Volapük kanon jonidön as med skilükama. Mutoy säkön ninälo: „Lio kanob-li tradutön bosi so, dat votans okanons suemön oni?” Atos ömna binon fikulikum, ka tradutön bosi plu u neplu kuratiko ma vödem rigik, bi no zesüdos ad tikön so vemo. Ven ek lärnön Volapuki, primans suno steifülon ad tradutön vödemis, bi cedons, das Volapük as pük pestuköl fümo binon vermo fasilik. Vifiko priman at – me lomapük oka tiköl – sukun leigätodis vödas anik lomapüka okik. Kludo kanoy suvo küpedön, das gebans Volapüka (as sam) ai dönu flagons vödis u notodotis, kelis sevons in Linglänapük (dönu as sam). Lio sagoy-li Volapüko, ven viloy notodön eli „Fuck you!” Linglänapükik?

Von: „Zesüdos ad elärnön mödikosi, büä kanoy lonülön säkis dö utos, kelosi no sevoy” äsä äpenom hiel Jean-Jacques Rousseau, lautan e filosopan di ,Genf’ (1712-1778).

Juitolsös ad lärnön Volapuki gudiko!

HPL-L-RFS

LAK MILAGÖFIK (FIN).

Fa ,Frank Roger', tiädü ,The Lake that Worked Miracles'; tradutod fa ,H. Philipp's.

Üf dido timüls ut ädabinonsöv, kü kased päfläkon in vat me glor ettimik oka, kis üfo äbinonöv-li plän jenäda somik? Ämögos-li, das kased voiko no äbinon soik, asä älogoton jino, e das pub süpik logota vönik pafläköl ota äbinon sek leläsikama brefik sefükamasita, kel pidiseinon ad proyekön magodi bumädafailota? Täno utan, kel ebo äkomon, älogen bosi, keli no äsöton logön.

Ön jenet at ye, kikodo logot jenöfik kaseda söton-li pakländedön, e kis äbinon-li kalad jenöfik kaseda? Äbinos-li ba kobikamöp klänädik, ba takedöp pro pösods, kelas kom no söton palögön? Pro tävans soaläli verik vipöls-li. U pro pösods komitis patik ledunöls e klänädi maxumik flagöls-li? Ba igo pro boskürans, kels ädünons nämätanis badivilik ad bejäfön dinädis klänöfik? Fümo kased at äjonidon-la ad kamuf, e flak milagik äjenon, ven slitod äpubon pö kamuf et.

If visitan nenbüosenik äkomon is dü timül somik, äküponöv lunidi, äsva jüds tel jenöfa ätraväronsöv odi, e nelaidüpo äküpedonöv bofikis.

In fomäl oka hiel Brendan äkanom loegön geikön failotis ad fom ettimik, do magäd at no äkleilikon löliko. Foms failotas äblebons bosilo logädiks, äsva da fog densitik. Älilom vögis fibiko äsva fagao. Ävemikons ed äfibikons, asä ton radio-naparata, tonagredot kela pavotükön ma fäd. Alna ven vögä ävemikons, äkanom logön menis; anans äseadons lä lefidedatab, votans grupo ästanons kobo, e spikons pükis, kelas no äsevom. Pösods valik at älenlabons klotemis bisarik sota, keli büö neai ilogom. Mens at ikomons-li de läns votik, de tims votik, de dabina-jüds votik? Dö kis äspikons-li? Demü kis äkomons-li is? Ivilons-li is kolkömön odis, u grups distik fädo äbinons-li is ün tim ot?

Pianiko el Brendan änilikom lü bal grupas. Äspelom, das ölogom onis nilao e das ökanom suemön gudikumo utosi, kelosi äsagons. Du ästanom us — ädalilölo ed ästeifülolo ad no klatön — mans anik spido änilikoms äl om.

Äbinoms-li sefapösods, kels ilükoms omi asä lotan no pivüdöö, asä nüdranan, kel no ädalom komön is? Äspikoms lü om me pük, kel jinon labön binädis pükas Linglänik, Spanyänik e Portugänik, ab no saidiko ad äsuemön vödis manas. Dö kis äspikoms-li? Leläsiakam-li nog bal? Gäps-li, kelas ämutoy bejäfön? Brekod-li, keli mutoy nätkön? Säkäd-li, kel äflagom draniko tuvedami?

Äjinos, das mans ifinükoms döbatí oksik. Ven ästeifülops ad gleipön omi, lunid änepubon, lecem sa bö tömps labü zibs bundanik e sa lotans levieliko peklotöls ämoikon. Täno failots blägik vagik älibbons as pödaglun teik. Dönu äbinom in jenöf lönik oka; kamuf tefü kased penätükön, ba fifümiko.

Hiel Brendan älöädom de stonamönil, ed ädunom natemi vemik. Magälod oka ämagädon vemo pö om; ibinon so liföfik, das ijinon binön vernikum ka drimälod kösömk. Klülo ye te äbinon ebo at. Äfövom spati ästunidölo züämöpi; tiks oma ye ägeflekons ad tikamagots, kels isüikons in tikäl oma. Fümo nu älabom materi saidik pro konot. Ömutom meditön dinädis e davobön jenädi e pösodis ad kazetön tikamagoti dö kased jiniko dub magiv peceinöl; alo ye äsenälom, das dönu ökanom lautön. Nevifiko ägegolom lü top nibuda me tikäl oma fulü tikamagots.

Fövet su pad: 14.

„Benö, voiko milag no pipromon obes. Memob gudiko utosi, kelosi man in tävabür isagom obe. Kuratiko vöds omik äbinons: – *If oläbol jenöfo, täno utos, kelosi ologol in vat laka, oreifon oli ini stäat demü jön seledik, ed ospireton oli me klänöf späkik oka* –, ed atos binon ebo utos, kelos äjenon ön jenet obik. Äläbob, ibä äreaeböf ini stäat, e pääspiretob.”

El George älelogom omi stunko, äsva äkredom, das el Brendan iperom-lätkäli oka. Dü ret vabama no plu äspikoms ko od, du nibud ävegon lü ,Shepherd's Cross' ad blünön tävani bal läbiko pespiretöli bevü grup pösodas mu nefredikas. ■

Stadäds lul dasuma Volapükä.

Fa vicifal: ,Daniil Morozov’.

Stadäd balid: noam. „Cedob, das te pük datuvala binon Volapük legik. Dialeg ettimik Volapükä vo äbinon fasilikum tefü pron, älabon bepenotis zesüdik in natapüks, kelas sevob, e nendoto plu äpöpedon, ka feafom hiela Arie de Jong, kodü buäds binälik oka. Nedemobsös Volapuki perevidöl! Dönlifükobsös Volapuki rigik!”

Stadäd telid: zun. „Vödabuk nonik timäda di ,Schleyer' äninädon subsatis zesüdikün soäs „nünöm”, „bevüresod”, „filmot”. Nek timakompenanas obik plago gebädon Vöna-Volapuki et. Leigüpiko no kanob suemön seti pu bali se gased: „Vög Volapükä”. Leno neodob mekavapuki so nenfrutiki. Gudikumo lärnobös speranti!”

Stadäd kilid: rajaam. „Esuemob, das Volapük binon pük jönükün mekavapükas valik. Vilob gebön Volapuki nutimik, ab pos menod pülik, bi no labob livüpi ad studön kälöfiko vödabuki tuvemo bigiki. Binosöv vipabik ad lasumön ini Volapük stamädis suemovik bevünetik anik, ad finidön yümotis nesuvöfik omik, ad penön tiädis ma noms Linglänapükä, e ret, e ret.”

Stadäd folid: säkurdikam. „No dalob panemön Volapükän. Pos lärn lunüpik jünu no kanob reidön vödemis nen yuf vödabuka. Materis mödik ela „Volapükagased pro Nedänapükans” reidob, asä julan, ko töbidam vemik nevifiko mufölo de vöd bal lü votik. Alnaedo ven steifülob ad penön Volapükö, pöls süikons. Dasevob, das el Arie de Jong äbinom mastan skilik balik Volapükä, e slopans nutimik püka ot te miükons datuvoti süperik ela Schleyer.”

Stadäd lulid (fino pos tim lunik!): dasum. „Kanob reidön vödemi alik nen vödabuk e koräköön vobotis ela de Jong. Suemob disti vü els „da-“ e „le-“, vü els „efe“ e „sevabo“, vü mögastad e stipabidir värvba. Cedob, das mutoy kälön Volapuki, leigoässä käloy Vöna-Grikänapükä u vöna-saxadi. Labob lifayelis veldeg.” ■

„Lio künoy-li ad kofudükön pöpi me sagäds so nesiämiks e neluveratiks?”

Latikumo sagäd iziikon, das no ve lesüt di ,Neva', ab in legad di ,Tavrida' nud mayora: ,Kovaljov' < äspaton-la, das ya sis lunüp äbinon-la us; das nog ün tim ut, kü hiel Khosrev-Mirza² ilödom us, otan vemo istunom demü nata-pubod bisarik at. Studans anik nivera kötetavik ätevons usio. Läd noubik ä cädik bal äbegof medü pened patik kälädane legada ad jonön ciles ofik pubodi seledik at, zuo — üf atos ömögon — ko pläneds meiböl e devodükols pro hiyunans.

Vemo äfredoms döjenots valik at mans sälunöfik valik, sevabo laidavisitans nonelaböfik pösoarazälüls, bi älöfoms ad koedön smilön lädis, ab ettimostok omsik cogas lölöfiko ifinedon. Dil nemödik menas stümabik ä fiedikas kol tat pänepliton vemo. Söl bal äspikom sidiniko, das no äsuemom, vio ün timäd kulivik nutimik ludatikots nesiämik äkanons papakön, e das pästunükom, kikodo reigane no älüläkon küpäli oka ad atos. Söl at, äsä iklülädos, ädutom lü càdans ut, kels viloms koedön vüükön reiganefi pövalikos, igo pöfeits aldelik omas ko jimatans oksik. Nog latikumo... Ab tü timül at dönü äsvo fog kländon lölökojenoti, e sevoy vero nosi döutos, kelos poso ejenon.

Fövot ofovon in gased mäzula.

Noets.

¹ El Peterburg äbinon cifazif lampöräna Rusänik.

² El Khosrev-Mirza äbinom hiplin Pärsänik, kel älükömom ini Rusän ün yel: 1829 < ad konferön pos distuk bumota lelegätäna Rusänik e deid lelegätana Rusänik: ,Aleksandr Griboedov'.

Fövot de pad: 10.

Latikumo tü tim pirajanöl, valans äbexänons dönü nibudi. Geidan änotodom spel, das alans ilifädons timi jönik, ed äsagom, das ai ökanons bonedön dönü vabami pö tävabür: ,Mirage'. Täno geveig töbik lü ,Shepherd's Cross' äprimon.

El George, kel dönü ipladom oka näi el Brendan, pos minutus anik äsagom: „Milag no äjenon. Lenos äjenon. Bo ikanob sevön atosi, Konäd et ga sio binon dinäd stupik. Senob obi as viktum mitedota. Bo neföro okömob lü top at dönü. Kisi tikol-li dödinäd at, o ,Brendan'?”

„Obo, kotenob”, ägespikom. „Egetob utosi, demü kelos ikömob isio.”

El George älülogom bluviko omi; no äsuemom utosi, kelosi man yunik näi ok isagom.

„Cedob, dasjenöfiko edagetob gevölädi tökü mon obik. Atoso, binob-la balikan grupa obsik, ab too so binos.”

El George älemufükom kapi. No ävilom kredön utosi, keli votan isagom. „Ab milag nonik ejenon. In lak te failotis äfläkons. Nos ebinon us, leigoäsä pönaed alik büö.”

NUD (V).

Fa el Nikolaj Gogol' tiädü ,Nos'. Petradutöl se Rusänapük fa el Daniil Morozov.

Ko senäl dreda neplänovik äjutedom lü tab, älümufükom loki, dat nendesino nud no pöpladon mi. Nams omik ädremons. Prüdiko e tödiko älenpladom oni sui top büük. O jeik kion! Nu no pälenkleibon!... Änilükom oni lü mud, bosilo ävamükom oni me natemam oka, e dönü änilükom lü top kamik vü cügs tel topöl; ab nud ön mod nonik äfimon.

„Gö! ja! nüsteigolöd oli! o fopan!” äspikom one. Ab nud äbinon neblegovik, äsvo din boadik, ed äfalon sui tab ko ton so bisarik, äs ut buona. Logod mayora konvuliko ämifomon oki.

„No vilol-li yomon?” äsagom ön jek. Ye do ai dönü änilükom oni lä top lönik ona, steif ämplöpon, äsä büö.

Älavokom eli Ivan, ed äbüedom golön omi ad ramenön sanani, kel älödom in dom ot pö löt gudikün teada telid. Sanan at äbinom man magädabik, älabom cügabalibis jönik págablägik, jimatani nämedik äsauniki, gödo äfidom podis flifik ed äklinükom gürtüri oka, medä älavülon mudi algödo zao dü foldils kil düpa ed äsmufetom tutis me tutikefs sotas difik lul. Sanan ädajonom oki tü minut ot. Posä isäkom, bü tim kinik mifätöt ijenon, äkipölo mayori: ,Kovaljov' < len cün, älöpiotovom kapi oma ed äsnipom omi me döm ta top ebo ut, kö büö nud pipladon, sodas mayor pämütom ad jedön kapi oka pödöko näm so vemik, das äjokom me kapapödot ta vöö. Sanan äsagom, das atos äbinon pülot, e posä ikonsälom ome ad feamufükön boso oka de vöö, primo äbüedom biegädon malädani me kap lü flan detik, ed ävestigölo senido topi ut, kö büö nud pipladon, äsagom: „Jö!” Poso äbüedom biegädon omi me kap lü flan nedetik, ed äsagom: „Jö!” Finodo dönü äsnipom omi me döm, sodas mayor: ,Kovaljov' < ämufükom kapi oka, äsä hijevod, tutemi kela vestigoy. Idadunölo blufami somik, sanan älemeufükom doto kapi, ed äspikom:

„Nö! no mögos. Gudikumo blebolös somik! Voto okanoyöv mödo badükumön stadi. Dido ga sio mögosöv ad lenpladön oni; bo ob it onu olenpladoböv nudi at lä ol; too vilob süadükön oli, das atos binonöv badikum pro ol.”

„Kio gudik atos binon! Lio üfo kanob-li lailifön nen nud?” el Kovaljov äspikom. „Sio stad no okanon-la badikumön, kas nu. Kio hölöfik atos binon! Kitopo dalob-li jonön oka ko nejön jemodik somik? Labob sevädanis cädik; samo adelo omutob komön pösoarazälüls in doms tel. Sevob mödikanis, sevabo: jieli Chekhtarjova: jimatatan tatakonsälala, jieli Podtochina: jimatatan stäfafizira... Do pos dunot brefobük ofik leno okosikob ko of, pläämü kosam medamü pold. Gevolös gönödil!” el Kovaljov äsagom me vög dabegöl, „ba med somik dabinon-li? Ön mod alseimik olenpladolös! igo no legudiko, te dat ofimonös!

II:12:2020

Igo ostütaböv boso oni medü nam pö jenets riskädk. Zuo no danüdob, sodas no odämükoböv oni me muf nentödik. Valikos, kel tefon danöfi demü visits ola: kanol süadön, das viomödoto monameds obik ofägükons obe..."

„Kanol kredön osi u no”, sanan äsagom me vög, kel no äbinon laodik, ni nellaodik, ab äbinon vemo süadüköl ä magnetätöl, „ab neföro lekälob demü lugaenod. Atos taöfon ta prinsips e lekan obiks. Dido getob peloti demü visit, ab te väältölo dinädi bal: dat nek skanonöv dub gespik refudik obik. Nendoto olenpladoböv nudi ola; ab yulob ole nämätü stim obik — if vöds komunik obik no ekredükons oli — das so obinos mödo badikum. Gudikumo leadolöd dunön nati it. Lavolöd oli suvikumo me vat koldik, e lesagob ole, das no labölo nudi, ostadol in saun so gudik, äsif olabolöv oni. I konsälob ole ad pladön nudi ini flad ko spit, u, dunölo nog gudikumo, ogifolöd usio fidaspunetis tel ela ,vodka’ pupepöl e viniga puvamüköl! täno okanolöv lagetön demü nud monis mödik. Igo ob it oremob oni, if te no ulonolöv suämi tu jeriki.”

„Nö! nö! Demü mon nonik oselob!” mayor: ,Kovaljov’ < ävokädom ön däsper, „gudikumo opäridikonös!”

„Begob säkusadi!” sanan äspikom, du äbiegom pötü ledit. „Evilob frutön oli... Vi! Alo eküpol steifi obik.”

Pösa isagom osi, sanan ko jästäd cädk äsegolom se cem. ,Kovaljov’ igo no äküpälom ad logod omik ed ön nenlefäk dibätk te äloegom sestegön se slivs trelülaguna blägik oma slivilis jita vietik ä klinika, äs nif.

Ün del balidfovik äsludom bü loseid kusadapenäda ad penön jimata ne stäfafizira, va öyilidof nen feit ad gegivön ome utosi, kelos päflagon. Pened älabon ninädi sököl:

O cädaläd:

,Aleksandra Grigor’evna’!

Leno kanob suemön dunoti bisarik flanaü ol. Süadolös! das bitölo ön mod somik, ogaenätol nosi e leno omütol obi ad matikön ko daut olik. Kredolös! dasjenotem tefü nud obik esevädkon lölöfiko pö ob, leigoäsä jenöfot ut, das pö atos ols binols dunans cifik, e nek votik pläämüs ols. Deditikam süpik ona de top lönik, skeap e kamuf nu as calan bal, täno fino in maged lönik, binons nos votik, plä sek magivamas pedunölfa ol u fa utans, kels plägons jäfüdi cädk ot, soäsä ol. Obo lecedob bligi obik nunedi sököl: if nud fa ob pemäniötöl no otopen ya adelo pö top lönik oka, täni pomütoböv ad yufidön jelodi e gönami lonas.

Too lecedob osi stimi ad lestimön lölöfiko oli.

Dünan divodik ola:
,Platon Kovaljov’.

II:13:2020

O cädasöö:

,Platon Kuz’mich’!

Pened olik vemo estunükön obi. Koefob snatiko ole, leno äspetob osi, e mu pato blamis negidetik flanaü ol. Sunädo nunob ole, das calani, kelani emäniötöl, neföro ägetedob domü ob, ni pimaskaröli, ni in maged veratik. Ye ävisitom obi hiel Philipp Ivanovich Potanchikov. Do ga sio ästeifom ad matikön ko daut obik, zuo labölo kondöti gudik ä stöniki tefü spitin, i binölo nolaliegik, too ob neai ägevob ome speli tefü benosek. Nog emäniötöl nudi. If ediseinolöv me vöds at, das ävilob-la — ma spikamamod Rusänik — posblibükön oli ko nud, sevabo: ko nos, ü gevön gespiki refudik fomedik, täni pastunükoböv me utos, das ol it spikol dö atos, du ob, äsä kanol sevön, älabob cedi vero güiki. Ed if anu matilisitolöv lono tefü daut obik, täni blümoböv sunädo ad kotenükön oli demü beg at, ibä atos ai äbinon zeil desira liföfik obik, e spelölo osi blebof laidio blümik ad dünön oli

,Aleksandra Podtochina’.

„Nö!” el Kovaljov äsagom, posä ifireidom penedi. „Of fümo no döbof. Atos no mögon! So pepenon pened at, äsä no kanon-la penön men ut, kel binon kodädan krima.” Cäamacalan äbinom jäfüdisevik tefü atos, bi anna vestig krimik pikomitton ome, nog in ziläk Kaukasänik.

„Ön mod kinik-li üfo, sekü fätavimäd kinik-li atos ejenon? Ba te diab datuvülon-la vali!” fino äsagom, idonükölo ön däsper namis oka.

Vüo sagäds döjenot bisarik at päpakkons da cifazif¹ lölük, zuo, äsä oseivols onu, ko läükots küpädik. Ün tim ebo et tikäls valanas älüälons lü plödakösömkos; bü brefüp pülik zifanef lölük ijäfälön ko plaks vobeda magnetäta. I konot dö stuls danüdöl in dom len süt: ,Konjushennaja’ < nog äbinon flifädk in mem, demü kelos no mutoy stünön, das suno äprimoy ad sagön, das nud cämacalana: ,Kovaljov’ < kurato tü düp kilid äspaton-la ve lesüt di ,Neva’. Aldelo nulälans mödik äkobikons pö süts. Ek isagon, das nud äbinon-la in selidöp ela Junker, ed us ädavedons menämödot e laidadrän somiks, das igo poldanef ämuton vüükön. Spekulan bal ko logot cädk, labü cügabalibs, pö nügolöp teatöpa kekilis neluimöfik difik de nibotöp äselöl, desino imekom bamis jönik boadik lesolidik, su kels älevüdom nulälanis ad löpikön tä kopeks 80 a dunetäb alik. Konulan meritabik bal desino pötü atos äsekömom gölikumo se lom e ko töbids vemik ädudranom da menämödot; ab — ad leskan vemik oka — äplöpom ad logön da lefenät selidöpa pla nud te trikayäki lainik komunik e magodili stonabükik magöl vomüli stogi oka gudikumo votapladöli, e dändini, hikel logedom ofi stanölo pödü bim, e labom jiläti, kel kanon pamaifükön, i balibi smalik, sevabo konulan älogom magodili, kel älagon pö plad ot lunüpikumo, kas nog dü yels deg. Idegolölo, äsagom ko notodam skana:

Ünu brefüp frogs yunik ägebons oni as bunaboed ad daivön. Frogs bälde-kum ävedükons oni kobikamöpi, kö äplonons laodiko lü el Jupiter dö reig oka.

Ad gevön froges lejonodi, löpan godas nu äsedom ones grudi as reg Frogäna. Grud äkluledom binön sot rega vemo distika ka reg: Blög < bälädälik. Valöpo älufidom frogis pidabik, e suno ots äküpons, das ibinons stupans vemik. Me kvagam lügik äbegons ele Jupiter, das ömoükömös tirenani kruälilik, büä ons valik önosikons.

„Kisi üfo nu!” el Jupiter ävokädom. „No nog kotenols-li? Labobs utosi, keli iflagols, klu binols it kodädans mifäta olsik.”

Gevolöd oke fümi, das okanol gudikumön stadi olik, büä besteifol votikami.

THE FROGS WHO WISHED FOR A KING

The Frogs were tired of governing themselves. They had so much freedom that it had spoiled them, and they did nothing but sit around croaking in a bored manner and wishing for a government that could entertain them with the pomp and display of royalty, and rule them in a way to make them know they were being ruled. No milk and water government for them, they declared. So they sent a petition to Jupiter asking for a king.

Jupiter saw what simple and foolish creatures they were, but to keep them quiet and make them think they had a king he threw down a huge log, which fell into the water with a great splash. The Frogs hid themselves among the reeds and grasses, thinking the new king to be some fearful giant. But they soon discovered how tame and peaceable King Log was. In a short time the younger Frogs were using him for a diving platform, while the older Frogs made him a meeting place, where they complained loudly to Jupiter about the government.

To teach the Frogs a lesson the ruler of the gods now sent a Crane to be king of Frogland. The Crane proved to be a very different sort of king from old King Log. He gobbed up the poor Frogs right and left and they soon saw what fools they had been. In mournful croaks they begged Jupiter to take away the cruel tyrant before they should all be destroyed.

“How now!” cried Jupiter “Are you not yet content? You have what you asked for and so you have only yourselves to blame for your misfortunes.”

Be sure you can better your condition before you seek to change.

YELOD KILDEGID NÜM: 3 2020 MÄZUL PADS: 17 jü 24.

O Volapükaflens valöpo!

Tefü Volapük dinäd mu veütik binon vödastok beno pemiedetöl. Demü atos Volapük binon boso säkädik, bi vödabuk e vödaliseds zuik calöfiks pelautons fa Nedänan: ‚Arie de Jong’, kel diseinü atos ägebon Deutänapük. Atos äbinon duinod sublimik. Fe Deutänapük no äbinom lomapük hiela Arie de Jong. Zu Deutänapük binon mödö läs geböfik ka — as sam — Linglänapük. Sekü kod at guvan ä redakan ettimik: ‚Ralph Midgley’ ätradutom vödabuki gretik fa ‚Arie de Jong’ ini lomapük oka. Atos äbinon desinod kuradik, bi zesüdos ad sevön vemo gudiko Deutänapük sa foms vövädik ona ad vitön misuemis. Sekü kod at vödaleigätods Linglänapük hiela R. Midgley suvo no äverätöns. Bü yels zao 7 kluo as Deutänan äprimob ad koräkön tradutodi at. Boso latikumo ävedob redakan ela „Vög Volapük”, bi hiel Ralph no plu äkanom dunön atosi demü blein vemiköl oka. Liedo atos äbinon kod, das ämutob ropön vobi tefü vödabuk Linglänapük. Vöda-buks Volapük pro Linglänapükans ye binons vemo veütiks.

Vicifal: ‚Daniil Morozov’ estetom oki vilöfiki ad lovesumön cali redakana ela „Vög Volapük”, sodas fütüro olabob timi saidik ad bejäfon noe vödabuki e vödalisedis Linglänapükis, abi disinis votik Volapük tefölis.

Fredob vemo dö kevoban so zilik, konfidälik, sagatik, e dö nüms fütürük ela „Vög Volapük”.

Valikosi gudikün reidanes valik vipom:

Vicifal ä redakan nulik: ‚Daniil Morozov’.

Hermann Philipps

NUD (VI Ä FIN).

Fa el Nikolaj Gogol' tiädü ,Nos'. Petradutöl se Rusänapük fa el Daniil Morozov.

III.

Nesiämikos voik jenon in vol. Semikna igo kredab pülik leno dabinon; sunädo nud ebo ut, kel ävabon ön dinit tatakonsälala ed äsüükön bruli so vemiki in zif, äpubon dönu, äsva nos nekösömk ijenon-la, in top okik, efe kurato vü cügs tel mayora: ,Kovaljov'. Atos ya äjenon tü prilul, 7. Egalikölo ed elülogölo oki in lok, om logom: nud! Gleipom oni me nam, vö! nud binos! „Kios!” el Kovaljov äsagom, ed ön fred tio ädanüdom nüdafuto danüdi vifik pöpik: ,trepak’ da cem lölik, ab el Ivan nügolölo ätupom omi. Äbüedom givön sunädo vali ad lavön oki, ed älavölo oki, nogna älülogom oki in lok: nud! Äsäluimükölo oki me taul, dönu älülogom oki in lok: nud!

„O ,Ivan’! Dialoglös! Jinos, das su nud oba bos dabinon, efe buläd” äspikom, du ätikom: „O neläb kion! üf ,Ivan’ osagomöv: Jenöfo nö! o cädal! noe defon buläd, abi nud lölik!”

Ab el ,Ivan’ äspikom: „Nos, buläd nonik dabinon, nud binon kamik.”

„Gudö! diabö!” mayor äsagom oke it ed äsnipom me doats. Otüpo jeifan: ,Ivan Jakovlevich’ < älogedom dese yan, ab ön mod so dredälik, äsva äbinom-la kat, keli änu iflapoy me tuigülatuf demü tif pineda.

„Büo sagolöd! nams ola klinons-li?” el Kovaljov älüvokädom ome nog fagao.

„Klinons.” — „Lugol!

„Nämäty God! klinons, o cädasöl!”

„Benö! küpälolös!”

,Kovaljov’ äseidom oki. ,Ivan Jakovlevich’ ävealom logodi oma me särvät, ed ünu timül bal yufü kef äceinom balibi lölik oma e dili cüga ad krem, kel pabeböton pö nemadel¹ tedanas.

„Ö!” el Ivan Jakovlevich äsagom oke it, ilogedölo nudi, e poso äbiegom kapi oka äl flan votik, ed älogedom nudi flanao. „Ekö! liö! kion! if te betikoyöv...” äfovom e lunüpo älelogom nudi. Fino fiböfo, ko spal vemikün, keli kanoyöv magälön, ätovom doatis tel ad gleipön oni len finot. Metod ela Ivan Jakovlevich ga äbinon somik.

„Ag! ag! prüdö!” el Kovaljov ävokädom.

El Ivan Jakovlevich igo äleadom lagön bradis oka, ästanom nenmufo, ed äkofudikom, äsä büo neföro ikofudikom. Fino äprimom prüdiko ad jatülon omi me jeiföm dis balib; fe äbinos pö om vemo fikulik e nekösömk ad jeifön nen kip zuik koapadila smeilik, ab ko töbid vemik, istütölo me döm raodik okik ta cüg e donamaxül dunetäba, fino äbemastikom neletianis valik ed äfinüköm jeifi.

De el ,Vaticano’, 1936, novul, 11.

O söl benomotedik!

Komitü hisüperal: kardinal-tatasekretan ledinitikün danob oli ladöfiküno demü buks digik bofik pro stud valemapüka: Volapük. Hisüperal vipom vobodes nobik benedi bundanikün Goda.

Ko notodot divoda

F. Cardini.

Dal Vaticano, den 11 November 1936.

Eurer Wohlgeboren,

Im Auftrage Seiner Eminenz des Hochwürdigsten Kardinal-Staatssekretärs danke ich wärmstens für die beiden wertvollen Bücher zum Studium der Weltsprache Volapük. Seine Eminenz wünscht den edlen Arbeiten Gottes reichsten Segen.

Mit dem Ausdruck der Ergebung

F. Cardini.

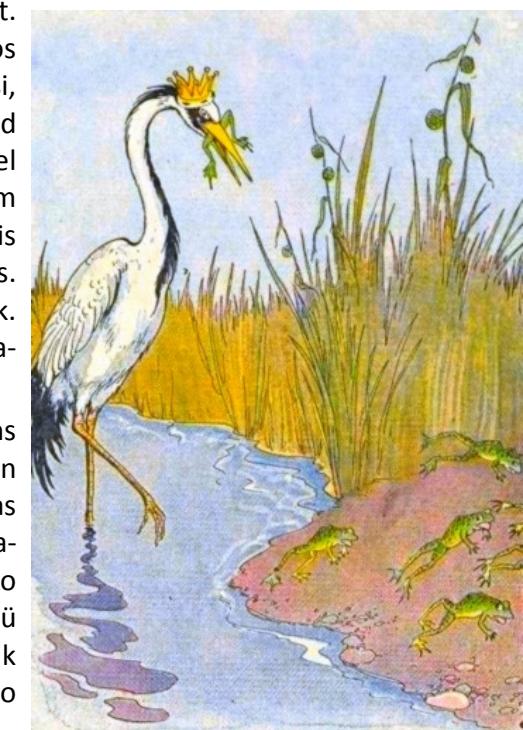
VEDOLSÖS SAPIKS MEDÜ EL AISOPOS!

Se ,The Aesop for Children, Rand McNally & Company, Chicago’, 1919.
Tradutod fa ,Hermann Philipps’.

FROGS, KELS ÄVIPONS REGI.

Frogs äfenons ad reigön okis it. Älabons libi so mödiki, das atos imikösümök onis. Ädunons nosi, pläs äseadons is ed us kvagölo, ed änaütöns okis, klu ävipons reigi, kel ökanon muädön onis medü magifam e jonetükam regöfa, e reigön onis somo, das ösevons, das pareigons. Äsagons, das no ävipons reigi fiböfik. Kludo äsedons ele Jupiter begapenädi, dat ögevomös ones regi.

El Jupiter äküpom, das äbinons jafäbs balugik e fopiks. Ad takedükön frogis ed ad kredükön onis, das älabons-la regi, äjedom donio boada-blögi mu gretik, kel äfalón ini vat ko lenoid vemik. Frogs äjelons okis bevü rids e yebs, bi älecedons regi nulik giani dredabik. Suno ye äküpons, vio teamik e püdiälik reg: Blög < äbinon.

III:22:2020

Lautan odispenöl, kel i läukom tradutodi Volapükik kedetas at, binomöv mu läbik, if lebuks pemäniötöl osüükonsöv e nitedäli hisaludala ed i uti ora, o süperal!

Nog paküpetosös, das noe datikan famik Volapükä äbinom kleran katulik, abi das ciful nutimik Volapükane fa datikan büätik as **fovan** pijnidüköl: „Professor Dr. theolog. et phil. Albert Sleumer, Studiendirektor i. R.”, lödöl tö ,Bad Godesberg am Rhein, Auguste-Viktoriastrasze’ 32 binom kleran katulik; elautom bukilis peläüköl, kels nünons dö nitediks lif e vob ela „Schleyer”. Bi hisaludal, leigoäsä or, o süperal! nolors lölöfiko Deutänapük, reid penädas peläkövöl obinon fasiliko mögik.

Du notdob ya nu ore, o süperal!
dani lölöfik oba demü lovegiv gudälik,
laidälob, o süperal! mu lestümölo

as divodikünan orik:

,Arie de Jong’

,Dr. med’, stäfasanan guveröl kl. I
milita Nedäna-Lindänik regik p.d.,
sekretan kadäma Volapükä.

De el ,Vaticano’, 1936, novul, 11.

O söl benomotedik!

Fölü komit löpik hisaludala danob oli demü lebuks bofik in divod cilöfik pelegivöls: „Gramat Volapükä” e „Wörterbuch der Weltsprache”. Fat saludik ditibom se ful löfa okik ole, o söl benomotedik! benedi paostolik.

Ko notdotot divoda

F. Cardini.

III:19:2020

Der unterzeichnete Verfasser, der auch eine Volapükübersetzung **dieser** Zeilen befügt, wäre hochbeglückt, wenn die genannten Werke sowohl das Interesse Seiner Heiligkeit als auch das Eurer Eminenz erwecken würden.

Es sei noch bemerkt, dasz nicht nur der berühmte Ersinner des Volapük, katholischer Priester war, sondern dasz auch der jetzige, vom verstorbenen Ersinner als **Nachfolger** bestimmte Oberste Leiter der Volapükgesellschaft der Professor Dr. theolog. et phil. Albert Sleumer, Studiendirektor i. R., wohnhaft zu Bad Godesberg am Rhein, Auguste-Viktoriastrasze 32, katholischer Priester ist und die beiliegenden Hefte, die über das interessante Leben und Wirken Schleyers Auskunft geben, verfaszt hat. Da Seine Heiligkeit ebenso wie Eure Eminenz die deutsche Sprache völlig beherrschen, wird die Lesung der eingeschlossenen Schriften leicht möglich sein.

Indem ich schon jetzt Eurer Eminenz meinen tiefgefühlten Dank für die gütige Vermittlung ausspreche, verharre ich in gröszter Ehrerbietung

als Eurer Eminenz ergebenster

Arie de Jong,

Dr. med., Oberstabsarzt I Kl. d. Konigl.
Niederl. Indischen Armee a. D.,
Schriftführer der Volapük-Akademie.

Dal Vaticano, den 11 November 1936.

Eurer Wohlgeborenen,

im hohen Auftrage Seiner Heiligkeit danke ich für die beiden in kindlicher Ergebung überreichten Werke „Gramat Volapükä” und „Wörterbuch der Weltsprache”. Der Heilige Vater spendet aus der Fülle Seiner Liebe Euer Wohlgeborenen den Apostolischen Segen.

Mit dem Ausdruck der Ergebung

F. Cardini.

III:19:2020

Ven valikos piledunon, el Kovaljov sunädiko äspidom ad klotön oki, älavokom bökan, ed ävabom nemediko lü nibotöp. Änugolölo, ävökädom nog fagao: „O hipul! boväleti jokolada!” ed otüpo om it äjutedom lü lok: „Nud dabinon!” Fredaladäliko ägüflekom oki e ko logodanotod lekofik älogedom, boso ifäiknibölo logi oka, militanis tel, balan kelanas älabom nudi leno plu ka knopi jiläta. Pos etos ätevom lü bör diläda et, kö älisitom cali viguverana provina, ed ön jenet miseka cali dialogala. Du ädugolom da stebedalecem, älülogom oki in lok: „Nud dabinon!” Poso ävabom lü cämacalan votik, ü mayor: kofan vemik, kelane suvo ägespikom ad blamets zunüklik difik:

„O ol! Sevob oli: fopülukan kiom binoll!”

Dü vegam ätikom: „If igo mayor et no osplodüüm me smil, posä ulogom obi, tän malot konfidovik osüikon, das valikos, kel muton dabinön su logod, binon pö top lönik oka.” Ye cämacalan et änotodom nosi. „Gudö! gudö! diabö!” el Kovaljov ätikom ninälo. Pö vegam äkolkömom jieli Podtochina: jimatän stäfafizira < kobü daut, glidölo äbiegom lü ofs, zuo älüyüböfs omi; atos äsinifon, das val äpöton, döf nonik ädabinon lä om. Dü tim vemo lunüpik äspikom ko ofs, e, desino tabakiäri isüramenölo, lo ofs vemo lunüpo ästeigädom nudi okik da „nügolöps” bofik, du äsagom oke it ninälo:

„Ekö! Hä! o vomef so stupik, äs jigoks! e tefü daut: kluo no omatikob ko of. Nen seks, te ,par amour’², binolös so flenorifik!”

E sis tim et mayor: „Kovaljov’ < takediko äspatom e ve lesüt di ,Neva’, e ninü teatöps, e valatopo. E nud i takediko äblibon su logod omik, no jonülölo igo me jäst pülik, das ibinon tävol in züämöps. E pos etos ai äloegoy binön mayori: „Kovaljov’ < in stad cogedik, smililön, pogolön vomüüs löfidik vero valikis, igo stopön balna fo canaboed in ,Gostinyj dvor’ ä remön tanodi seimik pro dekot; no äsevoy kikodo, bi om it pidekotom ko sikot nonik.

Ekö! Jenotem soik äjenon in cifazif nolüdik tata veitik obas. Te nu, evätälölo vali, küpobs, das konot at ninädon mödikosi neluveratik. If no mäniotoyöv, das ga sio binons bisariks deditikam tanatik nuda e pub ona in tops difik ön maged tatakonsälala, tän säk esüikon: lio el Kovaljov no äreaform-li ad tiket, das no sötoy-la medü notedabür gasedik notükön bosi dö nud? No vilob diseinön me vöds at, das jinos-la jerik pö ob ad pelön gönü püb noteda; rö! id ob no dutob lü mens moniälik. Ab atos ga binon nepötik, negidöfik, negudik! I pat nog votik nekredabik binon: lio nud äpubon-li in bod pebaköl, e kis ätefon-li eli Ivan Jakovlevich it?... Nö! leno suemob atosi, fümö no suemob atosi! Ab utos binon bisarikum, binon mu nesuemovikün, vio lautans kanons bejäfön yegädis somik. Mutob koefön, das atos binon vero nesuemovik, atos binon vero... Nö! nö! lölöfiko no suemob atosi. Balido, sümikos givonöv lomäne fruti vero noniki; telido... I telido frut anik defon. Igo no sevob, kis binon at...

Ye too, demölo utosi, das dido sio ga kanoyöv cedön luveratiki ed ömikosi, e votikosi, e dini kilid, igo ba... I pö din kinik üfo taöfs defons-li?... Fe ga, if meditoyöv osi, dido bos jenöfik dabinton pö val at. Igo if ek taspinkonöv, alo jenots sümik jenons in vol; fe nesuviko, ab jenons. ■

1842 (*yel püba sotüla ma redak lätik*).

Noets.

¹ Nemadel, Rusänapüko: „imeniny“. Zäladel mebü saludan, nem kelana pegevon kritanacile (u kritane daülik) pö bluned. Binos nitedik, das nutimo Rusänapükans mödikün cedons, das el „imeniny“ binon-la leigasinifik tefü vöd ko siäm: motedazäl.

² Fransänapüko: „demü lelöf“.

DÖ ,STAR TREK’.

Fa hiel Emmanuel Wald.

Binob löfan ela „Star Trek“ e levala magälik onik. Pato előfob sökodis deg-yelas: 1990 e 2000: eli „The Next Generation“, tikamagot pö jenotem kela binon ot, äs ut ela „The Original Series“ degyela: 1960, ab tefon menädi latikumi (levalanaf beletävon galaxidi); eli „Voyager“ (levalanaf epölavegon ed eprimon tävi veldega-yelik ad gekömön lomio); ed eli „Deep Space Nine“ (no binon tävakonot, ab konot bolitik dö jenots in levalaspadastajon miedik).

Bepenams at no pötöns lä el „Star Trek“. Nitedikunos bai ob ela „Star Trek“ binon disein telik ona. Balido, el „Star Trek“ binon sot ela „Western“ in levalaspad demü jenäds. Ba telido, näiprodät binon patäd südöfa. Leval ela „Star Trek“ binon telplänovik: Balido binon yutopalän, in kel faem e krig (bevü mens) enelogädöns. Votafano parad at pariskädükön, bi labon neflenis: e plödikis: – els „Klingons“ balido, kels vedons fedans, zuo votikans poso – e ninikis. Neflens ninik at binons blöf, das parad no binon nendöfik, e sis tim anik flun onas binon gretik e „säyutopüköl“.

Leigavet somik binon fikuliko dagetovik. Filmots e televidasökods lätiiks ebinons gudiks, ab no edagetons leigaveti et. Fredob too, bi televisasökod lätiik, el „Star Trek: Picard“, kela dil balid pepübon brefobüo, bo eplöpon ad tuvön leigaveti et. Zuo, pösöds mödik de televidasökods fa ob pebuüköls pubons dönü. ■

VOLAPÜK IN ,VATICANO‘.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*, yel: 1937, nüm: 1.

Pläs niverabukemes anik söl: Dr. Arie De Jong' esedom lebukis sevädk bofik oka: „Wörterbuch der Weltsprache“ e „Gramat Vpa“ sa lebukili fa cifal: „Dr. Albert Sleumer“: „Ein berühmter katholischer Erfinder (Joh. Martin Schleyer)“ i kardinal-tatasekretane: „Eugenio Pacelli“, ko beg ad lovegivön papale: „Pius“ XI samädi bal bukas at pro bukem ela „Vaticano“, ed ad dakipön samädi votik pro bukem lönik oka. Ad lofapened oka söl: „De Jong“ egetom de el „Vaticano“ penedis tel: bal komitü papal e votik komitü kardinal: „Pacelli“, kel ästebom ebo ün tim et in Merop.

Is kanols reidön spodi ela Arie de Jong Volapüko e Deutänapüko.

,Zeist‘, 1936, tobula d. 21id.

O süperal!

Ün yel: 1879 pädan katulik Badänik: „Johann Martin Schleyer“ (pemotöl tü 1831 yulul 18) ädatikom yufapüki mekavik balid pro nets valik geböfiki: Volapük. Pük at ädunon ün degyels sököl vikodagoli plödakösömk da vol, kela fin pas za yel: 1900 päkodon dub feits difik bevü Volapükans it. Volakrig ädunon retikosi ad gedräön mekavapüki süperik at. Pos krig slopans fiedik ela „Johann Martin Schleyer“ tö „Konstanz“ len el „Bodensee“ tü 1912 gustul 16 edeadöla etuvons dönü odis. Eli fölikons dönü nitedäli pro datuvot sublimik pükavana Badänik, kel istudom pükis ti 90 difikis, ed efomons klubi, kela zän attimo binon in Nedän.

Dispenan edavobom ed epübom e vödabuki nulik boso veitöfiki e gramati nulik in Volapük mekavapükik at. Lebukis bofik legivomös dub nam ora, o süperal! hisaludale: papal: „Pius“ XI pro bukem di „Vaticano“! Sekü kod at begom ore, o süperal! ad lovegivön givotis at, e pro or it ad nüpladön läölis samädis bofik votik ini bukem lönik.

Zeist, den 21. Oktober 1936.

Eminenz,

Im Jahre 1879 ersann der badische katholische Pfarrer Johann Martin Schleyer (geboren am 18. Juli 1831) die erste brauchbare Kunsthilfs-sprache für alle Völker, das Volapük. Diese Sprache machte in den folgenden Jahrzehnten einen ausserordentlichen Siegeszug durch die Welt, dem erst um das Jahr 1900 verschiedene Zwistigkeiten zwischen den Volapükisten selber ein Ende bereiteten. Der Weltkrieg tat das übrige, um diese vortreffliche Kunstsprache zurückzudrängen. Nach dem Kriege haben sich die treuen Anhänger des am 16. August 1912 zu Konstanz am Bodensee verstorbenen Johann Martin Schleyer wieder zusammengefunden. Sie haben das Interesse für die groszartige Erfindung des badischen Sprachkenners, der fast 90 Einzelsprachen studiert hatte, neu belebt und eine Vereinigung gebildet, die zur Zeit in Holland ihren Mittelpunkt hat.

Der Unterzeichnete hat sowohl ein neues umfangreiches Wörterbuch als auch eine neue Grammatik in dieser Kunstsprache Volapük herausgearbeitet und veröffentlicht. Beide Werke möchte er durch die Hand Eurer Eminenz Seiner Heiligkeit Papst Pius XI. für die Vatikanische Bücherei übergeben. Er bittet daher Eure Eminenz, diese Gaben zu vermitteln und selbst die beiden anderen Ausgaben, welche beiliegen, in die eigene Bücherei einzustellen.

IV:32:2020

Finü yel: 2019 < löfan bal buka: „Plin smalik“ < ä bo konletan tradutodas vobota ot ini püks difik epenom cifale attimik ad säkon, va tradutan u Volapükane calöfiko proibons ad gebön ön mod seimik sotüli Volapükik konota fa el de Saint-Exupéry. Sekü atos eklülädos, das el „Plin smalik“ demü benoseväd rigäda Fransänapükik okanon-la vedön bal vödemas Volapükik pöpedikün, ed obinosös vipabik ad menodon tradutodi dabink, dat Volapükans futürik okanons fasiliko suemön vödemi fa el de Saint-Exupéry ed igo dibätükön noli okas Volapük medü reid buka nitedik. Diseinü atos sis yanul ayela ob e cifal äkevobobs ad koräkön tradutodi ela Ralph Midgley. Pö nüms fovi el „Vög Volapük“ tradutod at pekoräköl popübon ad sädunön boso dabini mödayelik vödema mu döfika.

Zao bü yels teldeg plin smalik äspikom medü Volapük boso pimiüköl. Ed ekö! fino eprimom ad spikön so verätiko e notodiko, äsва alminutiko konsälidomöv lebukis fa el de Jong. Binos balugälik ad büocedön, das danädü atos ek balidnaedo oluimükön-la me drens sekü kelied kol renar bukapadi, ab valikos okanon-la jenön.

O Volapükflens valöpo!

Nüm at gaseda obsik binon balid, keli epreparob as redakan. Bo anu binosös pötöfik ad notükön desinis obik tefü fütür bükota at. Äsä bükumo, el „Vög Volapük“ as reided periodik söton dünon laibinükami Volapükigeba verätik. Pro atos podönupüboms vödems dasamik se el „Volapükagased pro Nedänapükans“ benosevädik. Ye Volapük obleibon volfön, jüä gebans kosädamedöma at udabinons. Ad blöfön atosi nendoto tradutods e lautots nuliks id opüboms.

Demädü kiped Volapük med votik binon kleilükam nomas ut, kels no päbepenons fa el Arie de Jong pö lebuks omik. Demölo atosi, redak olaifövon notükami vestigas tefü pats nesevädik Volapük. Ön tef at Volapükä zilik bal ememükom obi dö utos, das bü yels anik rubrig: „Kleilükölöd, begö! säkädi obik!“ (e poso tiädü „Gramatagul“) pälekibon, pö kel säks de reidans tefü noms Volapükä päbespikons. Levüdob reidanis ad dönulifükön vönaoloveikodi at: sedolsös säkis olas medü pot leäktronik (logolsös ladeti dis tiäd gaseda!) u medü „Facebook“! Ba seko igo disputes osükons, pö kels cifal e patädans nolaliegik votik okompenons.

Cedü ob, blig nog votik Volapükane nutimik binos ad kipedön kulivi e jenotemi jafota ela Schleyer. Klu binosös vipabik ad pübon nünis dö jenofots e pösods lestimabik Volapükamufa yönädik. Näi atos gaseda obsik bleibonös jäfidön as medöm zesüdik ad notükön sludis Volapükakadäma attimik e nunian cifik tefü Volapükadins tiämäda obsik!

Bü muls anik ereidob bevüresodo, das el „Vög Vpa“ binon-la danaütik. Levüdob utanis, kels cedons otosi, ad nüsedön materis Volapükik okas ed ad vedükön dub atos gasedi obsik nitedikumi pro valans! Juiti dü reid valanes vipom redakan nulik:

Danuu
Morozob

IV:26:2020

LIO TEILOY-LI VÖDIS LEN FIN KEDETA?

Fa ,Daniil Morozov': vicifal.

Pö tonatotiseid suvo mutoy teilön vödi len fin kedeta, dat vüspadüls binonsös pluuneplu leigiks e pad no logotonös nejöniko demü hogs tu gretiks in vödem. Hiel Arie de Jong büokälo epenom dö mög somik tefü Volapük in bagaf: 34 < ela „Gramat Volapük“ okik. Us enunom, das „len fin kedeta vöd pateilon ai ad spikasilabs“ (nedemölo pükasilabis sone-mik, sevabo binetis vödifomamik vöda, as sams: stämäd, yümot). Revidan Volapük egevom sami bal teila ad spikasilabs (Volapük), ab no cedob, das sam te bal saidon (ye klülos, das spikasilab ai labon vokati). Bepenots lotografa tefü püks mödik ninädons büdülis prolidik teila vödas len fin kedeta, bi din at liedo no binon fasilikö suemovik nen pläns zuik. Ad kleilükön säkädi at edupadob eli „Gramat Volapük“ e yelodis primik deg ela „Volapükagased pro Nedänapükans“. Niludob, das latikumo el Arie de Jong no plu äbinom-la so küpälik, äsä büikumo, pö vestig koräkablogas, e tefü redakans latikum cedob, das änedomoms-la patis pülik somik. Benö! stabü kùpedots obik steifülobös ad be-penön nomis tefik Volapük!

1. If vöd pateilon len fin kedeta, tonats läs tels blibons pö kedet balid, e tonats läs tels pafeaplads sui kedet balid-fövik. Sams: *pa=pronons, pa=tik, vo=non, so=läs, klu=do, ladö=fo, verätüka=mi*.

Pö jenets somik vöds labü tonats fol kanons pateilon. Sams: *la=bü, dö=nu, de=mü, re=ta*.

Semikna te primatonat (mal värbatima) äblibon len fin kedeta, sevabo: *ä=smökölo, e=koedom*.

Jenets somik no ekomädons in el „Gramat Volapük“. Lecedob onis pökis tonatotiseidanas fenik.

Fövot ofovon.

IV:31:2020

(Elärnob Nedänapüki ön mod at büä eprimob ad konletön dabükötis in püks difik bü tim lunüpic.) Dabinons konletans da vol lölik, kels ovilons dalabön tradutodi Volapükik.”

Spelob ladöfiko, das ojuitobs ventüris plina smalik!

Pos beg et el Ralph Midgley: kadäman ä guvan büätiks Volapükane, stimakadämal sis dekul yela: 2015 < äprimom vobi oka tefü tradut konota pemäniötöl. Balidnaedo tradutod at pänötükön de yel: 1999 jüesa 2002 medü el „Sirkülapenäd“. Tradutan mödadilo balposvotiko äbejäfom kapiti bal a mul. Kapits anik sotüla et nu binons tuvoviks bevüresodo (sevabo: kapits de 1 jüesa 6, 8, 9, 10, de 12 jüesa 15, 20, 24, 25, dil kilid ä lätki kapita: 26). Pos yels anik tü 2008, yulul, 1, el Ralph it pö nünedaragiv ela „Yahoo“ epübom dokümi vödemi lölik tefik ninädöli. Nüned et älalon te vödemi nen magods lautanik. Magods at palecedons dils nedeteilovik buka; def magodas sevädkö pö tikodayumäts mödik nemögükön reidani ad suemön vödemi. Klu büä reidan küpälik äprimonöv ad juitön tradutodi, äsötonös nüpladön ini doküm nelölöfik magodis zesüdik. Vobi at eduinom Volapükaflen: „Michele De Russi“, e poso enotükön bevüresodo vödemi Volapükik ko magods ün gustul ela 2018. Id eläükön tradutodi setemas anik, kels eklüladons defön. Sis ettim sotül ebo et tradutoda binon sevädkö bevü Volapükans nutimik.

Sekü kods seimik bü püb telid ün yel: 2008 < el Ralph Midgley evotabevobom staböfiko tradutodi okik. Kapits primik zül sovemo distons de uts redakamasotüla gasedik, äsä pë-tradutons-la dönamo. Dils retik buka ejinons pakoräkön. Liedo pö jenets mödikum sotül balid tradutoda binon balugikum, suemovikum e verätkum (do i labon döfis). Tradutan äjinom steifön ad gebön vödis nesuvöfikum, nulavödis nezesüdik (bi vöds calöfik sevädkö ya ädabinons). Zuo äprimom tusuvo ta noms Volapükä ad gebädön datifi. I bükapöks nulik mödik äsüikons, igo numats äkomädons pla tonats sümik ma fom. Mutob konstatön, das el Ralph Midgley vemo ebadükumom tradutodi okik. Semikna so binos, das mutoyös jelön vödemi legudik ta lautan ona.

IV:30:2020

VIO PLIN SMALIK ÄSUKOM FLENIS. VOLAPÜKAFLENIS.

Fa ,Daniil Morozov'.

Bü muls anik ereidob bevüresodo, das proan ela „Latino sine flexione“ (latin nen gramatafinots) vilon tradutön ini yufapükadisin at di „Peano“ eli „Plin smalik“ fa el A. de Saint-Exupéry e fabis anik fa el Aisopos ad propagidön budini oka. Pos nun et jinos lü ob, das mekavapükans nutimik distons de meugakompenans okas paseta tefü lautots pöpedikün. If ün tumyel degzülid ämutoy tradutön ini pükadisin oka pleki: „O Fat obas!“ < ad blöfön gebovi yüfapükä okik, nu buükoy ön tef at konoti dö plin, kel älöfom tävis bevüplanetik, e vobotis cogedik slafana konädik Vöna-Grikänik. Bo atos ebinon vobed neklerükama kulivik dü yeltum epasetiköl. Läbo de tikädöp literata zesüdik somik Volapük binon saido edagloföl e digädon lärni. Danädü els „Johann Schmidt“ e „Hermann Philipps“ Volapükans kanons reidön fabis pemäniotöl, e danädü el „Ralph Midgley“ eli „Plin smalik“.

Pö fovöds redakana nüma lätik yela: 1999 < ela „Sirkülapenäd“ (gased, kel latikumo pefeablunedon ad el „Vög Volapükä“) el Ralph Midgley so äplänom, kikodo isludom ad tradutön ini Volapük vödemi at (boso ekoräkob rigädi):

Cifal: Bishop' egetom penedi de söl: ,Tom Heldt' < se zif: ,Kiel' (Deutän). Ekö! setrat se pened omik:

„Tradutod latinik buka dis tiäd: „Plin smalik“ < jinon binön pöpedik in Greta-Britän. Spordan Lireyänik in Deutän änunom obe dö tradutod at, ven äsukob tradutodi gaelik. In Deutän dido no sevoy dö dabin ona. Igo latinitidans fol oba äsevons nosi dö at, jüs egetons oni de ob asä legivoti. Bi dabinon in zif oba bür sperantik, edagetob tradutodi de on, do no kanob sue mön igo vödi bal! Nu binon turn olas asä kevolapükanas ad tradutön buki ot ini pük olsik. Kanob nunön ole, das ma plak oba el „Plin smalik“ binon vemo fasilik ad patradutön, bi pelau ton me vöds balugik, e binon vemo brefik. I binon mu cogedik.

IV:27:2020

VÖD VOLAPÜKIK KINK OBINON-LI MEMOVIKÜN AD EL ,MEME?

Ma bespiks bevüresodik.

Suk vöda pla el „meme“ ba ovedon el „meme“ (konäd) Volapükkanefa. Bo ya dulon lunüpikumo, kas mö yel bal (pu pö Volapükagrup eli „Facebook“). Äsä el Hermann Philipps: cifal < anna äküpetom, subsati at sekünofüm sinifa igo in Linglänapük binosla gudikum ad malön me foginavöd: „meme“ < kobü lartig sone mik: el. Fe vöd tefik labon sinifis anik vemo distikis, sevabo (ma plänäd vödabuka di „Oxford“): **1-ido**, binet ut kuliva u sita konräta, kel paloveükön de pösod bal lü votik medü züpäd u mod votik no gerädavik; **2-ido**, magod, videodot, vödemadiled, e ret, kösömo cogedik binälo; <utos> kelos pakopiedon e vifiko pa spearükön fa gebans bevüresoda, suvo ko votükams pülik. **Tümolog**. Ün degyel: 1970^{id} < pedütülon de vöd Grikänapükik: „mimëma“ (sevabo: ut, kel pezüpädöl; pezüpädölos) ko brefükam ad sümön lü vöd: „gene“ (binet gerädava).“

Ad datikön vödi patik lönik Volapükä tefü suemod at mods valemik tel binons mögiks. Balido, kanoy demön tümologi, efe sinifi licinavöda Grikänapükik. Vätälölo atosi, hiel Radu Chinan emobom vödi: *züpädot. Vöd at no jinon binön lönedik, bi te sek züpäda kanonöv panemön *züpädot ma noms Volapükä; ab din, kel pazüpädon sis lunüp, no kanon panemön me vöd ot, do kanonöv panemön el „meme“. Too daloyöv nemön patöfi elas „memes“ yufü poyümot seimik, as sams: *züpädföf (mob fa el Daniil Morozov), *züpäddid (mob fa el Bobby The Penguin). Poso daloy lenyümön lä stabavöd ömik poyümotis zuik (el =ot ad „meme“, el =av ad „memetics“, el =ik ad ladyek: „memetic“).

Telido, kanoy datikön vödi, dat ojononöv binäli suemoda tefik ma nolav e sinif geböfik leigätoda Linglänapükik. Kösömo el

IV:28:2020

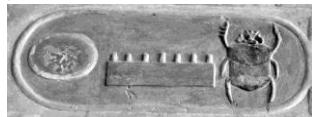
meme nutimo malon magodi sevädik ko näpenäd, keli daloy votükön pro muad e vobed cogedik. Kodü atos pö Volapükagrup bevüresodatopa: „Reddit” < el *magod* sis brefüp pagebon as plaädot ela „meme”. Nutimo els „memes” papakons medü bevüresod, klu ciful emobom leigätodi: **bevüresodot* (liedo tradutod kuratikum ona no binonöv „meme”, ab el „Internet meme”: sot balik elas „memes”). El meme tefon volfi u votükami tikodas e tika-magotas, klu daloy gebön vödi: **volfasuemod* (el Brian Bishop ämobom fomi: **suemodavolf*, ab me nulavöd somik kanoyöv nemön jenädi daglofa siämik ela meme). El Michael Everson ämemükom obis, das el meme ma mod dabina in kuliv sümon ad virud („thought virus”). Ba notodot metaforik: **tikodavirud* < binon-la saido suemovik. Tefü atos ciful äpenom sökölosi: „Mobob, das gebobsös vödis bofik: eli „tikodavirud” pro utans, kels löfons vödedis bisarik e ba bosilo cogikis, ed eli „meme” pro utans, kels tikons gefikumo.” Kludo suk vöda lönedik ya no efinikon. ■

SMILOBSÖS! ☺

Faraon. Glidö! Kanob-li bonedön büö tabili pö staudöp olas ad nem: „Sakrahötep”?

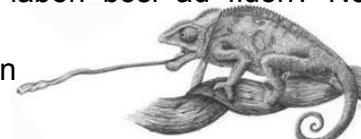
Guvan. Dikolöd nemi, begö! me tonats balposvotiko!

Faraon. Ekö! Bödil, killiens tel, lien vefafomik, sol, bödil dönu, kap doga, skarabed.

Mot. Liomödotikna mutob-li sagön ole, ad no tenükön bradi olik love tab ven vilol labön bosi ad fidön? No dalabol-li linegi in mud ola?

Son. Si! o motül! ab brad binon lunikum, ka lineg oba!

IV:29:2020

POEDOT.

Fa hiel ,Aleksandr Blok'. Petradutöl se Rusänäpük fa hiel ,Oleg Temerov'.

* * *

Penul.

Neit, lael, sütalampad, pötek.	Noch', ulica, fonar', apteka,
Vol paelik anu jinon vanik.	Bessmyslennyj i tusklyj svet.
Igo pos lifayels kildeg	Zhivi eshhjo khot' chetvert' veka –
Nos ucenon. Finod nonik.	Vsjo budet tak. Iskhoda net.
If deadoyöv, uprimoyös lifi nulik,	Umrjosh' – nachnjosh' opjat' snachala
Val ojenon dönu pö stad:	I povtoritsja vsjo, kak vstar':
Neit, gladöf fluma hulik,	Noch', ledjanaja rjab' kanala,
Pötek, lael, sütalampad.	Apteka, ulica, fonar'.

1912, tobul, 10.

ODELO, ODELO.

Se lölet tiädü „Poedots in prosad” fa hiel Ivan Turgenev.

Kio nenkipädik, e nenämöfik, e nesiämöfik del tio alik pefelifädöl binon! Retodis kio nemödikis eposbinükön pos ok! Kio nensiämiko ä stupiko düps at: bal pos votik < epasetikons nosöfio!

E vöö men alik vilon dabinön; spalükön lifi oka, spelon oni, oki it, füturi... O! beni kion speton ün fütür!

Ab kikodo cedon-li, das dels votik okömöl no osümons ad del at enu pefelifädöl?

Too leno cedon osi. Valemo no löfilon ad letikön; e biton veräto. „Soö! odelo, odelo!...” trodon oki, jüs odel at odelälon oni ini sepül. Benö! üf ya obinoy in sepül, tän nenvilädo ostopedoy ad letikön.

1879, mayul.

V:40:2020

vemo. Äsevedob, vio ödistidoy pö logam balid Tsyinäni ed eläni ,Arizona'. Atos binon vemo frutik, if epölavegoy neito.

So dü lifatim oba äkosädob suvo ko mensfefik mödik. Älifob lunüpo bevü daüls. Eküpedob onis nilao. Atos no vemo egudü kumon cedi obik dö ons.

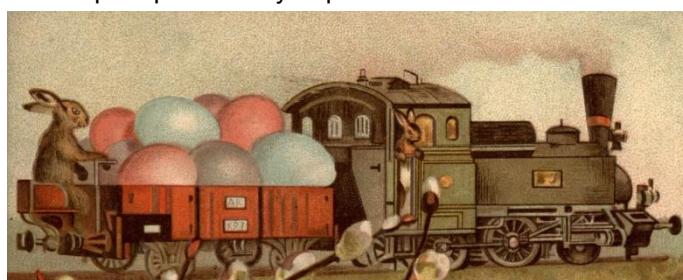
Ven ikolkömob pösodi, kel ijinon lü ob boso tikafägik, äjonob atane diseinü sperimänt däsinoti obik, nüm: 1, keli ai äkipedob. Ävilib seivön, va jenöfo pösod et äbinon-la suemik. Ab alan ige spikon obe: „At binon hät.” Täno no äspikob etane dö sneks: ,Boa constrictor’, ni dö fots neviödik, ni dö stels. Älönlöb ma suemamod ona. Äspikob etane dö kadapled: ,bridge’, dö golf, dö bolit e dö kravats. E daülan at vemo äkotenen ad vedön sevädkan mana so visedälika.

Fövot ofovon in nüm yunula.

PÖ Vpagrup di ,Facebook’ enu pemäniotom hiel Gustaf Jacob Tersmeden (1834–1893), kel älfom tö ,Örebro’ (Svedän), kö ävobom as calan trenavegik e zao ün degyel 80^{id} äduinom spikädi dö Vp, nolan e slopan kela äbinom. Nem omik äkomädon in gasesd Vpik anik ettimik, ab ädefon in liseds Vpanas pidiplomöl. I dabinon yeged brefikün dö otan in diläd Vpik ela ,Wikipedia’. Jenet at nogna blöfon, vio fikulos ad jafädön lisedi lölöfik Vpanas timäda di ,Schleyer’. Lisedi saido vietöfiki somikas kanoy vestigön is: <http://volapuk.temerov.org/Volapükkanef/vol/liseds.php#rigik>.

IN nüm ämulik vönaoloveikod veütik penefölon: pasatavips edefons. Ayelo nemödikans jinons memön zäladel at, bi lievs pasatik äcemo fanäbons ma büdüls sanavanas kodü spearükam valöpo viruda nulik e no äkanons blinön nögis. To latikam vemik redakan vipom valanes benoladälodi pötü pasatazäl ya epasetiköl e livükami sunikün lieves.

O Volapükafleens valöpo!

Ün mäzul ayelik ,Hermann Philipps’: cifal < enotükom pö Volapükagrup di ,Facebook’ yelodi kilid gaseda obsik, sevabo nümis valik yela: 1993. Nünedis tefik i kanoy dagetön ladetü <http://volapuk.temerov.org/Volapükkanef/vol/Sirküläpenäd.php>. Periodapenäd yela et ninädon nünis mu veütikis döjenotem Volapükä, bevü votiks pe nedti fa el Johann Krüger: cifal büätik, dokümi kelik vilob saitön nu:

,Mobs ä vips tefü jäfidam kadäma Vpa.

1. Igo if cedoyöv, das el Volapük ya binon pük deadik, obs: Volapükans neföro dalobsöv posbinükön püki pluuneplu defiki.
2. Demü atos sötobs konsefön Vpi äsva binon-la pük lifik.
3. Te so fäyükobs pösodis ad gebön Vpi näi u leigodü püks mä tedöl votik.
4. Kadäm Vpa zilonös ad pübön vödalisedi valemik ä balatiki pro püks veütik ninädü el ,Esperanto! (mödotü 1000-3000 vöds).
5. Kadäm obsik steifülonös ad pübön gramatislis Vpa pro püks veütik ma sam gramatila pelautöl fa cifal [Brian Bishop] pro slopans ela ,Esperanto’!
6. Kadämans zilonsös ad nutimükön Volapükä, dat kanonös zilä lön nog lunüpo!

Ko benovips pro nulayel glidob olis ladöfiko.

F. Johann Krüger, kadämal Vpa.

Yanul 1986.”

Program at eklülädon paledunön fa Volapükans zilik dü degyels anik. Volapük jünu bleibon pagebön as dakosädamedöm bevünétik, igo medü spod. Danädü ,Ralph Midgley’ dabinon vödabuk zänoda gretik pro Linglänapükans (vobot at petraduton fa ,Oleg Temerov’ ini

V:34:2020

Rusänapük). Nulavöds zesüdik pedatikons pro suemods nutimik. Nu sötobs dibätükön nolis obsik Volapüka, e tefü atos mödikos ya pendunon. ,André Cherpillod' yufü ,Jean-Claude Caraco' elautom vödabuki saido gretiki pro slopans di ,Esperanto'. Kadäman: ,Zhang Yutong' elautom vödabuki gretik pro tsyinans e vödabuki tümologik lölöfik Vpa. Gramatibepenot calöfik Vpa tio löliko petraduton ini Russänapük. Stud somik prodöfik püka obsik laidulonös!

Valikosi gudikün reidanès vipom

ДАНИИЛ
МОРОЗОВ

VEDOLSÖS SAPIKS MEDÜ EL AISOPOS!

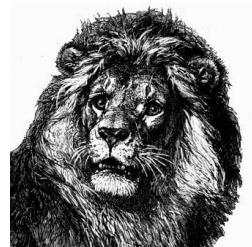
Se ,*The Aesop for Children*, Rand McNally & Company,
Chicago', 1919. Tradutod fa ,Hermann Philipps'.

Leon e cuk.

Seimna leon ästepom pleidiko ve fotaveg, e nims äyilons flanio me dalestüm. Te cuk äluvokädom kofikosi, ven leon äbeigolom omi.

Leon äsenom zuni lesüpik. Ab iflekölo kapi ed ilögölo utani, kel ispikon, älaigolom takediko. No igo ävilom gevön lunulane stimi ad paflapön fa ok me kluv.

No skanolöd dö küpets lunulana! Nonükolöd onis!

The Lion and the Ass

One day as the Lion walked proudly down a forest aisle, and the animals respectfully made way for him, an Ass brayed a scornful remark as he passed.

The Lion felt a flash of anger. But when he turned his head and saw who had spoken, he walked quietly on. He would not honor the fool with even so much as a stroke of his claws.

Do not resent the remarks of a fool. Ignore them.

V:39:2020

Kapit: 1.

Seimna, ven älabob bälldoti yelas mäl, elogob magodi magifik in buk dö fot neviödik, kel pitiädon: „Jenots pebeliföl”. Us pima-gulon snek: ,Boa constrictor', kel äslugon natädanimi. Ekö! ko-pied magoda.

In buk änunoy: „Sneks: ,Boa constrictor' < slugons fanoti löliko, nes cuvön oni. Poso no ka-nons mufön e slipons dü muls mäl ad dicetön oni.”

Ettimo lunüpo ämeditob dö ventürs in cöngul, ed — obo täno — eplöpob me kölastib ad däsinön däsinoti obik balid. Seva-bo: däsinoti obik, nüm: 1. Äbinon soik:

Ejonob mastavoboti oba daülanes ed esäkob ones, va däsinot oba jeikon onis.

Nüm: 1.

Egespikons obe: „Kikodo cedol-li, das hät kanonöv jeikön obis?”

Däsinot oba no ämagulon häti. Ämagulon sneki: ,Boa constrictor', kel ädicereton leefadi. Täno edäsinob ninedi sneka: ,Boa constrictor', dat daülans ökanons suemön osi. Neodons ai plänis. Däsinot obik, nüm: 2 < äbinon soik:

Daülans ekonsälöns obe ad zedön däsini snekas: ,Boa constrictor', efe dulogamovikas u nedulogamovikas,

Nüm: 2.

ed ad nitedälön buikumo tefü taledav, jenav, kalkulav e gramat. So eklemob bälldotü lifayels mäl karieri magifik pänana. Pesä-kuradükob dub nesek däsinota obik, nüm: 1, e däsinota obik, nüm: 2. Daülans neai suemons ito bosi, e binos fenüköl pro cils ad gevön ones ai plu plänedis.

Sekü atos, ämutob välön jäfüdi votik, e pla etos elärnob ad stirön flitömä. Äflitob valöpo in vol. E taledav vo efruton obi

V:38:2020

Fövot de pad büik.

ästeifom ad jafädön poedoti, kel ösumädonöv kuratikumo binäli vödema rigik. Pö notükam nulik redakamasotüls anik pekobosumons, e setül zuik peläyümö demü rimod. Kilido, *tradutod Linglänapükik* yela: 1975 < fa otan. Folido, *tradutod nulik fa el Oleg Temerov* ini Volapük (bo sotül at kuratikuno baiädon ko rigäd Deutänapükik). Tradutan it epenom dö sotül okik: „Yels ti degluls nog epasetikons. Afölölo kösömoti bisarik at (no säkoyös obi: lü kis?<, ‚Schleyer‘ neito ebüdom obe ad dunön atosi), anu loseidob revidi obik (liedo, nen predikatod)“.

Binos nitedik, das lautan rigäda no äjinon sevön jafoti ela Schleyer, ab äbüosagon davedi mekavapükas sonemiko heterogenikas, as sam ela ‚Lidepla‘. Datuval semikna äkanom brefükön vödi natapüka, ab leno äbinom lalkiman pükavik so löföli distöfi. ■

PLIN SMALIK.

Fa ,Antoine de Saint-Exupéry‘.

1943

Tradutod Volapükik fa ‚Ralph Midgley‘, 1999-2002.

Redakam fa ,Daniil Morozov‘ e ‚Hermann Philippss‘

tefädo as vicifal e cifal Volapükaneфа, 2020.

HIELE LÉON WERTH.

Spelob, das cils valik opardons obe utosi, das ededietob buki at pösode daülik. Kod digöfik gidükön obi: pösod daülik at binom flen gudikün oba in vol lölik. I kod votik dabinon: pösod daülik at suemom valikosi, igo bukis pro cils. Zuo kod kilid dabinon: pösod daülik at lödom in Fransän, kö senom faemi e koldi. Kludo vemo neodom trodi. Ed if kods at no saidons-la, vilob dedietön buki at cile, kel seimna äbinom pösod daülik at. Daülans valik äbinons büö cils (do nemödikans onas memons osi). Sekü atos, votükob dedieti oba:

ELE LÉON WERTH,
VEN ÄBINOM HIPUL SMALIK.

V:35:2020

LIO TEILOY-LI VÖDIS LEN FIN KEDETA? (2)

Fa ,Daniil Morozov‘: vicifal.

2. Pos teil vöda dil ona su kedet telid kösömo primon me konsonat, e kedet balid finikon me vokat. Sams:

pri=vilegik, kura=tiko, bevü=netik, lölö=fiko, ste=pas, klä=nedob, paspi=kons, sekı=don, kompli=tadils.

If atos tefon koboyümavödi, suvo tonat finik kedeta löpik binon yümatonat. Sams:

volfa=jenäda, meba=mali, gramata=pösod, tonata=koboyumots.

Ye teil somik leno binon pebligöl. Leigodolsös:

pala=tatonatis, kaze=tamal, plunu=mamali, Larabä=napükiks.

3. Pläöt bal noma büik mögon: if vöd brefik labon zänodo tonatakoboyumoti vokatas, kels dutons lü binets difik vöda, pos teil kedet donik kanon primön me vokat, as sam: ki=om! (el om binon stamäd, vüö silab primik binon foyümot). I logolsös nümedi: 5!

4. Vokats balposvotik tel blibons len fin kedeta löpik. Sams:

gei=likum, mua=mafom, sai=dik, lei=godoyöd, sue=modis, soa=razälül, rei=najelömi, kie=mavik, soe=löl, jui=tön, nelao=diko, dasmei=lölo, edea=dof, bai=vögob, karie=ri, feu=dasöl, lie=göfik, ki=pao, äsü=kon, äläü=kom, erea=fom, kio=läbiks, paleo=dükons.

Otos tefon vokati petelöl:

naa=toma, pluu=neplu.

5. Pläöt bal noma büik mögon, sevabo daloy teilön vödi len fin kedeta ad spikasilabs, if poyümot: =äd < sökon vödalimi ko vokat finik. Sam (se el „Gramat Volapükä“): palove=ädon.

Fövot ofovon.

V:36:2020

Tradutod Linglänapükik
(fa el R. Midgley)

Two spoonfuls of English,
a little Dutch relish;
a pinch of Italian,
some French sauce to dally on;
now add something Celtic –
mix it all energetic!
Then add this fine brew
to a strong German stew;
with Polish then season,
and Spanish pepper in reason;
twenty drops Hungarian wine
added in will do just fine;
flavour it with Ceylonese,
Hottentot and Japanese;
take some Greek and beat well in,
also Hebrew and Latín;
Scandinavian then pour on
with a knifepoint full of Rus-si-an;
of the language called Telugu,
just a hint, but not too much goo;
powdered Turkish gives some pep;
now kitchenwards with lively step!
Don't forget a few fresh eggs,
then Schleyer's potion – to the dregs!
Cook it well, and with some luck,
from that you'll get a Volapük!

REZÄP

Volapükaläükotem
(tradutod fa el R. Midgley)

Spuns tel fulü Linglänapük,
I bosil de Nedänapük;
Bos Litaliyänapüka,
Sod Fransänik, äsi püka
Kältanefa – pamigonsöd
Skilo in büл, kel binon pat
Deutänik; nu salolöd
Polänapüko, e lü at
Blinolöd pepi Spanyänik.
Tofis teldeg läükolöd
Vina Macaränik gudik,
Me bos pükas Singalänik,
Hotentotik e Yapänik;
Grikänapüka fe boso,
Hebreya, latina poso.
Gönü kölag sümöl ad sil
Lovegifulöd su migil
Skandinänapükis anik,
Rusänapükä neifatip.
Buf! pük ,Telugud' panemöl
(Te smalikunos pageböl);
Stürülolöd kälöfiko
Türkänapüki löpio.
Gö! nu lü kvisinöp vifo
(Nögis flifik i zifao
No glömolöd mälis zao!).
Täno di ,Schleyer' it magiv!!
Kvisinolöd vali, e kük
Ovedon suno VOLAPÜK!

V:37:2020

VOLAPÜKA.

Volapük-Rezept
(vödem rigik)

Zwei Löffel voll Englisch,
Ein wenig Holländisch,
Italienisch ein Bißchen,
Ein französisch Saucischen,
Dazu etwas Celtish;
Die tüchtig misch!
Dann meng' es bei
Einem stark Deutschen Brei;
Salz mit der Sprache der Polen,
Span'schen Pfeffer musst du holen.
Zwanzig Tropfen Ungarwein
Thue dann auch noch hinein,
Würze es mit Singhalesisch,
Hottentot und Japanesisch,
Schlage etwas Griechisch drein,
Auch Hebräisch und Latein;
Giesse Skandinavisch über
'ne Messerspitz voll Russisch drüber.
Von der Sprache der Telugu
Füg 'ne Kleinigkeit hinzu du,
Streue etwas Türkisch drauf
Und trag's zur Küch' in flinkem Lauf;
Vergiss nicht ein'ge frische Eier.
Schnell drüber dann den „Schleyer“:
Koch' es gut, und hast du Glück,
Wird daraus ein Volapük!

Tradutod Volapükik
fa el Oleg Temerov

Me Linglänapük spunets tel fulik,
Nedänapüka dili smalik,
Litaliyänapüka bosil,
Di ,français' sositil,
Kälti nemödo lü atos;
Ujis staböfo migolös!
Sököli läükolös poso:
Büli Deutänik boso,
Polänapük pla sal lönedon,
Pepi Spanyänik mutol dagetön,
Vin Macaränik zesüdon veriko.
Pas täno dunolös somiko:
Pitolös me püks: singal,
Yapänapük e hotentotas bal-,
Grikänapüki dojedolös usio
Kobü hebrey e latin ga sio;
Norgi löpao lovegifulös,
Neifafinoti Rusänapükä sui etos.
Se pük dravidik
Läükolös diledi lönedik,
Stürülolös Türkänapüki pianiko
E blinolös lü kvisinöp ledraniko;
Nögis flifädik no glömolös,
Vifiko hieli ,Ileyer' pas pos.
Üf odunolöv kuratiko küki –
Ifü benosek udavedükol Volapük!

pro sevans ela ,Ido' e tradutod fa el Ferenc Jeszenszky pro sevans
ela ,Interlingua'. Is panotükons sotüls anik etas. Balido, rigädavö-
dem Deutänapükik, kel balidnaedo pepübon ün yel: 1888 < in gased
Jveizänik. Telido, tradutod Volapükik fa el Ralph Midgley; anna

Bü tim anik hiel Oleg Temerov medü ,Facebook' epübom dokümi
labü sotüls anik rezäpa Volapük; mödiküns etas pekopiedons de
maters Volapükagrupa di ,Yahoo!'. Danädü atos alan kanon leigoden
vödem ot in püks difik e/u ma tradutans difik (keninükamü vödem →

VI:48:2020

Klu nogna ävotabevobob däsinoti obik.

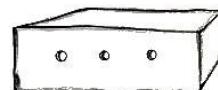

Ab pärefudon, äsä däsinots büik:

„At binon tu bäldek. Neodob jipi, kel olifon lunüpo.”

Täno inesufädikölo, bi äspidob ad primön säbinädükami mufükiana se flitöm obik, äskätob viföfiko däsinoti sököl. Ed äsagob groböfiko ome:

„Ekö! bog. Jip, keli vilol, binon nino.”

Ab ästunikob, bi iloegob äsvo stralön logodi cödana yunik oba:

„Binos kuratiko utos, kelosi evilob. Cedü ol ozesüdon-li yeb ön mafäd gretik pro jip at?”

„Kodü kis esäkol-li?”

„Bi lomü ob val binon go smalik...”

„Fümiko osaidon pro on. Egivob ole jipi vo smaliki.”

Äbiegädom me kap love däsinot:

„Jenöfo jip at no binon tuvemo smalik... Ö! eslipikon.”

Ön mod somik ekosükob obi ko plin smalik.

Fövot ofovon ün yulul.

SMILOBSÖS! ☺

Bai vestig novalik nulikün, gebäd fraseoda: „bai vestig nolavik nulikün” < saidon ad kredidön seimikosi dötumes züldeg pöpama.

„Vüö! Skiol-li pö mök zibas?”

„Lesi! vemo benosmekiko bükötob fromadi.”

O Volapükflens valöpo!

Sis lunüp Volapükans löfilons ad reidön vödemis ot, su kels kuliv Volapükik äsvo pestabon-la. Binon sevädisk sperimänt ela Johann Schmidt, kel etradutom konoti: „Bienalak” < posä jiel Emma Borggreve ädunof otosi ün yel: 1891. Ye atos no äbinon jenet balik. El Wilhelm Hansen äpübom as konlet tradutodas okik buki ko koneds lautanas Danänik, kel äninädon vödemis dis tiäds: „Dökil nejönik” (fa ,Andersen’), „Kläns neita” (fa ,Schmidt’), „Löf e telegam” (fa ,Drachmann’). Danädü tradutan seimik nulädiskum kanoy reidön tradutodis tefik ini Volapük nuik, sevabo: „Dökül nejönik”, „Kläns neita”, „Löf e telegram”. El Arie de Jong änotükom redakamasotülis tel lautota: „Sevädan yönädisk. Kiovamik äbinos, e kiofagik”. Äjinom palanälükön ad tradut et fa sam dokana: „H. van de Stadt”, hikel ün yel: 1891 < in ,Arnhem’ äpübom brekoti tiädü „Lio levamik äbinos e lio lefagik” se el „Pesevan elsik sembal”. Binos nitedik, das bükot ot ela H. van de Stadt äninädon märi: „Stonacöpel yapänik” (sevabo „Stonicöpan Yapänik” bai tradutod fa revidan Volapükä).

Sümikos laijenon jünu. Mär benosevädisk dö fey se tidabuk sperantik fa el Zamenhof petraduton ini Volapük kilna: sotülbälid epubon in el „Volapükagased pro Nedänapükans”, e poso pepübons sotüls fa el Igor Wasilewski (ün yel: 2010) e fa el André Cherpillod (in tidodem Volapükä ün yel: 2016). Gased obsik enu dönu ekoedon reidön eli „Plin smalik” e rezäpi Volapükä...

Sekü atos ai fredob, ven tradutan seimik gretükumon kulivi Volapükä me vödems e lautans nuliks. Ön tef at binos läb vemik, das medü „Vög Volapükä” el Oleg Temerov oseivükom Volapükänefe konoti fa el Conan Doyle dö dog jeikik elas ,Baskerville’s’. Juiti dü reid lautota at vipom valanes redakan:

VI:42:2020

KÖLS SÜMBOLIK VOLAPÜKA.

Ma bespiks bevüresodik.

Ün mayul at Vpan zilik ön magälanem: „BlueRider“ < pö spikota-madiläd bal ela „Discord“ äküpälükön, das in Vpagaseds yönädik pimäniotons köls Vpa, sevabo pinunos, das dü plösen dramata: „Munadaeg smalik“ (= „Munagrahan smalik“) tö löt elä Waldemar Rosenberger in Sänt-Peterburg’ ün 1889 jikomölanes pilegivons violafloreds ko nüpenäd goldakölik: „1879–1889“, sodas florableds violätik, stags grünik e numats goldakölik üjonedons kobo kölis kil Vpa. Köls at eklülädons pagebön bü lunüp as sevävodamals Vpanas; datuval äpenom tefü atos sökölosi:

632 <nüm pübota>. **Gespik.**

Vomüle ä Vpi-jitidane: „D. T. i. M.“: Si! leigoäsä Vp ya labon laido monogrami oka, leigoso laido labon i **kölis** **kil** oka, sevabo *violäti*, *goldaköli* e *grüni*, bi Vp eprimon daglofi oka so mückiko, äs *viol*; neodon ad benoplöp *goldi* mödik; e *spelon* (*diseinön*) ad ai blinön dabeni gretikün menefe. — Atos saidonös pro sapikans!

(Ekö! vödem ot ma noms Volapükka ettimik:

632. **Gesag.**

Vomüle of-vpa.-tidel(e) D. T. i. M.: Si! äslık vp. *ailabom* ya monogami oma, leiko *ailabom* i **kölis** **kil** oma, o. b. violeti, golüdi e glüni, bi vp. *ebeginom* müko, äs *viöl*; nedom al mostep golüdi mödik; e *spelom*, *aiblinön* läbadi gletikün menade. — Sätö sapales! [„Volapükabled“, novulanüm elä 1885, pad: 258]

Poso „Schleyer“ änunom, das ikoedom mekön kvatädeli: „Josef Koppold“ < in „München“ tanodis kilkölik tefik, kels äkanons pagebön asä mod deköfik propagida Vpa, sevabo:

716. **Mäkots.**

Volapükka *mäkots* ko köls kil Volapükka (grün, goldaköli e violät) ai kanons pasivön de Vpabür in „Konstanz“ fomü:

- a) tanods *lunikum* (züi blöt) ko spiket: „Menade bal püki bal!“ (= „Menefe bal, püki bal!“) tä maks bal e lafik;
- ä) tanods *brefik* (leni jäns pokaglokas) leigo sa spiket tä fenigs teldeg.

VI:47:2020

äjinom lü ob ni epölavegöl, ni lefenik, ni fefaemöl, ni deiguiröl dub soaf, ni dadredälik. Leno älogotom äs cil, kel piperon-la zäno-dü däsärt fagotü liöls mil de topäd alik päbelödöl.

Ven fino dönu äfagob ad spikön, äsagob ome:

„Ab... kisi dunol-li is?“

E täno ädönuom vemo nelaodiko, äsä spikoy dö din veütik:

„Begö!... Däsinolös pro ob jipi!...“

If klänöfot kodon magädi tuvemik, tän no künoy ad bitön äs nelobedan. Fe atos äjinon lü ob vero nesiämik us: fagotü liöls mil de topäd alseimik päbelödöl ä pö deadamariskäd, ab äsura-menob se pok obik papürabledi e peni. Ye täno äreafob ad memot, das ledino istudob taledavi, jenavi, kalkulavi e gramati, ed äsagob manile smalik (äjonülölo bosilo miladälodi), das no äski-lob tefü däsinalekan. Ägespikom obe:

„No veütos. Däsinolös pro ob jipi!“

Ibä büö neföro idäsinob jipi, dönuamo äsöjafädob pro om bali däsinotas tel, kelis teiko äfagob ad mekön. Sevabo uti, kel äma-gulon sneki nedulogamovik: „Boa constrictor“. Ed äbluvikob, ven ilielob gespikön manili smalik:

„Nö! nö! no neDOB leefadi ninü el „Boa“. El „Boa“ binon vemo riskälik, e leefad binon tu gretamafälik. Lomü ob val binon mu smalik. NeDOB jipi. Däsinolös pro ob jipi!“

Täno ädäsinob osi.

Älogedom küpäliko, täno äspikom:

„Nö! at ya binon vemo malälik. Magolös jipi votik!“

Ämekob däsinoti:

Flen obik äsmililom göniko ed äsagom ko sufäd:

„Ol it logol gudiko... at no binon jip, ab hijip. Labom honis...“

VI:46:2020

PLIN SMALIK.

Kapit: 2.

So älifob soaliko, nen ek, ko kelan äkanoböv jenöfo spikön, jüi havar in däsärt: Saharän < bü yels mäl. Bos ibrekon in mufükian flitöma obik, e bi kobü ob ädabinons ni cinädan, ni tävans, äblümükob obi ad dadunön te balo nätkami fikulik. De atos äsekidon, ölfob ud ödeadob. Älabob vati ad drinön ön mödot, kel töbo ösaidon-la ünu dels jöl.

Ün soar balid klu eslipikob su sab ön fagot mö liöls mil de topäd alseimik pebelödöl. Äbinob nog mödo soalikum, ka nafädan su floted zänodu sean. Kluöl! fomälolsös süpädi oba! ven ün delaprim vögil drolik egalükon obi. Äsagon:

„Begö!... däsinolös pro ob jipi!...“

„Kis-li?“

„Däsinolös pro ob jipi!...“

Älöbunob ad stanön su futs obik, äsва leklär idrefon-la obi. Äröbob nämöfiko logis oba. Küpalo äzilogedob. Ed ekö! ilogob manili smalik go nekomuniki, kelan graviko älelogom obi. Ekö! pöträt gudikün, pö kel latikumo eplöpob ad söjafädön magedi oma. Ye däsinot obik fümo binon mödo neplu dafredüköl leigodü rigädasaman. No ebinob kodädan atosa. Bäldotü yels mäl pesä-

kuradükob tefü karier fütürük obik pänana fa daülans, ed elärnob ad däsinön nosi, pläämü sneks: ,Boa constrictor' nedulogamovik, e sneks: ,Boa constrictor' dologamovik.

So älülogedob pubodi at ko logs sekü stun go klöpiks ivedöls. No glömolsös! das ästadob ön fagot mö liöls mil de topäd alik päbelödöl. Ye manil smalik konota obik

VI:43:2020

(Ekö! vödem rigädik datuvala:

716. Demals.

Volapük demals in köls kil volapükka (glün, golüd e violet) aikanoms pasivön de bür vpa. in Konstanz:

- a. tans ionedikum (zi blöti) ko välapüked ,Menadè bal pükì ball' plo maks bal e lafik;
- e. tans blefik (len ketis pokaglokas) leigo sa välapüked plo fenigs tels. [„Volapükabled“, yunulanüm ela 1886, pad: 286]

Köls et äjinons pageböö as sümbols Vpa dü yels mödik; samo ün 1900 limans Vpauluba Stiränik äbegons mu draniko ad lenlaböö ta-nodis kilkölük ot Vpanes, kels övisitons dajonädi di ,Paris', bo dat Volapük ösevädikon vemikumo.

Jinos, das nu i kanoy gebön paläti ot pro zeils sümik. Ad jonülön osi, el Radu Chinan: Vpan vemo zilik (no tefom-li ön mod seimik eli BlueRider?) < emekom ed enotükom bevüresodo stäni kilkölük sökö:

DOG ELAS ,BASKERVILLES'.

*Konot fa hiel ,Arthur Conan Doyle'.
Petradutöl ini Volapük fa hiel ,Oleg Temerov'.*

Kapit balid. Söl: ,Sherlock Holmes'.

Söl: ,Sherlock Holmes', kel kösömo älöädom se bed vemo latiko ün göds, pläsigjenets et no selediks, ven ägalom dü neit lölik, äseadom len tab ed äjanedom. Ästanob su fönataped ed äkipob stafi, keli visitan ob-sik iblibükön äneito. Äbinon boadadin gudik bigik la-bü stafagnob läfafomik: bal yegas, kels panemons as „dabata=staf“. Lin largentik labü vidot mö puid ze bal

VI:44:2020

äbinon nemediko dis gnob. Vödem: „Hiele ,James Mortimer': L.K.R.K. < de flens omik di ,M.C.C.' ”< ko**bü** dät: „1884”< pinüködon su lin. At äbinon spatastaf süenöfik, nämöfik, konfidovik: somik, kelis famüla-sanans vönädatimik äkösömoms ad gebön.

„O ,Watson! kisi cedol-li dö atos?”

,Holmes' äseadom ko bæk oka äl ob, e me nos isää-klänedob jäfi obik.

„Lio etüvülol-li, kelosi ädunob? Kredob, das labol logis len kapapödot!”

„Nemu labob kafakeni largentik magifiko pesmu-fetöli stadöli fo ob”, esagom. „Ab, o ,Watson! sagolös obe, kisi tikol-li dö staf visitana obsik? Ga givot at ve-mo veüton, bi ineküpobs utani e no suemobs desini ona. Letolös obe ad dalilön bepenami olik mena at, pestaböli su nülogam olik stafa at.”

„Cedob,” esagob, letöbidölo ad söfölön metodis kompenana obik, „das söl at: ,Mortimer' < binom sanan bältilik beniköl ä padalestümöl, kodä sevädans oma elegivons ome jonüli somik danöfa oksik.”

„Gudöl!” ,Holmes' esagom. „Süperö!”

„Zuo niludob, das mu luveratiko etan binom sanan länädik, kel mutom tevön futo.”

„Demü kod kinik-li?”

„Bi staf at, toä rigiko ebinon vemo jönik, binon sovemiko kräköfik, das töbo fomälob-la sanani zifik geböl oni. Finot bigik ferik pivorükön löliko; jinos, das äbevegom fagoti gretik.”

„Sagod kiodinöfälük!” ,Holmes' esagom.

VI:45:2020

„Zuo, nog el „flens omik di ,M.C.C.' ” at. Cedob, das utos sinifon klubi, mu niludo monita-klubi, limanes kela bo äduinom duneti sanik, kel pibläfon ome me legivot smalik at.”

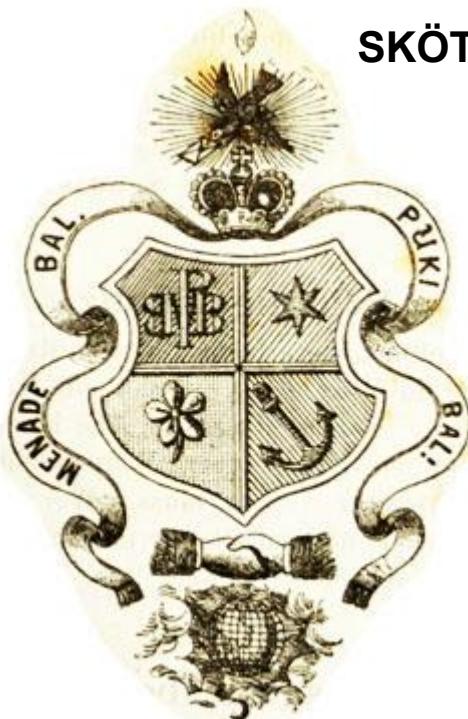
„Vö! o ,Watson! ebepluol oli!” ,Holmes' esagom, estutölo me bæk oka ta stutöm stula ed efilidölo zigarüli. „Mutob küpetön, das, löföfiko bepenölo duinodis pülik obik, kösömiko smalükol fägis lönik. Ifi ol it no kleilükol säkädi, äsä bosi pelitüköl, jonidol äs svie-ta-dugian. Anikans, no dalabölo täleni, too labons fägi küpädik ad davedükön oni pö votikans. Dasevob, oflen obik! das debob ole levemo.”

Büükumo neai äsagom somikosi, e mutob koefön, das vemo ejuitob vödis omik, kodä suvo pälenofob dub lindif omik tefü stunid obik kol om e tefü steifüls obik ad notükön metodis omik. Zuo äpleidob, cedölo, das sovemo ibemastob siti omik plago e dub atos imeritob lobüli oma. Nu älesumom stafi se nams obik e dü minuts ömik ädalogram uti te me logs okik. Täno, klatiko nitedälikölo tefü bos, äflanioseitom zigarüli, äpolom spatastafi lä fenätavitur e dönu älelogom oni yufü luskop.

„Nitedos, do binos komunik”, äsagom, gegolölo lü spadül löfik okik söfa. „Fümköjo näads ömik dabinnons su staf. Seikons obes blöfastabi ad kludods anik.”

„Enedemob-li bosi?” äsäkob lucädo. „Spetob, das eneküpob-li nosi veütik pö atos?”

„Liedö! o ,Watson' digik obik! pluamanum kludodas olik binon pölik. Ven esagob, das dunükol obi, jenöfo ediseinob: küpölo pökodis olik, lunomiko reafob ad ve-rat dub atos. No epölacedol lölöfiko pö jenet at. Etan fümo binom sanan länädik. Zuo futatävom levemo.”

SKÖT VÖNÄDIK VPA.

Nu Volapük labon siämämäki balugik ä gütöfiki. Bü lunüp pla at äkanoy gebön sköti komplitik ma noms skötava zäno- datimädik fa „Schleyer“ it pijafädöli. Su pad at noe kanoy lo- gön magodi tefik, abi reidön bepenami pa- tis valik sköta ettimik plänedöli (vödem ri- gädk boso pevotü- kon ma noms Vola- püka nuik).

Sköt Volapükka.

Vp obas ya labon i sköti oka. Binädon me köls kil: violät, gol- daköl, grün (logolös gasedi at, nüm: 59, pad: 258, bagaf: 632!) e me dils sököl: skötäplatäd bal ko <figur> ladafomik ed <ut> krodafomik e ko feleds leigik fol; su feleds donik: nedeto: floril su glun^{*} goldakölik; deto: nak stalablövik su glun^{*} grünik; su feleds löpik: nedeto: Vpa- monogram („M. B. P. B.“) goldakölik su glun^{*} dofavioläтик; deto: stel goldakölik su glun^{*} klilavioläтик. Donü krod binons: nams tel lü od pa- tenüköls^{**}; donü nams talaglöp in lefogs. Löpü krod binons: kron bal; zuo deto e nedeto: tanods tel sköti lölik züöls, su kels binon nüpe- näd: nedeto: „Menade bal“ (= „Menefe bal“), deto: „püki bal!“; e love kron at: pijun ko pened in honed e zü pijun strals, e löpü pijun flam bal no pedilöl, ab filöl fomü flamanineg. Donü lefogs talaglöpa binon lafamun. — Sköt at i pedatikon fa datuvan Vpa.

(Ma „Volapükabled“. Yel: 1886. Nüm: 62 (febul). Pad: 271.)

* Bo: pödaglun.

** Jenöfo: nams tel odi pedöls.

O Volapükkaflens valöpo!

Ün yunul ayelik cifal: „Hermann Philippss’ epübom bevüresodo so- tüli nulik vödabuka legudik okik, kel pestabon su fövots fa el de Jong ad vödabuk gretik calöfik Volapükka. Fövots et bü yels mödik pedi- gitükons fa el Jean-Claude Caraco: vicifal ettimik. Om it in pened okik yela: 1993 < hiele Ralph Midgley so äbeopenom, vio idagetom fo- nätapenädis veütik at de bukem ela F. Johann Krüger: cifal büätik:

„Ven älükömob lü Amsterdam, (ün gustul ayelik) söl: Van Dijk (kel äbinom flen söla: Krüger) ätelefonom läde: Krüger (jiviudan), dat örajanobs ko of. Tü odel, ävisitobs ofi, ab no plu äsevof, va idalof givön valikosi obe, bi söl: de Jong (son ela Arie de Jong) ibegom ad mopolön lü söl: Haupenthal (lautan Deutänik) dinädis Volapükik tefü fat okik. Votaflano, ävilof vagükön mu vifiko domi okik. Klu ädilob atmodo: doküms jenavik pro Haupenthal, doküms pükavik pro obs.

Läd: Krüger äbegof obe ad telefonön söle de Jong, dat ökol- kömob omi. Tü odel, dönu ävisitobs lädi: Krüger, ab atnaedo lo söl: de Jong; äplänob ome, das söl: Haupenthal no gebom Volapuki, du obs gebobs oni. Äbinom vemo kotenik ad sevön, das pük fata oma nog pagebon. Äkonom obes, das fat omik ivilom tidön ome Volapuki, ab pük vemo no ipliton ome; klu äbegom mote okik ad spikön fate, dat oleadomös omi takediko. Söl: de Jong vo binom men vemo keinik.

Bevü doküms nitedik, kelis emopolob, dabinons fövots ela „Vödabuk Volapükka“. In ats, etuvob nemis pledakadas:

Klurs fol binons: pik, kör, träf*, kar.

Ekö! nems pledakadas anik: karahad, körareg, pikaläd, träfa- man, karadeg, köralul, pikafol, träfatel.“

Juiti pö vestig vödalisedas dub töbids mödikanas pekipedölas vi- pom valanes redakan:

* U: „trif“ < ma vödabuk ela 1931.

Darum mögjet

VII:50:2020

LIO TEILOY-LI VÖDIS LEN FIN KEDETA? (3)

Fa ,Daniil Morozov': vicifal.

6. If konsonats tel ekomädons len fin kedeta, tän stukot vödifomamik flunon teili. If konsonats dutons lü stämäd bal, konsonat balid blibon su kedet löpik, e telid pafeapladon sui kedet donik. Sams:

konsonat, lad=värbs, odis=tonöv, padis=tükons, sub=satik, lin=difos, sub=yeti, Span=yänapük, evol=fon, bäl=dotakompenans, killamoniaktevlatedbalkloridilkobaltina(tel)klorid (sevabo: $[Co(NH_3)_3(H_2O)_2Cl]Cl_2$).

Ven konsonats dutons lü binets difik koboyümavöda, vöd pateilon ön mod sümik. Sams:

okol=kömoy, len=lägam, sus=numiko, kos=golön, dis=penädi, nen=völadiks, deg=yels.

Pönops dalabik de pönops pösodik plunumik i pateilons so: ok=sik, ob=sik.

Otos tefon numavödis u nemis komplitakobotas kie=mavik, sevabo:

jöl=tumveldegzül, folhidriltel=fosfatazüd (ü: $H_4P_2O_7$), follamoniaktehnitril=kobaltnatellamoniakfolnitritilkobaltnat (ü: $[Co(NH_3)_4(NO_2)_2][Co(NH_3)_2(NO_2)_4]$).

Pö teil koboädavöda yümatonat u vokat finik vödalima muton blibön len fin kedeta balid, e tonatakoboyumot binü konsonats tel pafeapladon sui kedet telid. Sams:

pade=breikon, pade=klinons, pa=pronon, möga=stad, möga=stada, mona=stad, loka=gläтик, züda=stabots.

Balna ön mod sümik peteilon rigavöd, sevabo: pro=gram.

7. If konsonats kil sökons odis, tän num alik konsonatas blibon len fin kedeta balid, e votiks pafeapladons sui kedets balidfovik. Pö atos daloy demön stukoti vödifomamik. Sams:

kom=plistik, Ling=länik, kalinaballamoniakbalvatedkil=kloridbalnitritilkrominat (ü: $K[Cr(NH_3)(H_2O)Cl_3(NO_2)]$),

VII:59:2020

„Dido me din at no ekanolöv isiofliton fagao...“

Ed äreaform ini drimäl dibätik, kelos ädulon dü lunüp. Täno, posä isüramenom jipi de ob se pok oka, äjäfäliskom ko lelogam völadota okik.

Bo kanols-la fomälön, viovemo koefot dilik at dö „planets votik“ enitedälükön obi. Seko ästeifob ad seividön mödikumosi ön tef at:

„Kiöpao eflitol-li? o smalikan obik! Kiöpo el „lomü ob“, dö kelos espikol, topón-li? Kiöpio vilol-li mosumön jipi obik?“

Ägespikom pos seil meditik:

„Binos gudik tefü bog, keli egivol obe, das neito pogebon fa jip as dom.“

„Fümö! Ed if obitolös plüto, tän ogivoböv ole i Jaini ad fimatänön oni delo. E stafädili.“

Mob at äjinon skänön plini smalik:

„Ofimatanön-li oni? Kiobisarik tikamagot at binon!“

„Ab üf no ofimatanolöv oni, tän omogolonöv seimio, ed omoikonöv...“

Eflen obik äsplodüüm dönü me smil:

„Alo kiöpio cedü ol üfo ogolonöv-li?“

„No oveütos. Föfio ed aiplu föfio.“

Täno plin smalik äsagom fefiko:

„Atos töbo oveütön-la. Kiosmaliks fagots lomü ob binons!“

E ba boso glumaladäliko älüküm:

„Golöö föfio e te föfio, no kanoy degolön vemo fagiko...“

Fövot ofovon ün gustul.

VII:58:2020

PLIN SMALIK.

Kapit: 3.

Äflagos de ob tüpi lunüpic ad datuvülön, kiöpao ikömom. Plin smalik, kel älönülom obe säkis mödik, äjinom neai lelilön utis obik. Te vöds fädik anik pianiko äsäklanedons valikosi pro ob. Samo ven balidnaedo ilogom flitömi obik (no odäsinob flitömi obik; vobod somik tu ofikulonöv pö ob), äsäkom obe:

„Kis binon-li dinil at?”

„Atos no binon dinil. Atos fliton. Binon flitöm. Binon flitöm obik.”

Ed äbinob pleidik ad notükön ome, das äbinob flitömistiran. Täno ävokädom:

„Liö! efalol-li silao?”

„Si!” äsagob neflagiäliko.

„Jö! Kio drolik atos binon!...”

E plin smalik äsplodülm me smil löpöfik, kel äfavükön vemo obi. Desirob, dasträtoyösfefiko mijenotis obik. Poso älüküm:

„Klu id ekömol silao. De planet kinik ekömol-li?”

Sunädo dinäds klänöfik koma omik äprimons ad paklüükön pö ob, ed äsäkob stedälo:

„Ekömol-li voiko de planet votik?”

Ab no ägespikom obe. Älemufükem boso kapi okik, ed äbleibom lelogön flitömi obik.

VII:51:2020

folvatedtelkloridilkromina(bal)=kloridtelvated

(ü: [Cr(H₂O)₄Cl₂]Cl+2H₂O).

8. Brefods kanons pateilön len fin kedeta ma noms valemik. Sams: Vpa=vöda, Vpiti=dabuks, Vpa=gased.

9. If vöd no pagebon nen teilamalül, malül at kanon kömädon pö fin kedeta, as sam: Tsyegän=Slovakän.

Vöd bal kanon labön teilamalülis anik, sevabo noe pö fin kedeta, abi ma noms votik bagafa löpo pemäniötöla. Sams:

Vöna=Grikäna=püka, sekretan=kä=dan.

Vöd labü yumamalül i kanon pateilön pö fin kedeta. Sams: se=vol-li, ka=nol-li, la=bob-la.

I vilob penön bosi dö malülam. Bai „Gramat Volapükä” mutoy-la distidön teila=e yumamalüli. Jenöfo malüls at binnos distiks ma jäfid. Teilamalül malon, das vöd peteilon te logamo, ed atos no flunon proni. Fasilo kanoyöv moädön teilamalüli, ab gebäd mayuda in zänod vöda no logotonöv jöniko (*NolüdaMerop), bi no baiädon ko vönaoloveikods pükas pepenöl mödikün; koboyümavöds ko lims leigalonöfik e suvo ko poyümot ot nen malül patik pareidonsöv fikulikumo (*generalmaredal; zuo mastans Volapükä semikna ätei=loms demü suemov vifikum i vödis lunik votik, as sams: teda=raistokratanef, yufapükä=jenotem; jenet sümik süikon, ven demü brefükam moädoy limi leigik vödas nilädk tikoda=yumäta seimik, sams: „Löpa=e Dona=Lägüptän”, „bambara=e pamableds”); pö fin kedeta teilamalül vemiküno zesüdon, bi malon, das vöd no nog efinikon, sevabo vöd nonik brefik seimik pegebon. Yumamalül malon, das vöd (-la u -li) pegebon. Malül at papladon fo silab, kel no labon kazeti; nen malül at värbafoms mödik sümonsöv ad subsat in genitif, zuo kanonsöv pareidön mudöfo neverätiko, efe ko kazet pö silab lätik. Malül ot malon patis pronik in penät fonetik e pegebon pö penäm foginavödas ma noms lotografa foginäna=püka tefik.

VII:52:2020

Ün tumyel teldegid teilamalüls Volapükik plago pägebons te telna, sevabo pö dabük elas „Gramat Volapükä” fa el Arie de Jong e „Vödabuk Volapükä pro Deutänapükans” fa otan. Latikumo pägebon te malül fomü liunil brefik. Mu luveratiko kod atosa no binon menod Volapükä, ab def sümbolas ömik in büköps Nedänik ettimik. Pö tonatotiseid nünömkic neletian nonik somik dabinon. Volapükantotatotiseidan nutimo kanon välön ali sökölas sümbolas di ‚Unicode’:

Penät.	Sümbol.	Kot numik.
Tonatasot di ‚Fraktur’ (sümbol slobik)	=	2E17
Silabapenät Kanadänik	=	1400
Silabapenäts Yapänik, sevabo: ‚katakana’ e ‚hiragana’	=	30A0
Leigamalül brefik	=	A78A.

Mögis somik nünömas ai geboms Volapükans leskililik: els ‚Zhang Yutong’ ü ‚Danny Zhang’: kadäman Volapükä < e ‚Oleg Temerov’. Binoms dasamans tefü dönulifükam distida kuratik vü teila e yumamalüls. Reidans Küpälik ya eküpons teilamalüls su pads anik ela „Vög Volapükä”. Bo gebäd laidak teilamalüla binon tikavik e komandabik. Too def distida vü malüls at leno binon pöl, bi baiädon ko vönaoloveikods mödayelik geba Volapükä. Ön tef at lib binonös: Volapükä alik dalon gebön liunili telik (teilamalüli) näi liunil kösömkic (yumamalüli), u te yumamalüli.

Pö gebäd laidak teilamalüla säkäd nog bal edavedonöv: lio bitoy-li, üf pö prim kedeta komädon vödül (-li u -la), u dil vöda fuginänapükik po yumamalüli? El „Gramat Volapükä” no ekleilükon säkädi at. Ma bagaf: 137 (lised poyümotas), if vödül pagebon soelölo, teilamalül fo yumamalül papladon-la (=la, =li). Ma registar lafabik lebuka ot, fo vödüls Volapükik ai yumamalül papladon, ed if yumamalül pepladonöv, tän teilamalül nezesüdon-la. Ma sam bagafa: 137, pö fin kedeta

VII:57:2020

at äbinons-li cinamens roulis oksik ma programs plösenöls? E lio länod lölik at pilemekon-li?

Val älogoton tu legik ad binön te dajonädayegs musedik. Vo älogoton, äsva jen legik pifeaplalon-la de paset lefagik lü top nutimik. Leg atosa äbinon so stünököl, das brefüpilo äsäkob obi, kikodo timens no ägeädons demü kom obik.

Litöms in luyal pödü ob äkvänikons, uts fo ob älitikons. Atos ämüton obi ad laigolön. Du ägolob ve luyal, äküpob, das yan pödü ob äfärmitikon, e das ut fo ob lü lecem telid dugöl ämaifikon. No plu äkanob gegolön, ämutob laigolön. Äsenidob nedetio, detio e löpio, ed äkanob sienön völis nelogädk e nufedi luyala. Bo pimekons binü glät löliko dologamovik, kel äsilon obi de dajonädots ed ädugon obi ve sökaleod lecemas.

Lecems valik sököl piblümükons stabü prinsip leigik. Alik onas pädedieton datimäde semik menefalevolfa e piledunon ma nivät leigik jenöfa. Ägolob da lecem bal pos votik, ed ätuvob tribütis binädöl me ‚Australopithecus’, ‚Homo erectus’ e ret, jü ‚Homo neanderthalensis’, mens di ‚Cro Magnon’ e fino ‚Homo sapiens’. Valans onas pipladons ini züäds, kels äsöjafadons dinädis lölik onsik: levolf lifamodas, klotem, mek e geb stumas. Patäds valik at sa mödikumos pädajonons mu süperiko.

Ämutob siön, das mused at dido pidesinon e pibumon mu süperiko. Neföro ilogob seimikosi sümik. Liegöf, dem tefü soelots, kleil sökaleoda timik levolfa, kurat nolavik: Val at äkoedon süikön belifoti süperik, keli neföro ilabob votaseimo. Mused at äbinon balik bida at. Pos maifükam ona pro publüg valevik, ölabon-la benoseki vemik (pu ösötos binön so).

Fövot ofovon.

VII:56:2020

binon, das nog blebobs neküpidiks bü maifükam calöfik sunik. Attimo mused binon lügolovik tio te pro nolavans u medü vüd, äsä ön jenet tefü ol.”

Älofoy obe drinedi, ed äpladobs obis sui stuls kovenik in vestibül spadöfik.

„No papölükolös dub gretot jino pülik museda”, man äsagom. „Sekü kods plagöfik lecems mödikün binons distaliks. Oküpol, das mused jenöfo binon vemo gretik. Niludob, das sevol-li diseini stitoda at?”

„Menefalevolf”, ägespikob. „Pämänioton in vüdapened ol-sik.”

„Kuratö! Dunamod obsik binon stunükölo nulik, äsä ologol. Podugol da lecems ön mod lölöko itjäfidik. Atos ofödon vemo belifoti pro visitan. E nu mobob, das no plu ostopädobs oli. Begö! gololös ad fölon nuläli olik! Spelob, das ojuitol stebi in mused obsik.”

Man älöädom ed ävinegom obi ad sökön oki. Büküno ätkob, das ödugädom obi, ye ad sädredikam oba äjonom balugiko obe vegi lü nügolöp. Usao ädalob laigolön soeliko.

Ägolob ve luyal lafadagik, kel ädugon lü lecem balid.

Pos steps anik ästopob. Töbo äkredob utosi, kelosi älogob. Atos no älogoton äs lecem. Ästanob zänodu länod in pats kuratikün piblümüköl, kel äjinon tenikön in lüods valik. Nedeto älogob trupi timenas *. Hinims anik äfidoms ud äseatoms is ed us. Jinims äjäfikofs me cilis oksik, du cils bäldeikum anik äzirö-nons ed äpledons.

Baijenöf züäda ävoätükön obi, ed äletikob dö mod, vio atos pädageton. Äbinon-li plösenot fa nünöm piprodöl? U dabinaäds

* timen ← ti + men = „hominid“ (Lingl.) ma sam vöda: tivomül = „teenager“ (almost a young lady).

VII:53:2020

kanons-la pageböö kobo malüls bofik pemäniötöl, sevabo teilamalül ad malön teili vöda komplitik, e yumamalül ad malön modi prona ud ad sümädön penamamodi natapüka seimik. Obo cedob, das pö jenets somik yumamalül saidon-la, ab Volapükakadäm seimüpo okanon-la sludön ad fölon tefü atos prinsipi votik.

F I N ■

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Konot fa hiel ,Arthur Conan Doyle’.

Petradutöl se Linglänapük fa hiel ,Oleg Temerov’.

Kapit balid (dil telid).

„Kludo egidetob.”

„Tefü atos.”

„Ab nos komädon plu.”

„Nö! nö! o ,Watson’ digik obik! nog bos komädon, sio komädon. Samo läükoböv lü atos, das legivot pelegivon sanane luveratikumo de malädanöp, ka de klub monitik, zu ven primatonats: ‚C.C.’ < sökons malädanöpi at, nem: ‚Charing Cross’< natöfo süikon.”

„Ba gidetol.”

„Val lüodükön ad mög luveratik at. Üf lecedobsöv atosi büocedi gebabik, täno olabobsöv büostipoti zuik ad dönustükön pösodöfi visitana nesevädik et.”

„Gudö! täno, büocedölo, das el ‚M.C.C.’ at sinifonöv eli „Malädanöp: ‚Charing Cross’“, kludodi kinik ka-nobs-li dagetön fovo?”

„Nos nog jinon-li klülik? Ga sevol metodis obik. Gebädolöd onis!”

„Nog te kanob küpön kludodi klülik: etan äplägom vobi oka pö zif¹⁾ büä ifealotädom lü länäd.”

VII:54:2020

„Cedob, das nog kanobs tüvön bosi pö atos. Betikolös atosi somo. Ön dinäd kinik legivot somik pelegivon-li mu niludo? Kitimo flens omik kobo esludikon-söv-li ad givön stafi at ome as jonül böniäla oksik? Klülädo ven sanan: „Mortimer” < elüvom cali oka pö malädanöp ad primön plagi sanavik privatik. Sevobs, das din at pelegivon. Büocedobs, das etökom cali pö malädanöp ad plag in länäd. Täno kanobs-li künön ad niludön, das legivot at pelegivon pötü vobapladi-votükam?”

„Atos vo jinon binön luveratik.”

„Täno demolös, das no äkanom dutön lü malädanöpastäf, bi te men labü plag gidöfik tö „London” dalon labülön cali somik, ab somikan töbo fealotädonöv lü länäd. Kim üfo äbinom-li? Üf ädunodom pö malädanöp, ye no äledutom lü stäf, täno äkanom dunodön te as käläda-sanan²⁾, cal kelik binon bosilo löpikum ka ut plägastudana sanava. Zuo isädünikom bü yels lul — ekö! dät su staf. Kludo famülasanan cädik olik bälldota madik äsvo efesmokom-la in lut, o „Watson” digik obik! ed eplaikom etani yunan labü bälldot yelas läs kildegas: seimanflenöfik, nedinitiälik, disipik ä laban doga pelöföl, keli zao bepenoböv as dabinian gretikum ka nästadog³⁾, ab smalikum ka doeg.”

Äsmilob nekredölo, du „Sherlock Holmes” ästutom me bæk oka ta stutöm söfa okik ed äsübladom smoka-lefogilis linafomik löpio äl nufed ävebölis.

Küpets e vöds nekösömik.

¹⁾ Sevabo: „London”.

²⁾ Dona-sanan daküpedöl malädanis e lödöl pö malädanöp.

³⁾ Nästadog = „terrier”.

Fövit ofovon in nüm gustula.

VII:55:2020

Mused menefalevolfa.

Fa „Frank Roger”, tiäd rigik: „The Museum”, tradutod Volapükik fa „Hermann Philipp”.

Dil balid.

Vüd äbinon netadunovik.

Igetob penedi, in kel äreidob: „Vüdobs oli ad visitön lenu-likli musedi obsik, büä pomaifükon pro publüg valemik. Olabol pöti ad belifön bosi mu nitediki. Mused pestabon su disin löllico nulik: nulod, kel ostunükon oli. Neföro büö levolf menefa — de prim oka ün büjenotem jü nutim — pädajonädon ön mod somik kurata nolavik e kovenä pro visitans. Vo atos binon lof, keli no okanol tadunön”.

Pos tik brefüpik äsludob ad vestigön atosi, ed ätelefonob pö nümi, kel pemänioton in pened. Ek me vög löföfik ägespikoni, das äplidons vemo nitedi oba tefü lof onsik. Ün sudel balidfovnik ösedons joföri ad ramenön obi.

Äsäkob, kikodo ivüdons obi ed ätöbidons so vemo, e man ägespikom, das pivälob demü „patädadisin pro buamalotans” onsik, pats mödikum dö kel ösökons latikumo. Leno äkudobös dö seimos, e val öklilikon ün tim lönedik.

Äsludob ad steifülon atosi, ed ädasumob lofi.

Jenöfo ün sudel joför äpubom ad ramenön obi. Pos minuts zao degluls ärivobs diseinöpi obsik in plödaharad. Mused äklü-lädon binön bumot nulädik gretota tämik ko fasad voäтик binü glät e metal.

Päninükob, ed päbenogetedob fa man, kel äjonodom oki as „Conrad Ronson”: cif räyuna patädadisina museda.

„Fredob vemo, das ädasumol vüdi obsik”, äsagom glidölo obi me nam. „Bo no eliol bosi dö mused obsik. Kod atosa

VIII:72:2020

„Seimna plin smalik äabinom, kelan älödom su planet nemödo gretikum, ka om it, e kelan äneodom fleni...“ Pö utans, kels suemons valikosi tefü lif, sümikos ojinonöv binön mödo kre-dabikum.

Ibä no oplitos-la obi, if oreidoy buki obik läceriko, äsä muada-buki. Senälob glumäli so vemiki, du nunob memotis at. Ya yels mäl epasetikons, sisä flen obik emotävom ko jip okik. Steifülob is ad bepenön omi, dat no oglömob omi. Binos lügik ad glömön fleni. No alan älabon seimna fleni. Ed okanob-la vedön leigoäs daülans: utans, kels nitedälons dö nos plä numats. Ga sekü kod nog at eremob boki labü kölins e stibis. Fikulos ad jäfon dönü me däsin pö bälidot obik, if no plu esteifüloy ad dunön atosi, pläämä ädäsinoy bälidotü yels mäl sneki: ‘Boa’ nedulogamovik ed uti du-logamovik. Nendoto osteifob admekön pöträatis mu sümikünis ad pösods jenöfik. Ab leno fümob, das oplöpob-la. Pö jäf at däsinot bal pajafädon gudiko, e votik no sümedon rigädasaman. Zuo bo boso pölob tefü geilot. Pö naed bal plin smalik bai däsinot binom-la tu gretik. Pö naed votik binom-la tu smalik. I nefümälob tefü kör klotema omik. Täno bitob, soäsä tuvoy senidölo bosi pö dag, alnaedo ön mod votik, semikna gudikumo, e semikna badikumo. Fino okanob pölön i tefü pats ömik veütikum. Ye demü atos oze-südosös ad säkusadön obe osi! Flen obik neai äplänom bosi. Bo äcedom, das äsumob ad om it. Ab liedo no fägob ad logön jipis da bogavöö. Ba binob bosilo sümik ad daülans. Ba boso ebäldikob.

Fövot ofovon.

Ba ek enitedälön dö utos, kelosi malons primatonats: ,SP’ < su magod ad konot dö el ,Sherlock Holmes’ (pad: 68). Binädükons dis-penädi pänana: ,Sidney Edward Paget’ (1860–1908). As kevoban laidik gaseda: ,The Strand Magazine’ < ämagodom konedis mödik dö ,Sherlock Holmes’ pö püb balidnaedik. Cedoy, das lautan famik kälöfiko äkontrölo vobodi pänana, e nen töbids ela ,Sidney Paget’ täktifan töbo evedom-la pö mem valanas man lunik ko yugaboms seädöl, kelan älöfom fülahäti ziöbagik stägiyaganas.

O Volapükflens valöpo!

Florüp e hitüp ats pro mens mödik binons tim lepeideimik; jafans lekanaräyunas difik magulons däspeli menefa, kel ko-mipon ta virud nulik. As sam, musiganef balid, kel edageton tiketi ad koboyümön stülis: ,Black Metal’ e ,Hip-Hop’ < e so edatikon eli ,Black Hop’, eregistaroon kaniti nulik, vödem kela kanon pareidön su pad fovi. Musigans it so bepenoms voboti okas: „De fanäbam lepeideimik tonons luvokäds däspera. Florüp in karanten äsvo pe-fäimasonöl pelufidon fa päst. Mastals notükoms filmotasotüli rek-viema in nimalekevs soelikama pemeköli. Efe maguloti katastrofa lanik ledolik. ,Black Hop Quarantine in da hauzes!“ (videodot te-fik kanoy logön is: <https://youtu.be/Nlc8d5vAqIQ>’).

Valemo cedoy, das el ,Hip-Hop’ tefon lunulanis yunik riskodik sütas. Musigans binoms Rusäniks, kludo lautoms kanitis nemü yunans tefik Rusänik: els ,gopnik’. Els ,gopnik’ esevädkoms dü degyel 1990^{id} as hiutans, kels lenlaboms spotaklotemi pö stom alik (videodot jonülon, vio blümükoms klotemis löfik okas dü ste-bed fina karantena), drinoms biri nejerik e vemo löfoms ad flapä-dön. Ye musigans pemäniötöl bekanitoms elis ,gopnik’ ela ,Odin’, sevabo elis ,gopnik’ bisärälik, kels geboms-la notodamodi vöde-mas stüla: ,Black Metal’. Bo sperimänt somik binon nesümädovik pö kuliv volik to lekof klülik.

Bo binos gudik, das demü karantenamesüls töbo kanoy-la kol-kömon elis ,gopnik’ su süt, ab mödikans getons timi zuik ad juitön reidi Volapükavödemas. Juiti somik vipom alane redakan:

Danil Morozov

VIII:62:2020

**Karanten ma stü:
,Black Hop'.**

Glun solidik dis futs
Vedon gufur:
Gufur binü logakevs vagik
blägik.
De gufur logakevas
Lülogen obis fät nevitovik:
Fät nevitovik funixamas
cödavestigik.

In sirup venenöfik
Vola kösömk
Lemödots musakas mufons
fiböfö;
Vola kösömk,
Kel ya evedon pasetik,
Kö in logakevs vagik lit spela
ekvänikon.

Mit liföl pedolon
Dub büosen jeika,
Ön glumaladäl eklänedon oki
ini lekevs miotik.
Lepöf e päst
Puglifükölanis valik
Onulüdons bundano me tail
luimöfik sepülik.

Maf valikosa
Ovedon het nedumik:
Ditretaklok gravik drumöl
in veins.
Olobedölo toni at,
Ön vutalienet fifilik
Blod bal osteigom neifi ini gug
bloda votik.

Penul vödema Rusänapükik.

Tverd' pod nogami
Stanovitsja bezdnoj,
Bezdnoj pustykh chjornykh
glaznic.
Iz bezdny glaznic
V nas gjadit neizbezhnost',
Neizbezhnost'
sudmedehkspertiz.

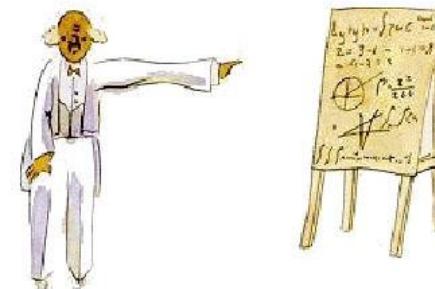
V jadovitom sirope
Privychnogo mira
Vjalo sheveljatsja polchishha
mukh;
Privychnogo mira,
Chto stal uzhe proshlym,
Gde v glaznicakh pustykh svet
nadezhdy potukh.

Predchuvstviem uzhasa
Mjaso uzhaleno,
V grjaznykh berlogakh ukrylos'
s toskoj.
Nishheta i chuma
Vsekh opechalennyykh
Shhedro nakormyat syroju
zemljoj.

Meroj vsemu
Stanet zvonkaja nenavist',
V venakh gudjashhij tjazhjolyj
nabat;
Povinujas' emu,
V likhoradochnom beshenstve
V gorlo zatochku vonzit bratu
brat.

VIII:71:2020

Äjenos benofäto frutü benorepüt planetüla: „B 612”, das diktoran Türkänik ibüedom (ko täd deadapöna) pöpe oka fölon klotamodi Yuropik. Stelavan ädönuom spikädi okik ün yel: 1920, ilenlabölo klotemi vemo gütföfiki. Pö naed at valans ebaicedons ko om.

Enunob oles patis ve
mo mödikis tefü planetül:
„B 612” < e konfido eseve
dükob olis dö nüm ona.
Edunob osi teiko pro daü
lans. Daülags plidons nu
matis. Ven spikoy ones dö
flen nulik oka, neai besä
kons oyi dö binälikos. Neai
sagons oye: „Lio vög ona tonon-li? Pledis kinik buükön-li? Kon
leton-li pabis?” Säkons oye: „Lifayelis liomödotik labon-li? Blodis
liomödotik labon-li? Liomödoti vetoton-li? Moni liomödotik fat
onik dagetom-li?” Te täno cedons, das etuvedons-la pösodöfi ona.
If esagoyöv daülanes: „Elogob domi jönök binü bakastons rosada
kölik, ko gerums pö fenäts e ko pijuns su nuf...”, tän leno plöpon
söv ad fomälön domi at. Mutoyös sagön ones: „Elogob domi völa
dü frans tummil.” Täno ovokädonsöv: „Kiojönök atos binon!”

Leigo if esagoyöv ones: „Utos, das plin smalik edabinom,
pablöfon dub sökölos: äbinom dafredüköl, äsmilom, ed ävilom
dalabön jipi. Ven desiroy ad dalabön jipi, dinäd at binon blöfastab
dabina oya...”; tän tovülopsöv jotis okas e träitonsöv oyi asä cili.
Ab if esagoyöv ones: „Planet, se kel ekömom, binon planetül:
„B 612”, tän atos esüadükönöv onis, ed eleadonsöv blebön oyi
takediki nen säks zuik okas. Binons soiks. No sötoy hetädön onis
demü atos. Cils sötöns binön vemo däläliks kol daülags.

Ab fümiko obs: utans, kels suemons valikosi tefü lif < vemo
kofobs numatis. Äbuükob-la ad primön konoti at ön mod märas.
Äbuükob-la ad penön so:

VIII:70:2020

PLIN SMALIK.

Kapit: 4.

So eseivob dini telid vemo veütiki, sevabo das planet lomänik omik töbo binon-la gretikum, ka dom.

Atos no äkanon-la vemo stu-nükön obi. Äsevob gudiko, das plä planets gretik, soäs tal, yupitär, mard, venud, keles egivoy nemis, dabinons tumats mödik planetas votik, semikna so smalikas, das vemo fikulos ad küpon onis medü daleskop. Ven stelavan tüvon bali onas, givon one pla nem patik nümi. Samo nemon oni eli *planetü*: 3251.

Labob blöfastabis süadüköl ad büocedön, das planet, se kel plin smalik ekömom, binon planetü: „B 612“.

Planetü at peküpon te balna me daleskop ün yel: 1909 < fa stelavan seimik Türkänik.

Ettimo äduinom spikädi gretik dö tüv okik pö kongred stelavik bevünétik. Ab nek äkredon omi kodü klotem omik. Daülans bi-nons soiks.

VIII:63:2020

Mused menefalevolfa.

Fa ,Frank Roger', tiäd rigik: ,The Museum', tradutod Volapükik fa ,Hermann Philipp's'.

Dil telid.

Älaigolob da stonatimäd, bronsötatimäd e feratimäd, e fino jü Lägüpätän vönik, Mesopotän, Grikän vönik e Romän. Tü timül at äprimob ad säkön ninälo obe, va mens, kelis äloegob dunön dinis aldelik onas, ba äbinons-la plösenans pla cinamens u plösenots nünömik. Ibo no älogotons löliko votiko leigodu men nutimik, bo äbinosöv nejerikum ad koedön menis plösenön roulis oksik pla ad sekidön de medöms kaenik ä jeriks.

Leno älabob mögi ad setuvön osi. Dabinans, kelis äküpe-dob, du ästepob da vol oksik, no äküpons komi obik. Atos äsinifon u, das no äbinons-la jenöfiks, u, das luyal obik pimekon-la binü glät ballüodik, sodas no äkanons logön u lilön obi.

Älaigolob da zänodatimäd, renäsan, levolut dustodik e timäd nutimik, e täno ad süpäd obik äkömob ini lecem nemü „Tumyel teldegbalid“, kel dido no äsumon ad lecems votik. E päsüpädob dub bos nog votik.

Balidnaedo dü visit lölik oba älogob visitani votik: vom.

„O! So vemo fredob, das ek epubon“, äsagof, ven äküpof obi. „Idredob, das ösoalob is laidio.“

„Pardolös! lio-li?“ äsäkob.

„No äkanob sereafön. Veg no dabinon ad plödiogolön. Yan, da kel ebo ekömol, ya dönü efärmikon.“

Ävestigob yani; igidetof.

„Obs bofik is penüfärümükobs“, äsagob. „Lävokobsöd yufi!“

VIII:64:2020

Ägleipob ini pok oba ad süramenön telefonömi polovik; ye vom äsagof: „No frutos. Id etikob dö atos, ab no jäfidos. E sekü kod gudik ma ced oba. Zilogolöd! Kiöpo binobs-li ma ced olik?”

Äzilogob ed äsagob: „If no sevoböv osi gudikumo, sagoböv, das atos binon lös.”

„Löliko gidgetol. Vestigolöd cemis! Okonstatol, das val da-
binon, keli spetoy tefü lös: slipacem, kvisinöp, banacem. E val
jäfidon. Labobs vati flumöl, lektini, dujeti, prifeti, ab noniki se-
golöpi. Ed äkonstatob, das nulüdots e drineds mödiks binons
in koldülükamaramar, kel ai dönü pafulükon nen küp oba. Äbi-
nob is ya sis dels tel.”

„Vilol-li sagön me atos, das top at pemekon, dat kanobs
lifön is?”

„Si! E niludob, das omutobs dunön atosi. Mögos, das ebo
atos äbinon desin igo voik tefü obs.”

Piano äprimob ad suemön osi. „Atos binon dajonädadiläd
tefü tumyel teldegbalid, e nu etuvons menis anik ad lifön in ot.
Ekö! pär: välot eplöpöl.”

„Id ob kredob atosi. Binobs fanäbs is.”

„Ab kanons-li dadunön somikosi neküpidölo? No binos
gitöfik, vo-li? Nek osukon-li obis? Fe soelob ...”

„Ob leigo. No binos fäd. Flens u mesedans obas bo osäkons
blibi obsik, ab famülis no oposbinükobs. Obinobs te jenets no
petuvedöls tefü pösods emoiköl.”

„Pold no otuvon-li obis? Fümo ovestigon nepubi obas.”

„No cedol-li, das musedans epreparons okis ad somikos?
Fümob, das binons plakugiks, e das kanons bemastikön vestigi
poldik.”

VIII:69:2020

„Si! o hisiör!”

„De malädanöp-li: ,Charing Cross?’”

„De flens usik ömik pötü mat obik.”

„Ag! o digikan! atos binon badik!” ,Holmes’ äsagom,
lemufükölo kapi okik.

Dokan: ,Mortimer’ änütülam da lün okik ön stun
sofälük:

„Kikodo üfo atos binon-li badik?”

„Bi anu ebrulükol niludis pülik obsik. Kludo, emä-
niotol-li mati olik?”

„Si! o hisiör! Imatikob e demü atos äzedob maläda-
nöpi, äsi spelis alik ad plag konsälamik. Änedob dage-
tön domi lönik.”

„Ekö! äpölaceobs nevemo, reto.” ,Holmes’ äsagom.
„E nu, o dokan: ,James Mortimer’!...”

„Lenö! o hisiör! binob balugiko el ,L.K.R.K.’ nefla-
giälük.”

„Zuo binol men labü lüälastad nolavik, äsä klülos.”

„Binob nolavadilätan, o söl: ,Holmes’! binob utan,
kel löpiosumob koanis pö jol seana lemu gretika nese-
väda. Niludob, das elüspikob lü söl: ,Sherlock Hol-
mes’, e no lü...”

„Nö! ekö! flen obik: sanan: ,Watson’.”

Küpets e vöds nekösömik.

¹⁾ L.K.R.K. = liman Kluba regik kötetavik.

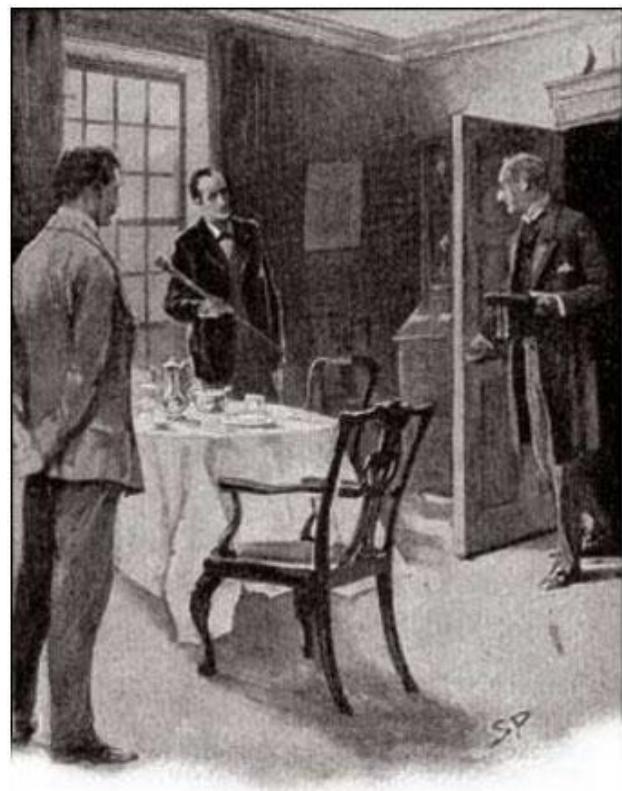
²⁾ Spanyäna-dog = Linglänapüko: ,spaniel’.

VIII:68:2020

älenlabom guni neflifedik e bliti vorik. Do äbinom yunik, bæk lunik omik ya äblotikon, ed ägolom, tenükölo kapi okik föfio e flenöfiko logedölo obis. Ebo ven inügolom, logs omik älogedons stafi pö brad ela ‚Holmes’, ed äjutedom lü on ävokädölo frediko.

„Kiovemo fredob! No äsevob fümo, kiopo iblibükob oni: is u pö Bür nafamik. Demü div nonik lüvoböd stafi at!”

„Binon legivot, ma suem obik”, ‚Holmes’ äsagom.

VIII:65:2020

„So binos-la. Kredob, das nu sevob, kikodo pevüdob bümaifükam calöfik. E leigo ol, äsä niludob. Mused no nog löliko äblümon. Nu ye blümon, e suno visitans okanons golön de lecem balid jü lätik. Klülo no ologobs-la onis. Ba ogolons ve luyal binü glät ballüodik, säkölo okis, kikodo no geädobs demü kom onsik.”

„Kludo cedol-li, das atos sinifon ...?”

Äsiob kapo. „Das mens u dabinäds, kels belödons lecemis votik, leigo binons-li jenöfiks? Das piloveblinons-li isio de timäds tefädik okas ön mod seimik? Das no äbinons-li cina mens u plösenots nünömic? Benö! atos plänonöv, kikodo val logoton so legiko. Too, atos tuon sus fomäl obsik. Lio äfagons-li ad duinön osi? Mused at dediton-li de flum tima äsvo in „timabuläd” ninölo e pötöfiko dis tal topölo? Osetuvobs-li osi föro?”

Pos timüls anik seila vom äsagof: „Lönedikobsöd ad lom nulik obas! Cedob, das ga no labobs väli, vo-li?”

„Vo so binos”, ägespikob, äväätälölo, das ömutob-la lifädön reti lifa obik is in löd pezüpädöl ko vom at as kompenan teik, pläsif — klüliko — öfomobsöv famüli. Atos ba äbinon desin primao.

Spetid ad labön cilis äsüükon säki dö famüls valik votik, kelis ilogob.

No ädistobs-li voiko de dabinäds valik ut — de timens jü mens paseta nilik —, kels pimoükons de timäds oksik e isio diseinü nolav? Leigoässä ons, obs nendoto ömutobs baiädön ko dinäds. No ituvons vegi plödio. Id obs no ötuobs oni.

Kludo ösötob seivön plu vomi at. Bo ölfädobs ko od timi mödik. Spelo ösufälöbs gudiko odi. Ba obs bofik pivälöbs väitälü atos? Ön jenet alik äklülos, das utans, kels äguverons musedi at, äbinons plakugiks.

VIII:66:2020

Ätikob dö küpets anik hiela ,Conrad Ronson' kosädföfik: „Spelob, das ojuitol stebi in mused obsik. Pivälol demü disin patik pro lotans pebuüköl obsik, e val oklülikon ün tim lönedik.”

Man at no iklänädom desinis oka. Iplänädob ye vödis oma ön mod pölik. ■

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Konot fa hiel ,Arthur Conan Doyle’.

Petradutöl se Linglänapük fa hiel ,Oleg Temerov’.

Kapit balid (dil kiliđ).

„Tefü dil lätik, leno kanob blufön oli”, äsagob, „ab nemu mögos ad tüvön patis ömik dö bälidot e febäd etana.” Ädesumob ladetabuki sananas se bukaboed smalik obik ed ätuvod famülanemi at. Els ‚Mortimer’ ömik äkomädons us, ab te balikan äkanom binön visitan obsik. Äloreidob nüpenoti tefü om:

„James Mortimer’: L.K.R.K.¹⁾ sis yel 1882^{id}; ‚Grimpen’, ‚Dartmoor’, grafän: ‚Devon’. De 1882 jü 1884 kälädasanan pö malädanöp: ‚Charing Cross’. Gaenan prema ela ‚Jackson’ tefü deikamav leigodik dub penot nemü „Maläd binon-li taavist?”. Liman spodöl Kluba deikamavik Svedänik. Lautan yegedas: „Deikams ömik taavista” („Lansät”, 1882), „Progedobs-li?” („Gassed lanava”, 1883 mäzul). Calan sanavik pädänas: ‚Grimpen’, ‚Thorsley’ e ‚High Barrow’.”

„Mäniot nonik komädon dö klub monitik, o ‚Watson’!” ‚Holmes’ äsagom, smililölo jäpilikö, „güä komädon sanan länädik, äsä feiniko voätükol osi. Cedob, das niluds obik veräto peblöfons. Tefü ladyeks, üf me mob verätko, esagob: flenöfik, nedinitiälük ä disipik.

VIII:67:2020

Ma plak obik, pö vol at te men flenöfik dageton ko-mandi, te nedinitiälikan klemon karieri tö ‚London’ pro ut länädik, e te disipikan blibükön stafi okik pla visitakad, posä estebedon dü düp ze bal pö cem olik.”

„E dog-li?”

„Kösömon ad polön stafi at pödü dalaban okik. Bi staf at binon vetik, dog äfimakipon oni len zänod, e nüpedots tutas onik kleiliko logamovons. Ma fagot vü nüpedots at cedob, das maxül doga binon tu vidik ad nästadog e no saidiko vidik ad doeg. Mögos, das bi-non... si! Spanyänadog²⁾ krugülaherik.”

Äspikölo atosi, älöädom ed ägolom love cem. Pas täno ästopedom lä fenät. Süad so fümälik ätonon pö vögäd omik, das süpädiko älöpiologedob lü om:

„O kompenan digik obik! kikodo sovemo süadol-li tefü atos?”

„Sekü kod vemo balugik, das logob dogi it ebo lä domasoliad obsik, zuo, ekö! yanaklokül patoenon fa dalaban onik. Begob ole, o ‚Watson’! no degololös. Etan binom calasvist olik, e kom olik bo ofrutan obi. Ekö! flekatimül fätik, o ‚Watson’! ven lieloy tonön ste-pami pö tridem, kel nüdränon lifi oyik, ab no sevoy, va atos obinon-la gudik u badik. Kisi dokan: ‚James Mortimer’: men nolavik < desinom-li ad seividön pö ‚Sherlock Holmes’: patädan miduna? Nügololös!”

Logot visitana obsik ästunükön obi, ibä ispetob jonodi plägana länädik kommunik sanava. Äbinom man vemo geilik, mägik labü nud lunik honeda-sümik, kel äseädon vü logs gedik künik tel, ätopöl niliko len od ed änidöls klilikö pödaö lün labü boib pigoldöl. Piklotom ma mod dutöfik ad cal omik, ab boso slapik:

DATUVAL DÖ KEORAM.

Ekö! jenöfot nitedik: cifal balid, soäs el Arie de Jong, äcedom, das ödaloy Volapüko gebön pönöpi plütik no in spod u pö spikots kösönik, ab te pöjenets nesuvik patik. Samo penet sököl jonülön atosi.

<Penet:> 259. **Ol, e no or!** Studan yunik alik de lifayel degtelid... dalon *Vpo* lü spikön *söli: datuval* < me vödil *ladöfik: ol*. Kludo i nek *Vpanas* söton binön panoföl, if söl: datuval < lüspikom *Vpo* *Vpanis* *alik* me el *ol!* — Ye atos söton jenön te *Volapüko*, no <pö kosäd> me natapüks! — Nespäloböv timi tu mödiki, if ai mutoböv *nülogön* ini *liseds* oba, ad seivön, va dalob lüspikön *Vpani* at ud eti <bai dinit u bälidot ona> me el *ol*, u va me el *or*. Volanef lölik muton dönu ve dönu *balälikum*, natöfikum ä *svistälikum*!! Täno valikos ovedon *gudikum* dönu.

„*Vpaled lezenodik*“. 1891. Nüm: 124 (prilul). Pad: 534.

O Volapükafleens valöpo!

Liedo no memob gudiko melanalekonedis, kelis äreidob ün cilüp. Pla atos nu labob fonäti bundanik dö melanaf e konömaegs in läns vürtropik tumyelas epasetiköl, sevabo lisidis vödas calöfik Volapüka. Samo danädü ,Arie de Jong' ämutob reidön bosi dö dafän (,punkah', äsä pänemon in Lindän Linglänik). Kössömo äbinon stofäd pifimüköl len boadabemül, kel pilägon dub lefadis len nufed cema. Dünans patik (dafänans, üd els ,punkah-wallahs', üd els ,punkah men') medü jains ätrons lü oks e ge bemüli ad fänön me stofäd seadölanis dono ed ad momofön musakis u näsäkis votik. Kanoy logön parati at pö fotografi nedetik yela: 1870.

Cedoy, das dafäns pemodrärons dub bladaparats lektinik. Ye Volapükans demü vörabuks konfidovik neföro oglömons bügolianis et fänomas nutimik. Nolis nulik mödik somik pö dalärn Volapükka vipom valanes redakan:

D a u u M o p s o b

Hikat: ,Palmerston' papänsionom.

Mugiyagan calöfik ministera Britänik fuginänadinädas.
Yeged fa ,Jochen Wittmann' in gased: ,Bonner General-Anzeiger';
ini Volapük petradutöl fa ,Hermann Philipps'.

,LONDON', 2020, gustul, 8. Hiel Palmerston: mugiyagan cifik ministera Britänik fuginänadinädas < pepänsionom. Pos vob plu folyelik in dün dipik kat bläg-e-vietik ot vedom bälda-pänsionäb in länäd liföl. Atosi tü fridel ädelik änunom hiel ,Sir Simon McDonald': tatasekretan cäma fuginänadinädas ä cif dipadüna. „Alan in minister fuginänadinädas opidon fabini omik, mugs obsik fe läs so vemo.”

Hikat mälyelik ot licinom se lifastads pülik, eplöpom ye ad pamäniötön in el Wikipedia e ad dagetön tituli: mugiyagan cifik ministera fuginänadinädas. Büä cäläb ministera fuginänadinädas ätuvon ed ärektruton omi, ibinom gliban, kel ireafom ini nimijelöp di ,London': ,Battersea'. Pänemom ma dipan Britänik: ,Lord Palmerston', kel zänodü tumyel 19^{id} icifom volareigäni Britänik. Nu mugiyagan cifik ot labom topedi lönik di ,Twitter' (@DiploMog) labü küpedans plu 105'000.

Tü del 13^{id} prilula ela 2016 äprimom cali okik, e ya primü mayul gaseds Britänik äkanons nunön, das hiel Palmerston ifanom mugi balid oka. Tü del 26^{id} yulula yela ot, hikat änüdranom balidnaedo ini nämädazän bolita Britänik, ven ileadoy maifön yani famik blägik domanüma: 10 ela ,Downing Street': letopät balidala. Pold ämütamoükön omi. Täno hiel Palmerston äpladom oki sui trids näma: 10 < ön sot seada-straka. In toped okik di ,Twitter' äleadom notükön tefü jenot ot: „Te ävilob logön naedilo utosi, kel binon po yan et.“

Nited oka pro yagaziläks fuginik äkonflitükön omi ye ko domakat ela ,Downing Street': ,Larry'. Hiel Larry, titul calöfik kela binon ,Chief Mouser to the Cabinet' – „mugiyagan cifik

Ed ün del seimik äkonsälom obe ad töbidön, dat ükoedob da-vedön däsinoti gudik, kel ötikodükönös atosi ciles vola obik. „If otävons seimüpo”, äsagom obe, „atos okanon frutön onis. If zögoy vobodis anik oka latikumio, semikna atos oblinädon ditretis nonik. Ab if sümikos tefon elis ,baobabs', ai katastrof osüikon. Äsevob planeti bal, kö trögan seimik älödon. Änedunon tefü bimüls kil...”

E ma büdüls plina smalik edäsinob planeti trögana et. Leno plitos obi ad bitön äs tusüdöfan. Ab riskäd elas ,baobabs' sevädon so nemödo, ed utan, kel epölavegonöv äd ereafonöv sui planetül, pasufükönöv riskäde so veütike, das atna eletob obe pläoti tefü kösöm obik. Spikob: „O cils! Prüdolsös demü els ,baobabs'!” Ebejäfob ko lezil so vemik jafädi däsinota at ad nunedön flenis obik, das riskäd dabinon, kel ya sis lunüp tädon onis, sovüo no sevons atosi, soäsä id ob no esevob büö. Lejonod obik vo edigädon töbidami vemik ova. Ba osäkols-la obe: „Kikodo in buk at defons-li däsinots votik so sublimiks, äs ut ko els ,baobabs'?” Gespik obinonöv vemo balugik: „Ästeifob tefü atos, ab no äkanob plöpön. Ven ädäsinob elis ,baobabs', pälanälükob me senäl neoda dranöfik.”

IX:78:2020

Tikamagot tefü jep leefadas äkoedon smilön plini smalik.

„Omutoyöv koboplädön onis, efe bali sui bäk votika...”

Ye sapo äküpetom:

„Els ,baobabs' primo binons smaliks, büä olöpioglofons.”

„Verätö! Ab kikodo vilol-li, das jips olik ofidons elis ,baobabs' smalik?”

„Benö! Betikolös osi! gö!” ägespikom obe, äsif dinäds valik äbinons klüliks. Ed ämutob letöbidön me tik dö valikos ad sue mön ito lölöfiko säkädi at.

Dido su planet plina smalik, äsä su planets valik, dabinons e kebs frutik, e mikebs. Kludo i sids gudik kebas frutik e sids badik mikebas. Ye sids binons nelogamoviks. Slipons peklänedölo dibiko dis glun, jüs bal onas oreafons ad slud ad galikön... Täno sid et tenükön oki pos slip e spröton — primo neküniko — äl sol tuigili löfidik ä nendämiki. If atos tefon sprotiani rafa u rosada bimüla, kanoy leadön glofön oni, äsä vilon. Ab if atos tefon däma baplanı, sötoy säplanön plani ün timül ot, kü eplöpoy ad dienti fükön oni. Ekö! su planet plina smalik dabinons sids jeikik... Ets binons sids elas ,baobabs'. Tail planeta pefulükon me ons. Ekö! tefü el ,baobab': üf oprimoyöv ad bejäfön oni tu latiko, no plu omögosöv ad sälabükön gluni de bim at. Obeglofon planeti lölik. Odugimon oni me vuls oka. Ed if planet obinon tu smalik, ed if els ,baobabs' tu mödiks odabinons us, tän okoedons däbrekon oni.

„Atos flagon de alan okdugäli”, plin smalik äsagom obe latikumo. „Posä eklünøy oki gödo, zesüdosös ad leodükön kälöfiko vali pö planet oka! Zesüdosös nomöfiko ad mütön oki ad säplanön elis ,baobabs' sunädo, sosus edistükoy onis de rosadabimüls; plans bidas bofik at vemo sümöns ad od, ven binons mu yunik. Vobod at noe binon vemo naütik, abi vemo fasilik.”

IX:75:2020

reiganacäma” – no äkanom sufodön letodi at fa ,Palmerston’ ya te kodü fomedem dipik. Komips anik äjenons bevä hikats bofik. Nü diledil pläda päisleiton se nük ela Palmerston, tän el Larry ämutom palekälön fa nimisanan, posä lufut detik oma piviodon. No sevädos, kuratiko kin äplöpon me duinot dipik ad jafön püdi bosik vü hikats bofik.

Hikat: ,Palmerston’.

Ven finü mäzul el ,London’ pästöbon demü peideim valöpik di ,Corona’, el Palmerston äfealötädom lü calan ministera fuginänadinädas ed äcänom topi de zif lü länäd. Atos äpliton omi so vemo, das äsludom ad blibön us e ad finükön düni oka in minister fuginänadinädas.

Notodots nekösömik.

balidal	,Prime Minister’
toped di ,Twitter’	,Twitter account’
küpedan	,follower’ (pö ,Twitter’ ,Facebook’ ,...)

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov’. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ,Daniil Morozov’.

Kapit balid (dil folid ä finik).

„Vemo fredob, das ekolkömob oli, o siör! Nem olik suvo läbinon pö mäniot nema flena olik. Vemo nitedol obi, o söl: ,Holmes’! Töbo äkanob-la spetön, das labol fomi so lunakapiki krana u bobäda-bomis sus-logakevik sovemo edafomikölis. Dodol-li, if odoatob yümeti kapasömitik olik? Güpakopied krana olik, o hisiör!

IX:76:2020

sovüo jüs ut rigik ugebidon, obinon-la völadot pro mused menavik alseimik. No desinob ad flätön, ab koefob, das desirob krani olik.”

„Sherlock Holmes’ ävinegom visitani bisarik obsik ad doseidön oki sui stal.

„Jinos lü ob, o hisiör! das binol vobiälan pö calavobod olik leigoäs ob,” äsagom. „Ma doat jonik olik, ito besteigädl zigarülis olik. No zogolös ad filidön oni!”

Visitan äsüramenom papüri e tabaki e stunikoski lädiko ävilupom dini lätki ini ut balid ad zigarüli. Äla bom doatis lunik dremöl, kels ämufedons vifo äs lögs näsäka. „Holmes’ äseilom, ab logeds vifilik brefik omik äjonülöns obe nitedäli omik tefü spikoda kompenan stunabik obsik.

„Cedob, o hisiör!” äsagom fino, „das äneito e dönu adelo evisitol obi no te desinölo ad dialogön krani obik?”

„Nö! o hisiör! nö! do fredob, das id älacob pöti ad duinön atosi. Ekömob lü ol, o söl: „Holmes’! bi sevob, das ob it no binob men plagöfik, ab sovüo süpiko ereafob ad säääd muvemo fefik e bisarik. Ob, küipölo oli sevani nolikün telid pö Yurop...”

„Vö! o hisiör! Dalob-li seividön: kin labon stimi ad binön balid?” „Holmes’ äsäkom boso stübiko.

„Penot fa söl: „Bertillon”¹⁾ vemo padigidonöd fa men labü lüälästad kuratik nolavik.”

„Täno bo binosöv-li gudikum ad dakonsälön ko etan?”

„Esagob, o hisiör! „fa men labü lüälästad kuratik nolavik”. Ab dasevoy, das nek leigon lä ol pö plag. Dredob, o hisiör! das nendesino ob...”

IX:77:2020

„Te bosilo,” „Holmes’ äsagom. „Cedob, o dokan: „Mortimer”! das ubitolöv sapo üf nenzogiko stedöfiko okonolöv obe säkädi, tefü kel neodol yufi de ob.” ■

Küp e t.

¹⁾ „Bertillon”: menavan Fransänik.

Fövot ofovon

PLIN SMALIK.

Kapit: 5.

Aldeliko äseivob bosi nulik dö planet plina, dö detäv usao, dö täv. Atos äjenon go pianiko dub vöds fädik sekü medits omik.

Samo ün del kilid äsevedikob dö mijenot lügadramatik tefü eleps „baobabs’.

Pö naed et atos id ijenon dänädü jip, bi plin smalik sunädo äsäkom obe (älogotom, äsif dotäl peidöl iglepädon-la omi):

„Jips voiko fidons-li bimülis? Vo-li?”

„Si! Atos binon veräтик.”

„Ag! Täno kotenob.”

No äsuemob, kikodo so äveütos, das jips öfidonsöv bimülis. Ab plin smalik äläükom:

„Kludo fidons-li id elepis „baobabs’?”

Äküpälükob plini smalik, das els „baobabs’ no äbinons bimüls, ab bims labü geilot so gretik, äs ut glüga, ed igo if ükedugomöökko ok lemödoti gretik leefadas, jep at töbo öplöponöv-la ad finükön fifidi ela „baobab’ pu bala.

X:88:2020

PLIN SMALIK.

Kapit: 6.

Ag! o plin smalik! Me mod somik pianiko esuemob, vio lif pülik ola äbinon glumaladälik. Dü lunüp älabol asä juitamedi nosi votik pläämü plitüll modonikama sola. Esevedikob dö pat nulik at ün del folid gödo, ven esagol obe:

„Plidob vemo solamodonikamis. Kömobsös ad logön donionepubli sola!...”

„Ab nu mutobs stebedön...”

„Kisi stebedön-li?”

„Stebedön, jüs sol oprimon ad modonikön.”

Primo älogotol stunko, e poso äsmilol dö ol it. Ed äsagol obe:

„Ai jinos lü ob, äsva binob-la lomü ob!”

Jenöfö! Ven in Tats pebalöl binos zedel, äsä sevoy, sol donionepubon de sil sus Fransän. Saidosöv-la lä ek ad komikön ünү minut bal ini Fransän, dat mög esükonöv ad komön pö modonikama sola. Liedo Fransän topón tu fagiko. Ye su planet so smalik ola pro atos te äflagos de ol ad feapladön mö steps anik stului ola. E pö naed alik, kü idesirol osi, äküpedol luliti pö sil...

„Ün del seimik älülogob solamodonikami foldegkilna!”

E boso latikumo elükol:

„Sevolös!... ven vemo lügoy, plidoy solamodonikamis...”

„Kludo ün del, kü älülogol solamodonikami foldegkilna, vemo älügol-li?”

Ab plin smalik no egespikom.

Fövot ofovon.

O Volapükafleens valöpo!

Enu medü pot egetob de ,Hermann Philipp's: cifal < dinis tel völa da vemik. Balido, dabükoti Volapükik konota sevädisk dö plin smalik; samäds luldeg penäda at eklülädon pabükön ad tök rezipik ko labans sotülas in püks votik. Äsä fotografots ela ,Instagram' blöfons, konle tans anik ya efredons ad dagetön bisaroti at (logolsöd treilamalülvödis: #plinsmalik, #Volapük!). Zuo kanoy nünömiolodön vödemii lölik dub yum sököl: http://volapuk.temerov.org/Volapükane/vol/nüned/Bukem/Ralph_Midgley/Plin_smalik.doc.

Telido, sedot löpo pemäniötöl eninädon köni gretik di ,Schleyer'. Bü yels anik ,Hermann Philipp's, posä iremom köni at, ämäni otom, das ökanon palovegivön de cifal bal lü votik, klu desed ona ebinon tusunik ä no pespetöl. Nu steifob ad studön Volapükki dibätikumo.

Gudikünosi valik vipom valanes redakan:

Daniil Morozov

Kön di ,Schleyer'.

Nüpenäds su köväd:
Plin smalik. Ko magods lautana.
Balidnaedo in Volapük.

Petradutölf, Hermann Philipp's.

Lül e carad.

Lül ai slipon dü del. Täno pos modonikam sola, ven lit redülik moikon de sil e jads piano löädons da fot, lül süikon se bäldeik bim kevöfik, leodükon plümis e nutülon me logalips. Nu el „huhu hu-hu“ patädik ona tonon da fot stilik, e lül primon ad dayagön näsäkis e cäfis, frogis e mugis, kelis fidon so vilöfo.

Jilül bäldeik semik ädabinof, kel ivedof ve mo nesufälik e fikulik ad pakotenükön dub bäldeikam, pato ven seimos ätupon slipüli de lik ofa. Seimna tü poszedel hitüpik äslipülof in kev oka in kvärabim bäldeik.

Süpo carad äprimon ad kanitön lefrediko, ab mu tulöpfiko. Su näädo kap jilüla bäldeik ästükon de maifod, kel

äbinon noe yan, abi fenät ofa in bim.

„Moikolöd, o söl!“ äsagof hicarade. „Mikondöt kion! Pu sötöl demön bälde oba e leadön slipön takedo obi!“

Carad ye ägespikom mäpüdiko, das älabolom gitäti ad plad okik in solalit, leigo äsä lül älabolof gitäti ad plad ofik in kvärabim bäldeik. Täno äprimom melodi nog laodikumi ed igo tulöpfikumi.

Lül bäldeik sapik äsevof gudiko, das öfruton nosi ad feiton ko carad, ni ko seiman votik, reto. Zuo logs ofa no äbinons saidiko japälik delo ad fägükön ofi ad pönön caradi, soäsä imeritom osi. Kludo ävitof vödis düfälk, ed äspikof vemo löföfiko lü om.

„Benö! o söl!“ äsagof, „bi mutob blebön galik, okovenükob obi ad juitön kanitami olik. Reto, labob is vini süperik de „Olympos“ obe pesedöli, dö kel sagoy, das hiel „Apollo“ drinom omi, büä kanitom lo gods löpik. Begö! nilikolös e drinolös drinedi benosmekik at kobü ob. Sevob, das dubo okanitol, äsä „Apollo“ it kanitom.“

Carad lunulik äleadom pöladugön oki fa vöds fläтик lüla. Äbunom lü kev lüla, ab sosus inilikom saidiko, das lül bäldeik äkanof logön kleiliko omi, ästürof oki sui om, ed äfidom omi.

Flät no blöfon stunidi legik. No leadolös fläти nedemön prüdi dö neflen.

DATUVAL DÖ KEORAM (2).

Ya bü menod Volapükä fa el de Jong pedadunöl el or päzepon as pönop plütik balnumik ma slud kadäma dätü 1890 gustul 18 (pos mob tefik söla: „Jakob Walser“ in „Zürich“). Ye latikumo datuval pö suk nedöfa anna ävotü kom pati at gramata. I binos nitedik, das el oy bü lunüp pämänioton as pönop ä värbafinot mögiks. Tefü tonam ela or pro slavans no sevob, kikodo binonöv-la smilöfik, ab niludob, das alan kanon küpön in pük foginik alik vödis smilöfik ma lomapük oka. Igo vödi it: „Volapük“ < pükavans netas difik lecedons smilöfiki.

<Penet:> 204. Begob flenis valik Volapükä no plu ad gebön vödili: or, pla *ons, äsi eli oy, pla *ons. Ibä omutobs ai kipedön vödili: *ons (Sie), bi flens slavik oba plonons, das vödil: or < in püks onas tonon-la smilöfiko, ed igo neplütko ä nesüdöfiko... Ab atos ai muton pavitön. Kludo mitoy obi denu ad dakipön ai laidäliko gramati Vpa nevotöz fiki tefü ledins valik!! — „Konstanz“. Datuvan Volapükä. — <Penet:> 205. Tefü oy, pla *ons... Silab oy, pla *ons (ud ör), silabi kelik nemödikans anik emoboms: no pötöfon. Ibä in plunum mutoyöv sagön: ud el ois; tåno konsonat: y < enepubonöv; ud el öyes; tåno ton nulik e nepölik (as mal datifa plunumik) süikonöv in silab: oy. Too silab: oys < no kanon papronön kurato u gudiko. Klu blibon silab: *ons. — Ye alik Vpan balälik ä müükai löfon silabi: ol < svistik, e heton silabi koldälik ä pleidälik: *ons; e gebon silabi: *ons < te ven mutoyöv sagön eli *ons (Sie, „vous“, „you“, „ella“...) tapladü (im Gengensatz zu) ol, a. s. in set: „Flen nulik oba no plu lüspikon obi sis idel me el *ons, ye me vödil svistik: ol...“

2102. Noteds. 204) Begob flenis valik vpa., no nogo gebön vödili or, pla ons, i no oy, pla ons. Ibo omutobs aitönön vödili ons (Sie), bi flens slavik obsa plonoms, das vödil or in püks omas tonom-lá smilik, ä sägo neplütko e nesüdliko... Ab atos mutos paivitön. Sikod müton obsi, desnu aitönön jalepik glamati vpa. nepevotöli tefü gledins valik!! — K. D. v. — 205) Tefü oy, pla ons... Silab oy, pla ons (ud ör), keli silabi ans nemödik emoboms: no pötömon. Ibo in plunum mutonöv sagön: uf ois; tåno kosonat y edepubomöv; ud öyes; tåno tonab nulik e no pötömon (as kimefal plunuma) kömomöv in silabi oy. Abu silab oys no kanom pasepükön kulädo u gudiko. Klu blibom silab ons. — Yed alik vpan. balik ä müükai ailöfom silabi ol blodiki, e hetom silabi kalodik ä pleidiki ons; e gebom silabi ons te tän, if muton sagön ons (Sie, vous, you, ella...) tatopü (im Gengensatz zu) ol, a. s. in set: „Flen nulik oba no sagom fövo sis dels kil al ob ons, sod vödili blodik ol...“

„Vpabled zenodik“. 1890.
Nüm: 120 (dekul). Pads: 518, 519.

X:86:2020

nikün, profenikün e nepuedikün. Bo nilädans omik äpardonsöv-la ome atosi, demölo, das saludans neai äbundanons pö läns et, ab älabom natäli lasiviälük e kruäliki patädiki, kel ifamükon omi da vesüdän. Ijenos, das ‚Hugo‘ et ilelöfädikom (fe, stipä mögos ad dütedön lefäki so luduniki senäle so sublimike äs lelöf) dö daut feilana, kel älabom länedi nilü länilabot elas ‚Baskerville‘. Ab jilepul yunik, äbinölo mükik e benorepütik, ai ävitof omi, ibä äbedredof nemi badik omik. So seimna ün zäladel di Sänt-Michael¹⁾ ‚Hugo‘ at, kobü kompenans lul u mäls labülabiks e badiks okiks, äsevölo fümo, das fat e blods ofiks äfabinoms lomo, äkripädom lü farm ed ädeveigom jilepuli. Posä etans iblinoms ofi ini ‚Baskerville‘, jilepul päpladof ini cem löpik, sovüo ‚Hugo‘ e flens omik äseidoms okis ad ludrin lunik, ma kösöm alneitik omsik. Jipul mifätki löpo tio ilienetikof, älelilölo kaniti e luvokädamti, e maleditis dredabik, kels äreadfons lü of donao, bi sa-goy, das vöds pägeböö fa ‚Hugo Baskerville‘, ven äbinom brietik, äbinons somiks, äsva äfagons-la ad rübüköön utani, kel äsagonöv onis. Fino, demü drän dreda okik, idunof utosi, kelos ädejeikonöv mani kuradikün u jäfediküni: danädü glof heda, kel ätegon (jünu nog tegon) völi sulüdik, idekömf disaü nufüll, e täno ikömf love mar lomio, äbevegolö fagoti mö killiöls kil vü ‚Baskerville‘ e farm fata okik. <...>

Küpët.

¹⁾ Sevabo: setula del 29^{id}, zäladel di Sänt-Michael‘ e saludanefa (Linglänapüko: ‚Michaelmas‘). Äbinon bal delas fol ut dü yel, pö kels äjötöy kalis, äledunoy fipelis, ... Pälecedon bal peladelas mulakilatik (quarter days). In Linglän zänoda-timädk del at äbinon finik ün vobayel feilimik, ven klopüp ya pifinikon, e guverals länilabotas äkalkuloms sekis perioda ipasetiköl. Klu famülatfat sa mans votik äkanom-la binön pö täv kodü dinäds guverik u büsidiks.

Fövot ofovon.

X:83:2020

THE OWL AND THE GRASSHOPPER

The Owl always takes her sleep during the day. Then after sundown, when the rosy light fades from the sky and the shadows rise slowly through the wood, out she comes ruffling and blinking from the old hollow tree. Now her weird “hoo-hoo-hoo-oo-oo” echoes through the quiet wood, and she begins her hunt for the bugs and beetles, frogs and mice she likes so well to eat.

Now there was a certain old Owl who had become very cross and hard to please as she grew older, especially if anything disturbed her daily slumbers. One warm summer afternoon as she dozed away in her den in the old oak tree, a Grasshopper nearby began a joyous but very raspy song. Out popped the old Owl’s head from the opening in the tree that served her both for door and for window.

“Get away from here, sir,” she said to the Grasshopper. “Have you no manners? You should at least respect my age and leave me to sleep in quiet!”

But the Grasshopper answered saucily that he had as much right to his place in the sun as the Owl had to her place in the old oak. Then he struck up a louder and still more rasping tune.

The wise old Owl knew quite well that it would do no good to argue with the Grasshopper, nor with anybody else for that matter. Besides, her eyes were not sharp enough by day to permit her to punish the Grasshopper as he deserved. So she laid aside all hard words and spoke very kindly to him.

“Well sir,” she said, “if I must stay awake, I am going to settle right down to enjoy your singing. Now that I think of it, I have a wonderful wine here, sent me from Olympus, of which I am told Apollo drinks before he sings to the high gods. Please come up and taste this delicious drink with me. I know it will make you sing like Apollo himself.”

The foolish Grasshopper was taken in by the Owl’s flattering words. Up he jumped to the Owl’s den, but as soon as he was near enough so the old Owl could see him clearly, she pounced upon him and ate him up.

*Flattery is not a proof of true admiration.
Do not let flattery throw you off your guard against an enemy.*

X:84:2020

DOG ELAS ,BASKERVILLES'.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle'. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov'. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ,Daniil Morozov'.

Kapit telid. Maledit elas ,Baskervilles'.

„Labob namapenädi in pok obik,” dokan: „James Mortimer’ < äsagom.

„Eküpob atosi ebo ven enükömol ini cem,” „Holmes’ äsagom.

„Namapenäd at binon vönik.”

„Prim tumyela degjölid, bisä atos no binon dobükot.”

„Demü kis lesagol-li atosi? o hisiör!”

„Dü spikotam obsik lölik laidiko äjonol puidi bal u teli ona ad nülogam obik. Utan binonöv jäfüdisevan neskilik, kel no kanonöv fümükön däti doküma ko kurat no läs degyela. Mögädo äreidol penoti smalik obik dö yegäd at. Dätob ati ün yel 1730^{id}.“

„Dät kuratik binon yel: 1742.” Dokan: „Mortimer’ < äsüramenom oni se blöta-pok okik. „Doküm famülik at pelükondion obe kipedio fa siör: „Charles Baskerville”, deadam süpik e lelügik kelana bü muls zao kils ekodon faktami sovemik pö „Devonshire”. Künob ad stetön, das äbinob noe kevoban sanavik omik abi flen lesevärik omik. Äbinom man tikälänämik, o siör! volädisevik, plagälik, ä so magäläpöfik, äs ob it. Ye äträitom dokümi at vemofefiko, ed äspetöfom ad päridikam ebo somik, kel fino ireifon omi.”

„Holmes’ ätenükom nami okik lü namapenäd ed eplatu kom oni su kien okik.

„O ,Watson’! lelogolös gebi balposvotik elas ,s’ lunik e brefik. Atos binon bal jonädas ömik, kels efägükons obe ad fümükön däti.”

X:85:2020

Änülogob papüri yeloviik e penädi paek love jot omik. „Baskerville Hall” pipenon pö löpadil e diso el „1742” as numats gretik nekälik.

„Atos jinon binön bepenot seimik.”

„Si! atos binon bepenot konäda semik, kel pakipeden pö famül elas „Baskerville”.

„Ab niludob, das desinol-li ad konsälidön obi demü seimos nulädikum e plagöfikum?”

„Mu nulädik. Din plagöfikün, dranikün, kel muton patuvedön tüpü düps teldegfol. Ab namapenäd binon brefik ä nemediko tefon dini. Oloredob ole oni dälü ol.”

„Holmes’ ästutom me bæk oka ta stutöm stula okik, äkobopladom doatafinotis okik, ed äfärnükom logis okik, ko logot sufodik. Dokan: „Mortimer’ < äflekom namapenädi äl lit ed äloreidom me vög löpöfik, kräköfik konoti stunabik vönik sököl:

„Lesags mödik dabinons tefü licin doga elas „Baskervilles”, ye ob, binölo licinan nemedik de „Hugo Baskerville” ed älelilölo jenotemi de fat obik, hikel leigo älelilom oni de otan omik, ibligob obe ad nüpenön oni, go kredölo, das val äjenon ebo leigoäsä pipenädon is. E vilob, das kredolsös, o sons obik! das Gidal ot, kel pönon sini, i kanon pardön oni benädikuno, e das maledit nonik sovemik dabinon, keli plek e pönidial no kanonöv moükön. So delärnolsös jenotemi at noe ad bedredön flukis paseta, abgüä ad prüdön fütüro, dat lefäks gagik et, kelis famül obsik äsufon so lügiko, dönu no okanons palivükön ad pärid obsik.

Denu seivolsös, das timü Volut gretik (zesüdiküno komandob oles ad nülogön bepenoti jenotema ona fa söl: „Clarendon”) länilabot at: „Baskerville” < päguveron fa „Hugo” ko nem ot, kelan sio äbinom man nestö-

XI:100:2020

< ye sinifon: ,those who are ceremonially unclean' = utans, kels binons profeniiks.

Kludo cedob, das el ,Hugo Baskerville' äbinon „man nestönikün, **mubapikün** e nepuedikün [kuratikumo: blasfämikün]". Vödem rigik seta at binon: ,he was a most wild, **profane**, and godless man'.

Ye fredob vemo, das nu kanobs reidön konoti at Volapüko.

Binos vemo fredik, das Volapükaliterat nulik labon reidanis so küpälikis. Danö!

Yø! Superø! Labobsøs!

Cifal enunom, das tonatem nünömic: ,Microsoft Sans Serif' sotüla: 7 (tonatem sitik ela ,Windows 10') mögükön gebane ad klavön tonatis sevädisk fa el Schleyer pedatikölis ed ün 1887 in Volapük pefinidölis: Ä, Ö, Ü, å, ø, ÿ. Mögi ot i labons tonatems glatik: ,Quivira' (<http://www.quivira-font.com/>), ,Symbola' (<https://dn-works.com/ufas/>), ,Unifont' (<http://unifoundry.com/unifont/index.html>; ye logo-ton nejöniko). El ,Code2003' i kanon yufön alani ad büköñ matikamagots primik datuvala. Ad gebön sümbolis at nen nüpladam medü bündalised patik pö klavam vödema yufü nünömaprograms mödik mutoy klavön koti: ,A79A' (ud elis ,A79B', ,A79C', ... jü ,A79F'), välön pro cein koboyumoti at e pedön leigüpo klavis: ,Alt' sa ,X'.

Fom vokätatonatas kösömk (distü pron otas) äjinon primoa neplitön eli Schleyer. Ven inotükom disini volalafaba fonetik, ämobom pro ots sümbolis ko pün te bal, sevabo: å, ö, ü. Latikumo idatikom tonatis nen pün zuik igo bal, kels älابons as sams jönapenamik logotis sököl:

Umlaute: ä (ü), ö (ü), ü (ü).

Semikna i figurs votik pägebons:

Ä = Ä, Ö = Ö, Ü = Ü;
å = ä, ø = ö, ü = ü.

O Volapükafleens valöpo!

Ba eküpols, das gased obsik papübon nenropo ya dü yels kildeg. Dulot somik binon vemofefik pro penäd Volapükik. Periodagaseds mödikün igo no ärivons yelodi ot. Perioda-penäd balid Volapükik fa el Schleyer it päredaköl („Volapükabaled lezenodik”, ü zänagased cifik Volapük) ädabinon dü yels teldejöll: de 1881 jü 1908, kü läsikam sauna e def mona inemögükons datuvale laipübi calableda pemäniötöl. Liedo ettimo nek äklülädon fägön ad fövon vobi veütik at.

Rekordi sümik älalon el „Volapükagased pro Nedänapükans” famik. Ma pübayel nüma balid (1932) e lätika (1963) ädabinon-la dü yels kildegtel, ab jenofo älalon yelodis teldejöll, bi de mäzul eli 1942 jü mayul eli 1946 no päpübon demü mistad sekü volakrig telid. El Filippus Krüger: redakan lätik < bo äkanom-la laipübön gasedi et, ab luveratiko bükafräds gretik e säkuradikam sekü num tu nemödik reidanas ävedons neletians lemuik.

Nog ün 2012 el Ralph Midgley ädredälom, das mifät sümik öreifon eli „Vög Volapük”. Ye pos fibikam vemik logamafäga guvana ettimik el Hermann Philippss ädasumom redakanacali, keli pos redakam süperik pluyelik eloveükom obe, bi labom desinis mödik demädü Volapük timi saidik flagölis. Demölo yufi kevobanas laidik ä plakilabikas, rekordis dabükik somik nulik spelom redakan:

Даниил Морозов

XI:90:2020

Konot lepik.

Fa ,Frank Roger'; tiäd rigik: ,Monkey Business'; tradutod Volapükik fa ,Hermann Philipps'.

DIL BALID.

Nibud ästopon me leyäl, e stiran äsagom me vög raudik: „Urumbatti.” Zao degtelat ketävanas ägleipon täva= e bäka= sakädis okik, ed änlexänon se nibud. Mödadilo äbinons törans: yunans labü herods vogädik e me blits brefik e trikayäks leitik piklotöls. ,Rutger Tarquini’ äsöföлом sami onas. No älenlabom „leigedi” patedik töranas, ab isevedom, das skin klilik oma too äträton omi as töran.

,Urumbatti’ ätirädon töranis mödik, ab äbinon vilag tu smalik ad labön lotidöpis gretik ud igo pu smalikis. Kludo visitans mödikün älödons in bal zifilas nilik. Ävegons me nibud, ven ävilons dialogön küpädotis e patädis vilaga. ,Urumbatti’ äbinon vilag ai nog vönaoloveik, kel sio meritiko äfamon demü lekanots febodik, pato tefü boadiköd. Zuo vilag – demü topam ota len siem reinafota vütropik – äbinon lebitazän süperik pro nataflens, kels ädesirons ad belifön nati nerübik. I vatafal romatik äbinon bal küpädotas töranis ätirädölas.

Nendoto vatafal e dins votik lübäтик vilaga äbinons voätiks, ab hiel Tarquini no ikömom lü ,Urumbatti’ demü ots, distü törans votik, kels ilüvons nibudi kobü om. Ketävans omik äspearikons lü lüods distik, e pödü om nibud änepubon in smokalefog densitik blägik. Hiel Tarquini äsuseidom kapüdüli oka – jel benökömic ta solastrals levemik – ed äprimom ad dialogön vilagi, kel äbinädon me doms e buigs boadiks sa nemödiks bakastonabumots anik. Valikos at päzüon me bledem stunüköl bundanöfik, e sil lasürablövik äbobotikom löpo. Jenöp at äsumon ad magodakad.

Lelogamaspat omik vifiko päfinikon. Nu ägolom vifikumo to hit vemik, bi iküpöm selidöpis anik len siem vilaga, kels ga äbinons kod voik oma ad tävön isio. Äbaiädons ko bepenam, keli ireidom in nunods anik. Äbestepom selidöpi gretikün,

XI:99:2020

„Lenö! Lenö! Cedob nosi! Utosi, kelosi egespikob ole, ebinon lindifik pro ob. Obo jäfob me dinsfefik!”

Bluviko älogedom obi.

„Liö! Me dinsfefik-la!”

Älelogom obi labü fög in nam e doats blägik me cinaleül pibesmivöls, vio äblegikob love yeg, kel äjinon binön lü om vemo nejönik.

„Spikol, äsä daülaus!”

Atos boso äjemükön obi. Too nenmiseriko äläsagom:

„Brulälükol valikosi... Cänidol valikosi!”

Vo vemo äskanom. Älemufükom kapi oka, sodas hers löliko goldaköliks oka äfänädons in vien. *Fövet ofovon ün dekul.*

Redakan büik ä Volapükän nolaliegik: ,Hermann Philipps’ < epenom tefü vöd semik kedeta balid su pad: 86 < yeloda at sökölosi:

*Elogob ladyeki: profenik (-ün) = „unclean (-est)” [tefü kalad] in „Dog elas ,Baskervilles’ ”. Cedob, das otos binon defomot gudik de vöd calöfik: profenan (pened hebreyanes: IX, 13). Ba i kanoy fomön värbis: *profenön, *profenikön e *profenükön = „to be / become / make unclean (to spoil) of character” ma noms vödi= defomama Volapükik.*

Latikumo otan elüükom:

*Pos väätöl dönük nu cedob, das vöds: *profenön, *profenikön e *profenükön < no zesüdons, bi ai kanoy gebön värbis: binön / vedön / vedükön profenik(s / i, is).*

Subsat calöfik: profenan < fe büostipon subsati: profen < bo ko sinif: stad ad binön profenik (= „impure, unclean” ma noms relik). In vödem rigik Linglänapükik vöd: ‚profane’ pagebon. Sinif ota binon: nefölik, mubapik, blasfämik. Vöd Volapükik: profenans

PLIN SMALIK.

Kapit: 7.

Ün del lulid — dönü danädü jip — klän veütik lifi plina smalik teföl pesäklänedon pö ob. Äsäkom obe splodülo, nen fovöds sei mik, äsif älonülom obe sekodi medita lunüpik tefü säkäd seimik, in seil pidunöla:

„If jip fidon bimülis, tän i fidon-li floris?”

„Jip fidon valikosi, kelos komädon pö veg ona.”

„Igo floris ut-li, kels labons spinis?”

„Si! Fidon igo floris ut, kels labons spinis.”

„Pö jenet at, pro kis spins jonidons-li?”

No äsevob osi. Ettimo vemo äjäfälöb me steifs ad livaskrubön skrubi istoböl ninü mufükian flitöma obik. Äbinob vemo kuda fulik, bi miet obik äprimon ad jinön vemo fefik, e bi drinavat tio pifegeböl äkoedon dredön obi demü badikünos mögik.

„Pro kis spins jonidons-li?”

Plin smalik neföro äklemom säki, if ya iprimom ad ionülön oni. Pifavükölo fa skrub obik, ägespikob nenvätälo seimosi:

„Spins jonidons pro nos. Teiko binos sek badöfa floras!”

„Ag!”

Ye pos seil äspikom obe brefediko, äjonülölo soti hetäda:

„No kredob oli! Flors binons fibiks. Binons balugälik. Desirons takedäli, e jelodons okis, äsä mögos lä oks. Cedons, das binonsöv dredabiks, labölo spinis...”

Ägespikob nosi. Ün timül et äspikob obe ninälo: „If skrub at nog obleibon sufidön ta vobed obik, omütob oni ad mufön me fögaflap bal.” Plin smalik dönü äropom tikodagoli oba:

„Klu cedol, o ol! das flors...”

äglidom mani pödü dunetatab, ed äremom fladeti vata, flukis anik e kaedi topik labü loplifs.

Ibä remans votik no äkomons, e selidöpan no äjinom neklienön tefü spikot, hiel Tarquini äsagom: „Dalob-li ionülön ole säkis anik?”

Man älülogom säkiko omi, älaismililom ye, ed äsiom kapo.

„Dalob-li jonodon obi? Binob dokan: „Rutger Tarquini”, e vilob setuvön mödikumosi dö nekösömikos, kel äjenon is...”

„O!” selidöpan äväspikom sagi oma. „Nendoto spikol dö dunetäbs patik oba. Pido kömol tu lato. No plu pubons is.”

„Osi sevob, ab vestigob calo dinädi at. Atos no oflagon tuvemo timi völadik ole.”

„Benö!” man äsagom dälälölo. „Ga älilol konotis et. Ab no binons te konots. Binons jenötots. Val veraton. Äselob dinis lepes. Älabons moni ad pelön, Kludo äselob dinis ones, äsä dunetäbes alik moni laböles. Koefob ye, das primo ädotob.”

„Begö! Ba sötobs primön pö prim. Kanol-li sagön obe, lio leps ätüvons moni e gebädi ota in selidöps vilaga fa mens pabelödöla? Binob vilöfik ad kredön, das valikos sio äjenon, ab desirob ad lilön nunodi papatöl fa ek, kel äkompenon ne mediko pö val at. Kludo konolös obe dinädi at go primao.”

„Benö! Iküpob, vio hileps anik äküpedoms küpälo selidöpi oba e valikosi, kelos äjenon is. Ga leps sevädko binons nuläliks, e suvo lüvons foti ad lelogön obis e dajäfi bisarik obas, klu nos ädavedükön miniludi oba. Poso ye äklülikos, das iküpedons, vio ädunob büsidi obik. Ven dogs u nims votik änüstepons dub nulüdots pilübätöls, pämomofons. Ven lubegans u pösods votik nen mon änügolons, id ones päbüdos ad mogolön me nams vagik. Pösod monilaböle äkanon getön alutosi, keli ädesiron. Täno seimna leps ästeifülops osi ito. Bal onas: hilep bälükum < äbestepom selidöpi obik, ven dunetäb votik nonik äkomon, äjonom lü boadabov, ed äseitom bankazöti sui dunetatab. Primo äcedob, das äbinos cog, das ba ek iskilükön lepi ad dunön atosi ed igivon one moni. Lep ye älaidälon. Äbinos legik.”

XI:92:2020

„Labol-li niludi seimik, lio lep igeton moni?”

„Ätuvob osi suno poso. Leps iküpons, das musigans e hestans ägivons plösenis uto, kö törans äbinons, e das otans alna poso änükobükons moni. Täno äzüpädons onis. Älilob konotis dö grups lepas, kels äduinons böfis lusapik e skilodis valasotik klaunik pro törans. Poso hilepil plitülik özigolom moni bosik flagölo de mödot smalik lüloganas. Pö at ätenükom nami oka ebo äsä mens. Somo bo äplöpons. Leps itüvons modi ad meritön moni. No ätifons oni, äsä anans älesagons. Äbinons snatiks. No dabinon lon ta leps plösenis demü mon duinöls.”

„Kludo äselol-li dinis lepes?”

„Si! sosus äsevob, das äfefons e das semo ivobons demü mon. Id äkonstatob, das leps äsevons disti bankazötas labü völads neleigik, e das gitätons ad lukönädamon. Jenöfiko ästebedons könädis anik, büä ämogolons ko remots oksik. No äkanoy pölükön onis – alo no vemo.”

„E kisi äremons-li?”

„Mödadilo bukis e gasedis”, äsagom smilülo. „Nö! fefö! äremons dinis, kelis äkanons gebön as stums in lif aldelik okas. Eselob ones spunis e fokis boadikis, bovis, köpis e sakädis, kludo dinis, kelis no äkanons jafädön ito u tuvön in fot. Neföro äremons flukis u vati. Äklülos, das äsevons völadi e fruti dinas valik, kelis selob. Leno binons jafäbs stupik. Vipob, das kanolla sagön atosi dö dunetäbs menik valik oba.” Dönu äsmilülam.

„Lio vilagans ägeädons-li ad sel olik lepes?”

„Leno gudiko. Ämicödons osi, äblamons obi, bi äselob dinis nimes. Motiv oba ad selön alane, kel kanon pelön, pärefudon. No gidöfos ad selön nimes, igo ven nims at ämeritons snatiko moni oksik. Ai no pötös, äsagons. Man pöfik moni no laböl kömom isio, e pamomofom. Ab lep, kel binon saidiko lekäfik ad süükön moni de törans täläktafibik et, paduneton. Älaidönuons, das ai no pötös.”

„E suemol-li tikädöpi onas?”

Fövot ofovon in nüm dekulik.

XI:97:2020

Kilans iloegoms sesleiton dabinädi gugi hiela ‚Hugo Baskerville’, pas täno lüälükön oti flamülagoris e ma-xülis okikis äl oms, äleroroms dub dred demü lifs oksik ed ämonitoms, äbleibölo lerorön, da maräd. Balan etanas, äsä sagoy, ädeadikom tü neit ebo ot demü utos, kelosi iküpedom, e votikans tel ävedoms lienetiks jüi fin lifüpas oksik.

Ekö! o sons obik! konäd dö süikam yagadoga, kel, äsä sagoy, ikondanon dafamüli so doliko siso. Enüpenob atosi, kodä bos kuratiko sevädöl jeikon läs ka utos, kelos pestabon te su lüjonils e niluds. I no mögos ad feitonoön, das mödikans dafamüla edeadikons mifätko: süpiküno, bludiko ä klänöfiko. Ye ujelobsös-la obis dub sof nenfinik Büologala, kel no opönon laidüpio nedöbani plödü gonidot kilid u folid ut, kel patädon ma penäd bibik. Dubo lükonfidob olis Büologale at, o sons obik! e konsälob oles demü prüd ad vitön lovegoli maräda ünö düps somik dagik, ven näms diabik nämädons.

Atos fa ‚Hugo Baskerville’ pepenöl jonidon pro sons omik: ‚Rodger’ e ‚John’, ko büdakip, das, osagoms nosi se atos söre oksik: ‚Elizabeth’.”

Posä dokan: ‚Mortimer’ < ifidunom loreidi konota seledik at, äföfiomüfom lüni okik sui flom ed älogetom lü söl: ‚Sherlock Holmes’. Lätikan äcavom ed äjedom reti zigarüla okik ini fönafil.

„Kluo-li?” äsagom.

„No cedol-li atosi nitediki?”

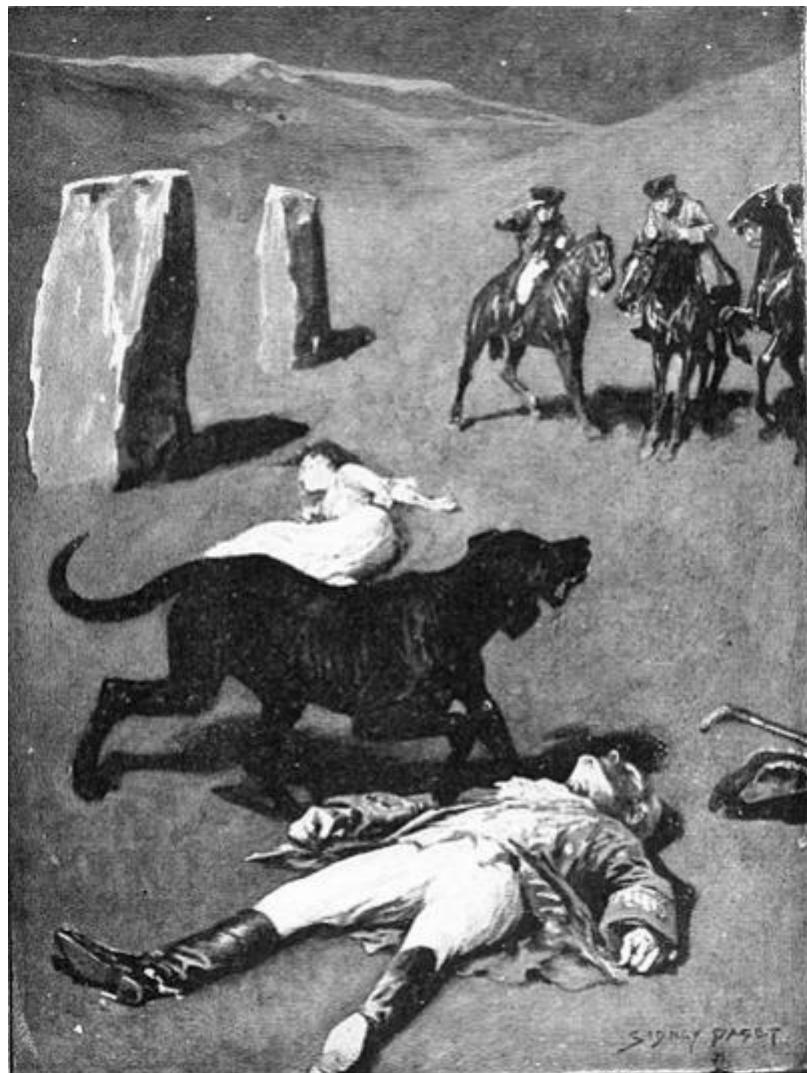
„Pro konletan märas.”

Dokan: ‚Mortimer’ < äsüramenom gasedi pepliföl se pok okik.

Fövot ofovon.

XI:96:2020

bötidanas künik kil et, ab dabinäd gagik ästanöl sus „Hugo’ ed äsleitöl gugi omik: most gianik, blägik, sümöl ad yagadog, ye gretikum ka yagadog alik, keli deadöfan seimik föro älogen.

XI:93:2020

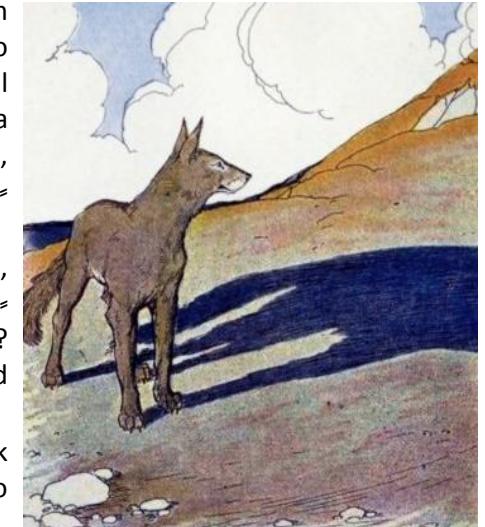
Lup e jad oka.

*Se, The Aesop for Children, Rand McNally & Company, Chicago', 1919,
petradutöl fa ,Hermann Philipps'.*

Tü soar semik lup älüvom seatöpi oka benovimo e ko pötit vemik. Dü ärönom, sol modoniköl äjedon jadi oma fagio su glun, ed äjinor lü lup, das äbinom-la tumna gretikum, kas jenöfo äbinom.

„Ekö!”, ävokädom pleido, „kiogretik binob! Ed ob morönob-la de leon döföfik!? Ojonob ome, kel pötöfom ad binön reg: om ud ob.”

Ebo tāno jad gianagretik ätegon lölíko omi, e sunädo leon äfälom omi me flap balik.

No glömolöd dub tikamagots olik jenöfotis.

The Wolf and His Shadow

A Wolf left his lair one evening in fine spirits and an excellent appetite. As he ran, the setting sun cast his shadow far out on the ground, and it looked as if the wolf were a hundred times bigger than he really was.

“Why,” exclaimed the Wolf proudly, “see how big I am! Fancy *me* running away from a puny Lion! I’ll show him who is fit to be king, he or I.”

Just then an immense shadow blotted him out entirely, and the next instant a Lion struck him down with a single blow.

Do not let your fancy make you forget realities.

DOG ELAS ,BASKERVILLES'.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle'. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov'.
Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ,Daniil Morozov'.

Kapit telid (dil telid).

„...Ifädos, das pos brefüp ‚Hugo‘ ilüvom lotanis okik ad blinön fidi e drinedi, bo ad blinädön i bosi badikum, fanäbe okik ed ituvom, das äsvo cek äbinon vagik e jilepul äsvo böd ifugof. Bo täno idiabäbikoma, ibä äjutedölo donio ve tridem ini fidalecem, äbunom sui tab gretik, äzijedölo fladis e boadabövädis, ed ävokädom laodiko lo tabasog lölik, das ölegivomöv koapi e lani lönikis nämes badik tü neit ebo at, üf bis ükanomöv defanön jipuli. E du bötidans ästanoms bluvo dub vut etana, seman nog badikum, u bo brietikum ka votikans, iluvokädom ad lesedön yagadogis ad pojutön ofi. Ileliölo atosi, ‚Hugo‘ ämojutedom se dom, äbüdölo jevodadünanes okik ad säedön jijevodi okik e säfimükön dogis, ed igivölo yagadoges särvtüli jipula ad smeilon, idegalotom po dogaküm vaulöl love mar pö munalit.

Nu bötidans ästanoms bluvo dü paud seimik, no fägölo ad suemön utosi valik, kelos piduinon so spidöfiko. Ab täno täläkts kofudik omsik idasuemons binäli dina, kel ökanonöv paduinön pö maraläns. Nu valikans äjovoms: ömikans äflagoms pistolis oksik, ömikans jevodis oksik, ed ömikans vinafladi votik. Ab fino isäkofudikölo boso, etans valik numü degkil ixänoms sui jevods ed iprimoms pojuti. Mun äsvieton litiko sus etans, ed ämonitoms spidiko kedädo, bevegölo kuli, keli jipul ömutof bevegön üf ädesinoföv ad reafön ad lom lönik okik.

Etans ibevegoms fagoti mö liöls ze bal u tels, ven ikolkömoms balani jipigaledanas neitik pö maraläns, ed ilüvokädoms etane ad seividön, va älogom pojuti. E man, äsä konot tonon, älienetom sovemo dub dred, das töbo äkanom spikön, ab fino äsagom, das fe ilogom jipuli neläbik, keli yagadogs ipöjutons. „Ab id eloegob,“ äsagom, „moniton eli ‚Hugo Baskerville‘ bei ob su jijevod blägik omik, ä rönön yagadogi stiliko pödü om so hölöfiki, das, o Söl! no leadolös obi föro stadön nilü et.“

Länilabotals brietik ämaleditoms jipigaledani ed ämonitoms föfio. Ab suno skins omsik ikoldikons duvänu galot ätonon love maräd, pas täno jijevod blägik, pitegöl me sköm vietik dafenikama, äbei rönon labü mütom päsnalöl e säed vagik. Täno bötidans ilümonitoms kobio demü dred gretik oksik, ab nog äbleiboms moniton love maräd, do alikan, üf äbinomöv soalik, vilöfo ügeflekomöv jevodi okik. Ämonitölo somiko nevifiko, fino irivoms yagadogis. Ye ets, do äseväädons dub kurad e bridot onsiks, äluhagons, iköbikölo lä donikot lü tälod marädik dibik; dogs anik äkripädons mo, e votiks, labü brot ihoriköl e logs lemaifik, älulogons donio äl fälid nabik fo oks.

Trup istopon, e limans ona äbinoms — äsä kanoniludön — läs brietik, kas ven imotevoms. Pluumanum leno ävilon föfiomoniton, ab kilans omas: mans kuradikün u bo brietiküns < istiroms jevodis donio ini tälod. Ut iveitikon ad spad vidik, pö kel stons tel gretik ästanons, kels bo ai nog komädons us e yönädo pipladons fa mens semik glömädik. Mun äsvieton litiko sus mänsidatop, ed us zänodo jipul neläbik äseatof utöpo, kö ifalof, ideadikölo dub ledred e lefen. Ab ni logam koapa ofik, ni igo ‚Hugo Baskerville‘ äseatöl lä of, ikoedons horikön heris su kaps

XII:108:2020

No plu äkanom fovön. Süpo äsplodülam me drens. Neit ipri mon. Ileadob seatön stumis oba. Fög obik, skrub obik, soaf e de ad nu äjinons lü ob binön smilöfapüliks. Te ädabinom su stel, su planet, su tal obik plin smalik, kel äsötom patrodön. Älösumob omi me brads oba. Äklädob omi in brads. Äsagob ome: „Flor, keli lelöfol, no binon in riskäd... Tefü jip olik: odäsinob pro on musu li... Odäsinob pro flor olik kiudi... Ob...” No äsevob kuratiko utosi, kelosi nog ökanob sagön ome. Älecedob obi vemo neskiliki. No äsevob, vio ökanob koedön reafön vödis obik lü om, vio ökanob dagetön kosami ko om... O! kioklänöfik binon län drens!

Fövot osökon ün yel: 2021.

FÖVOT DE PAD: 106.

Atos binon gudik, bi klülo mu veütos, das geran söla: ‚Charles’ < ulomädükonös oki ini ‚Hall’ ed ofövonös vobi gudik, kel peropon so lügiko. Üf kludod prosadik büvestigacödalefa no ifinükonöv fifümiko konotis romatik, kels päluspikons tefü jenet, täno bo äfikulosöv ad tuvön dalabotani ela ‚Baskerville Hall’. Sevedikoy, das röletan nilikün binom hisiör: ‚Henry Baskerville’, stipä nog binom lifik, sevabo son bloda yunikum söla: ‚Charles Baskerville’. Man yunik, bai nün lätik, äbinom pö Lamerikän e seivids pekomitons ad nunädön utane benofäti omik.”

Dokan: ‚Mortimer’ < äge-plifom gasedi okik ed äge pladom oni ini pok okik.

„Ats binons jenöfots notidik, o hisiör: ‚Holmes’! tefü deadam söla: ‚Charles Baskerville’.”

Küpét.

¹⁾ Parvenans, sevabo is: els ‚nouveaux riches’.

Fövot ofovon.

YELOD 30^{id} NÜM: 12 2020 DEKUL PADS: 101 jü 108.

O Volapükafleens valöpo!

Dönu dekul ekömon ko prim säsuna lunüpik zälas. Ayelo demü mesüls mödik karantenik da vol lölik mödikans vilons-la zelön nosi, ab vilons-la bleibön vobön, too mutoy bemastön oki e belifön vakenüpi ön fred ladöfik. Ye Volapükans bo okanons fredön dö zäladel, bi olabons mögi legudik ad fulükön livüpi me stud ai plitik Volapüka.

Suemob, das reidans mödikün gaseda obsik cedons deli teldeglulid dekula däti kritidazäla, ab dil ömik menefa jünu bleibön gebön kaledi evönüädiköl di ‚Julius’ e zelon kritidi tü del velid yanula, sevabo pos zel pötü nulayel. Atos tefon lekredanis e kultanis glüga Rusänik lotodogik, klu in Rusän del ebo velid yanula binon calöfiko zeladel pötü kritidazäl. Sekü atos Rusänans anik, kels jenöfo no lekredons Godi, kösömons ad zelön alyeliko kritidazäli telna, efe ma büdüls e katulima, e verätalekreda lofüdänik. Nutimo krit süükun pubodis vemo bisarikis pö sogäd.

Bisar nog votik tefon nulayeli in Rusän. Kaled di ‚Julius’ pe finidon us te ün 1918 (ma ditretabüdül boljevanas), e memot dö kaled büik nog dabinton bevü Rusänans, mödikans kelanas zelons deli degfolid yanula (sevabo neiti vü del degkilid e degfolid) asä nulayeli yönädik (ma tradut vödik: „nulayel bälđik”, Linglänapüko: ‚Old New Year’). Notodot at kofudükön fogänanis, zuo yanul 14 calöfiko binon vobadel kösömk.

Alo fütür oblinonös valanes gudiküñosi! Demü kritidazäl e nulayel kömöls vipom reidanes zälaladälodi voik redakan:

Danil Morozov

XII:102:2020

Konot lepik.

Fa ,Frank Roger'; tiäd rigik: ,Monkey Business'; tradutod Volapükik fa ,Hermann Philipps'.

DIL TELID.

„Si! Ab cifob büsidi, e binos dämabik ad mosedön dunetäbi, kel labon moni ad remön utosi, keli desiron, igo ven dunetäb somik fädo binon lep. Anans ai no ye äkanons suemön atosi.”

„E vilagacifodans-li? Ästütons-li oli?”

Man änoom mäpeto osi. Smilil inepubon de logod oma; änotos, das atos äbinon dinäd, kel ibiedälükom omi boso.

„Vilagacifodans ästütons pluamanumi vilaganas, kel ävilon, das öfinükoböd seli oba lepes. Ai dönu äplänob, das äviadob loni nonik ni ädämob seimani, ab no ädemons blöfödi obik. Seimna lumans zao degtels boso pöfiks äfügoms bali dunetäbas lepik oba, ed ätädoms ad fefilükön selidöpi obik, if no ögudikumob. E cifodans no ävüjäfükons okis, ab äleadons jenön atosi. Äkleilos, ad palet kinik äklienons. Kludo älabob väli te bali. Ömutob refudön „dunetäbis patik” oba. Neföro älogob dönu onis, ibä pämofungs alna, kü äkünons ad kömön se fot. Fümob, das neföro ogekömons isio. Kisi nu du nöns-li me mon onsik? Ba egolons votöpio ad duinön plösenis oksik, ad nükobükön moni e ad dunön nüremis; no sevobs osi. Fümos ye, das lepabüsids no plu ojenon in ‚Urumbatti’.”

Dunetäbs anik votik änükömons ini selidöp, klu hiel Tarquini ädanom mani pro tim oma, ed ämogolom. Ägoulom zi in vilag, ed ädrinom bovületi kafa, jüs äkanom gevegön me nibud lü ‚Jalafreen’: zif, kö älödom in lotidöp.

Ün soar ot hiel Tarquini ädrinom väreti bira in ‚bar’ lotidöpa. Äbetikom leliviko utosi, keli itüvom. Täno lotedan votik äbes eidom stuli di ‚bar’ näi om, äbonedom väreti bira ed äpladom yegi bisarik foi ok. Äbinon sotül skultura boardik, vemo grobik leigoäs prodot cila, kel isteifülon neskliko ad ködön magedi

XII:107:2020

PLIN SMALIK.

Kapit: 7 (2).

„Sevob planeti seimik, kö dabinom söl karmesinakölik. Neföro äsmeilom flori. Neföro älülogom steli. Neföro älelöfom eki. Neföro ädunom seimosi plä saedam. E dü del lölik dönoum, äsä ol: „Binob men fefik! Binob men fefik!”, kelos koedon svelikön omi ön pleid. Ye utan no binon men, binon garid!”

„Kin binon-li?”

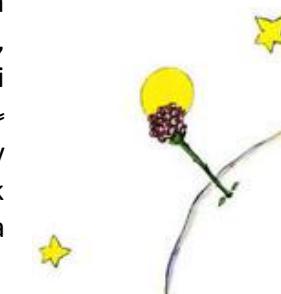
„Binon garid!”

Plin smalik lölöko ipaelikom sekü zun.

„Ya balionats yelas epasetikons, dü kels flors spröttons spinis. I ya balionats yelas epasetikons, dü kels jips to mesüls at fidons floris. E no binos-li fefik ad sukön tuvedoti, kikodo flors sovemo letöbidons me prodam spinas, kels neai frutons bosi? No binons-li din veütik krig jipas ta flors? Dins at üfo no binons-li fefikums e veütikums, ka saedams söla karmesinakölik bigik? E ba sevob flori ut balik in leval lölik, kel dabinon neseimo pläämo su planet obik, e flori kelik jip smalik okanon nosükön pos steifülbäli; okanon nosükön vemo fasilo ün göd seimik nes suemön dämi ut, keli oblinädon. Dins et üfo no binons-li veütiks?”

Posä ire dikom, äfovom:

„If lelöfoy flori, te samäd bal kela dabinon pro balionats e balionats stelas, tän lelogam onas saidon ad vedükön oyi frediki. Spikoy ninälo oke: „Flor obik binon us seimöpo...” Ab if jip efefidonöv flori, binosöv pö oy, äsif süpo stels valik ekvänikons-la! Ed atos töbo leno binon-la veütik!”

XII:106:2020

Jenöfots tefü jenot binons balugiks. Söl: ,Charles Baskerville' < äkösömom ad donio-spatön ve lael taxudik famik ela ,Baskerville Hall' alneitiko büä ögo-lom ad slipön. Els ,Barrymores' ätemunons, das atos äbinon kösömot omik. Tü d. 4^{id} yunula söl: ,Charles' < ilesagom desini okik ad detävön lü ,London' ed ibüe-dom blümükön hieli ,Barrymore' pákemi omik. Ün neit et kösömiko isegolom ad spat neitik omik, ünu kel i kösömo äsmökom zigari. No plu ägegolom. Tü düp deg-telid ,Barrymore', iküpölo, das yan föfalecema ai nog äbinon maifik, ämuifikom ed, ifilidölo lantäri, ädego-lom ad suk söla okik. Del äbinon luimik, klu futa-nüpedots söla: ,Charles' < kleiliko äzugons donio ve la-el. Pö vegäd lafik donio us yan zugöl plödio äl mar äda-binon. Us jonäds äkomädons, das söl: ,Charles' < ista-nom lä yan dü tim seimik nemödik. Pas täno ädönufö-vom vegami ve lael, bi koap omik pituvon finotü veg. Jenöfot bal no peplänon: lesag hiela ,Barrymore', das figur futanüpedotas söla omik ävotikon, sisä ibeigolom yani äl mar, e jiniko älaifövom vegami su tipots futas oka. Zigan seimik: ,Murphy': jevoda-tedan < äkomom pö mar ön fagot no gretik ettimo, ab bai koefot lönik omik äbinom ön stad miik demü briet. Elesagom, das älelilom vokädis, ab no äfagom ad fümükön lüodi dese kel ätonons. Mals nonikmekädama petuvons pö koap söla: ,Charles', e do cödot sanavana äjonon mitiri logo-da ad stad ti nesevädovik (mitir sovemik, das dokan: ,Mortimer' < primo änezepom ad kredön, das äseatölan fo om sio äbinom flen e dunetäb sanavik omik), atos pikodidon sümptome, kel no binon plödakösömiik pö brefanatemam e deadam sekü dafenükam ladik. Plän at peblöfon medü funileköt, kel ejonon malädi jäfidä-mik lunüpik, e büvestigacödalef elonülon sludi bai cö-dot sanavik.

[Setem at finikon su pad: 108.]

XII:103:2020

menik se boadadiled. Oni ästudom, ägüflekom e kälöfiko äge-pladom. Äküpölo logedi nitedälük hiela Tarquini, äsäkom:

„Sevol-li, kö egetob ati? No okredol osi, o flen!”

„Alo sagolös osi obel!” hiel Tarquini ägesagom.

„Aposzedelo edunob flumedatävüli. Ven naf obsik äjolon, leps anik äkomons lä jolamöp ed äselons lekanotis somik. Jenöfiko ons it mekons dinis at. Äjonoy obes lepis anik, kels äbevobons ködölo boadi me stums döfik. No sevob, lio ida-getons tiketi at, u tiketi ad selön prodotis oksik. E – no kredolla osi – leps at älabons moni. Älabons völädis distik, igo dolaris Lamerikänik e yurodis. Ärefudons bankazöti pülik fa ob peloföli, ed ägegivons obe lukönädamoni, posä ilovegivob ones bankazöti plu völadöli. Äsevons vali, kel äzesüdos. E leps at äpöjutons törani alik, keli itüvons. Jinos binön nekre-dovik. No kredol obi, vo-li? Benö! gololöd e logolöd ito, o flenädan! E remolöd bali lekanotas lepik at, dü nog binons nejeriks. Skultur at igo ba obinon spekulot mu süperik, o flen!” Man äsplodülom me smil. Täno älüälükom küpäli oka lü biliar, keli pösods anik äpledons nedetü om.

„Dido nekredovik”, hiel Tarquini ävispom, dü lülogom voboti „lekanik” grobik. Ätikom, das is in vilag leps niludo iküpödons boadiködanis. E das ikludons, das atos öbinon-la pöt pro ons ad meritön moni. Ätüvons tikamagoti teda, e vifiko ädafomons siti jäfidölk. E ba atos binon te tridäb balid volfa, kel odugon lepa-sogädi äl lüod no pespetölk. Lio atos ofinikon-li? Disinät onsik dö sogädakonöm stabü ted e dö sit kosäda monik odugon-li ve vegams leigik, äsä ve uts dabinanas menik? Odabinons-li suno leps liegik ed i pülik? Odabinons-li sogäts stabü monem pukumölk e nämädam dub ot? Leps anik otifons-li moni de votans? Anans igo osasenons-li votanis demü mon? Oda-binons-li leps moniälik ä lavariks, ed uts, kels ofegebons moni oksik nespälölo? Mon e valikos, kel sekon de on, ovotükon-li lölöko sogädi lepik, e fino oseasleiton-li oni, sümo äsä äjenon tefü sogäd menik? Logobs-li me atos primi volfa stünüköl, u bümali lügadramata vemik?

XII:104:2020

Hiel Tarquini älemufükom kapi oka. Man näi om äbonedom väreti bira nog bali, ed ägivom bötsane bankazötis anik. Pö atos nendesino äjoikom donio skulturi boadik. Hiel Tarquini oni äfanädom, büä äkanon falön sui glun, ed ästudom oni. Dido skultur at äbinon vemo grobik e leno jönik ön sinif seimik vöda ot. Luveratiko pimekon nen desin lekanik seimik, ab te as yeg selidik. Ab leigoäsä man isagom, ämögos, das atos äbinon spekulot mu süperik. Ätikom, das ba sötom remön skulturi de man at. Ekö! Ägidetom. Völad ona ya ägretikumon... ■

NOTODOTS NITEDIK.

stul di ,bar' = ,barstool'

yurod = ,euro'.

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov’. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ,Daniil Morozov’.

Kapit telid (dil kili).

„Täno, o söl: ,Holmes’! oleblünob ole bosí brefobükum. Atos binon el „Kronig grafäna: ,Devon’ ” dätü d. 14^{id} yunula ayelik. Ekö! nunod brefik döjenöfots pedatuvülöl tefü deadam söla: ,Charles Baskerville’, kelos ejenon bü dels nemödik.”

Flen obik äbiegädom boso föfio, e logod omik ävedon küpälük. Visitan obsik ägepladom lüni okik ed äprimom:

„Deadam süpik brefobük at söla: ,Charles Baskerville’, hikel pämäniotom as steifädan luveratik flanaü palet liberimik pö ziläk: ,Mid-Devon’ < ünū daväl balidkömööl, evedükon grafänanefti glumiki. Do söl: ,Charles’ < älödom pö ,Baskerville Hall’ dü tim tefädiko brefik, flenöf e giviäl tuvemiks omiks äsenälükons löfili e lestümi valikanes, kels äkosädons ko om. Nutimo, ven parvenans¹⁾ mödik davedons, trodos ad tuvön

XII:105:2020

jeneti, kö sprotan se dafamül yönük grafänik, lü kel dels badik ädutülops, ekanom jafädön liegi lönik e geblinön me atos geiläti tribüte ifailöl okik. Söl: ,Charles’, äsä sevoy veitiko, äjafidom moni gretik me spekulots pö Sulüda-Frikop. Äbinölo visedikum ka utans, kels fövons jüs fäataluib ogü-tulon ta ons, egebidöfükom getotis ed egetävom ini Linglän kobü ons. Yels te tels epasetikons, sisä ifimalödikom pö ,Baskerville Hall’, ab sagäd ya espearikon valöpo, disins kiogretik omik tefü dönustuk e gudükumam länilabota äbinons, kels peropons sekü deadam omik. Ito äbinölo nencilik, notodälo änotodom desiri, dat ländadanef lölik öfrutidon benofäti omik dü lifüp lölöfik omik, e mödikans labons kodi pösodik ad belügon deadami süpik omik. Legivots nobaladälik omik noganes benodälik topik e grafänikes suvo pämäniotons pö padüls at.

Dinäds deadami söla: ,Charles’ < teföls no kanons pacedön as pedaseivöl löliko fa vestig, ab nemu savägäds ut pemoükons, kelis lukredans topik äpakons. Kods go noniks dabinons ad niludön desini badik uitikodön, das deadam at ekanon pakodön fa bos nenaistik. Söl: ,Charles’ < äbinom viudan e man labü lüälastad bo bisarik. To lieg vemik okik, äbinom men neflägiälük tefü neodots lönik, e domadünanef omik pö ,Baskerville Hall’ pämiedöfükon ad matanapär famülanemü ,Barrymore’: himatan voböl as domadünan e jimatan as konöman. Temunod onas, ko temunods flenas ömik ebaibinöl, lüodükon ad utos, das saun söla: ,Charles’ < ebadikumon ünū tim läistik, e kazeton ladamatädi seimik, äjonöl oki dub cens täina, brefanatemam, e glepäds japälük glumaladäla. Dokan: ,James Mortimer’: flen e kevoban sanavik edeadölana, etemunom otosi.